

Zala-Somogyi Közlöny

(a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesítője.)

Kiterjedve SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész a gyakran másfél vagy két lven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésén.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve.
Egész évre: 6 ft — kr.
Fél évre: 3 — — —
Évnyelvre: 1 — 50.

Hirdetések

A hat hasáboljra felül soronként 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyitólapon”
egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N. Kanizsán: KIADÓ-HIVATAL. Köszönet: PULY JÁNOS. Pesten: ZEISLER M. LANG LEOPOLD, és SINGER SÁNDOR. Bécsben: HAASENSTEIN & VOGLER, MOSSE RUDOLF, OPPELJK ALAJOS és NAPLES HERMAN.

Halottak napján.

A felkelő nap mint elfáradt utas porlepte köpenyéből csak nehézkes lassúsággal tud kibontakozni a távozni készülő éj setét palástjából, s első tekintete mindjárt a haladókli természet hideg arcával távozik, melyre, mint valami szomorú előérzet, mint valami leküzdhetlen balsejtelem komor egyhangúság nehezült. Elköltözött a vidám tavasz élénk mozgalmá minden örömeivel. A dalos madárkák vidám énekét süket hangtalanság, a ragyogó napsugár nyájas mosolyát nehézkes ködlepél szürke fátyola váltotta fel, s a lombkoszorús fák elsárgult levelei félenken rezzennek meg a legkisebb szello hideg fuvallatára, azután a másik pillanatban csüggedten hullnak alá a nedves földre, mintha életük utolsó maradványát akarnák az édes anyai föld keblén kilehelni, melytől a koronájukat veszített, magára hagyott gallyakon életet nyernek.

Ilyen az élet halottak napján.

Halottak napján a természet komor nyugalomba mélyedt, e merev nyugalom azonban a halálképe, mert felette az enyészeti angyala lebeg, s ezt akkor érezzük leginkább, midőn kedveseink sírhalmára koszorút viszünk, midőn a halál gyászos emlékezete kegyeletes könyekre kényszerít. Forduljunk el azért egy rövid időre az élet, a világ kábító zajától, kövessük a kifáradt vándor roskatag lepteit a halál birodalma felé, álljunk meg mellette a halál kapujának setét boltzata alatt s gondoljunk a halálra halottak napján.

A halál birodalma a nyugalom hazája, melyet az életben hiába keresünk. A sötét sírgödör az enyészeti igazsága, melynek rész-

rehajlatlanságát az élet mulandósága bizonyítja.

Az élet hatalmas ura a halál birodalmában kiseded hajlékot talál a ragyogó paloták dús lakója s a szalmakunyhók egyszerű gyermeke. É kiseded hajlékban, a sírban megszűnnek az élet szenvedései, elmúlnak a fárasztó küzdelmek keserű panaszai, elsimulnak a kedély zajos hullámai s elmúlnak az emberi szenvedélyek izgató nyugtalanságai. A halálban nincsen öröm, de nincsen szenvedés sem, itt nincsen gazdagság, de nincsen szegénység sem. A halálban csak egy valóság létezik; s ez az enyészeti, melynek alá van vetve a király és koldus egyformán. Az enyészeti hatalma előtt lerakja vagyonát a milliommok ura s megszabadul rongyaitól a vagyontalanság gyermeke. Az enyészeti hatalma megfosztja biboraitól a fellüvöldözést s megszabadítja bilenseitől a penészes börtön lakóját. Az enyészeti hatalma megalázza a kevélységet s porait összevgyíti a hazátlán bujdosó nyugalmas poraival. Az enyészeti igazságos, mert törvénykönyve a mulandóság.

Az enyészeti hatalmas, de tetteink felett nincsen hatalma. Tetteink fennmaradnak az élet számára, tetteink halálunk után reá mutatnak a sírhalmra, melynek hantjai alatt hosszú álmunkat alaszszuk, bevilágítják a sír setét éjjelét s ítélnék életünk felett hangosan az utókor hallatára.

Tetteitek késő ítéletéről élők s bekövetkezendő halálatokról halandók ne felelkezettek meg, s gondolkozzatok erről komolyan halottak napján

GYÖRFFY JÁNOS.

Nagy-Kanizsa város tisztasága ügyében.

I. Egészségi szempontból.

Válasz a harmadik kérdésre:

(Folytatás.)

4. A város kebelében engedélyezett hentes-székek az eddig említett tisztátalanító tárgyak azon egyike, mely a helyes közrendészeti szabálytalán épen nem megőrizhető, pedig majd alig van utca, melyben egy-egy hentes-szék nem volna, tehát a lakházak közt léteznek azok, holott a város kebelén kívül volna a helyük.

A ki tudja, hogy minő sok vér, bél és trágyahulladék gyűl össze ily helyeken, az nem fogja mondani tisztának azon helyeket, melyeken marhák, birkák, disznók öletnek le. mert szokásban van mindazon hulladékokból trágyát csinálni, azért is hónapokig rothadnak azon helyen, melynek a bűzét legkivált a szomszédok kénytelenek eltűrni.

Az állati tárgyak, ha rothadásba mennek, förtelmes bűzt árasztanak el, de olyant, melynek belégzése által életveszélyes bajok is létesülnek. Példa erre elég van, legkivált háboruk után, mert azok okozták a hullákat, ezek pedig a légnek megmegtévelyesését, mely járvány cholera, pestist, rothasztó lázt, több rendbeli halálozást hoz létre.

Légfertőzést okoznak a lefejtett bőröknek háznál szarogatása, s dacára ennek egy mászásos som létezik, a ki a fejtett bőrt háznál nem szarogatná, gerendán marad az mindaddig, míg elarusítható.

Az állat-husvizsgálat körüli hiányos felülörködés egyik főtenyező abban, hogy mindezek eltűnnek, sőt, hogy beteg állatok bőre is a ház padlására kerül szarogatába.

Gyakorlatom ideje alatt történt, hogy a háziasszony testén pokolvarrt kapott. Három hónapig tartó orvoslás által lehetett csak megmenteni a haláltól, mert a pokolvarr mérge vérbe szivódván irtózatoss szenvedéseket okozott. Idő-

közben egy férfi- és egy nő-cseléd esett ezen bajba, a gyermek meghalt, a férfi életben maradt.

Abban az időben a szarvasmarhák és birkák közt a lépfene mutatkozott, ugy lehetett feltételezni, hogy azok ilyféle beteg húst ettek, mert van azon betegségeknek oly onyhebb foka, melyben igen lehetséges, hogy nem eléggé óvatos állathus-szemle mellett vágószékre kerül a vérfertőzött állat. Később azonban bebizonyult, hogy azon ház padlásán néhány marhabőr volt lépfeneben eldöglött szarvasmarhától; légszűrővel kapott az első beteg, s azon helyen keletkezett is a pokolvarr. Valószínű, hogy azon légy követte el a szűrást, mely a lépfeneben eldöglött marha véres bőrén elődött.

Hogy városunk kebelében nincsen-e lehet helye a hentes-székeknek, bebizonyítható Zalamegyének 1866-ik évi október hó 19-én tartott közgyűlésének azon határozatából, mely 6116/163 számok alatt ilykép köröztetett és városi hatóságunkkal is közöltetett:

„Minden mezőváros és község kebelében létező vágóhidak azonnal beszűnttetesének, de a husnak kifüggesztése is betiltandó, valamint azon disznókat is elhelyeztetendők, melyek az utozakerítés mellett állnak és azokból a tartalék utczára folyik. Nem szabad pedig a lenyuzott bőröket a háznál szárogatni.”

Nem lehet kétség a felett, hogy ezen rendeletet a megyehatósága csakis azért hozta, mert meggyőződött arról, hogy a vágószékek körüli tisztátalan tárgyak igen is egészségelleniek.

Hogy mennyire kell ellenőrizni a vágószékeket, kitűnik abból is, mert a legközelebb mult hetekben B. községben a mászásrészen mintegy 20 darab döglött birka husa méretett ki, melylyel a község táplálkozott. Igaz, hogy bírói vizsgálat alatt áll a vádlott, de mit használ az, midőn a megtörtént kibágáson többé segíteni nem lehet.

Az ember és házi állatok ürülékei, de minden más oly tárgy is, mely rothadásba menni képes, ártalmára van az egészségnek, ha azoknak rothadásba monó álladékaik rendszeren el-

T A R C Z A.

A gyermek keserve anyja sírja felett.

Éj van, kord az idő s vékony hó fátyolozza be a földet. A hold néz le csupán féltékeny árnya mögött. S hancz az éj még ki megy ott, — ki az éji időben? Nemde egy árva sír békétanyájára felé. Ezete keblének háborg, mint tengeri orkán, mely a nyugodt habokat verdes fellegekig. Gyakran jár oda ő, és buzgón gyakran imáz ott; Meghalt anyja felett zengedez-estí dandó Csendes s neztelen ott minden, csak az alkonyi szellő Long a portadozókat hamvai s álmi felett. Egy sírnál leborult, s könyvet hullatja reája. Egyszerű fejját roskálódon olti. Lelke kinos harezán panaszát itt szokta kiönti. Kínjai közt így lel némi vigaszt a sír. Meghalt! — elváltott a küzdő lélek a testtől. Szól, — s kapdozza a szél a síronkon szavait. Szendén állál el, szeliden ringatva halálban. Végző pillantást árva bndra vetél. Kedves anyám! szólék, amidőn fékvöl kiterítve; Ébredj, és szerető hű kebelede illelj. Ah! de te hallgattál, mert szűz kebelede leve elszállt. S megtörték szemeid, mert a halál becsuká. Itt nyugszik tested, de nemes lelked tovaröppent. Felzállott a meny- s föld Ura angyalához. Halvány ajkad nem viszonzza a csókot, a melyet Gyermeki hű szeretet nyom vala arra reá. Lassankint szűnnek fájdalomi ömésztik el áltem; Vércem s nincsen aki irt s balzsamot öntne reá. Mély gyász-bár rám ily gyorsan megválni te tőled. Nem panaszkol kebelem, mert te a mennybe mentél. Oh azon éji hazából vesd — kérlek — szemedet rám. S angyalként leugren menynei szellemed itt.”

Gondolatok anyám sírjánál.

Oh mi szép o nyomorteljes élet, ha van egy gyöngéden ápoló kar, mely védangyalként örködik felettünk, kikutatja bánataink okát, elhárít tőlünk minden bajt s önmagát teszi ki veszélynek, csak hogy mi boldogok lehessünk; o védangyal te vagy oh anya! Ah de mi boldogtalan az élet, ha a szerető jó anyát előttünk látjuk nyugodni s nehéz sírhantok borulnak hült testére. S te halál, te a sötét enyészotnek kérlelhetlen vészangyala te nem gondolád meg mit tevel; nem gondolád meg, hogy fagyos kezoiddel élte fonalát téped el annak, ki nekem e siralomvölgyében támaszom vala? Tán vétett ellened a drága élet, hogy elszakítád tőlem? Oh Istenem! hova fussak, hova menjek, hogy szabaduljak e szivemre mázsányi teherként súlyosodó bűntől? Tán elmerüljek a nagy világ zajában? Talán ott lenni fogok irt iszonyú fájdalom enyhítésére? Oh nem! Ott is körülfogja szivem a borzasztó elhagyottság sorvasztó láncaival, nem hagy ez el, s mint sötét árnyék a szaladó testet, úgy úz engem is s kergot mindenütt.

Oh tán felhagy kínzó gyötrelmeivel, ama szent helynél, hol e jó anya szunnyadoz. Oh igen; érzem mint oldódnak le szivemről e sorvasztó láncozok, s mint szállnak el hozzá gondolatim; szállj, szállj el lelkeim a közel multba, keresd föl ott azon angyali lényt, kiért e sziv oly hűn dobog. Miért, oh miért ujul fel emléked újra s újra? Miért, hogy egy nap

egy óra sem tűnhet el a végtelen sommiségbe, hogy angyali alakod ne jöjjön lelkeim elé! Oh miért! miért fosztottál meg te halál a szerető jó anyától? Ah de érzem, hogy szivem szabadulni kezd szent sírjánál a bú éles metszéseitől; mert hisz még az érzéketlen tárgyak is részvétet mutatnak égő kínom iránt. Hisz még a viruló fák is búsan suttogtatják zöldelő lombjaikat, a közöttök bujdosó zophyr olykor, olykor halotti éneket zengve futja körül a hült tetem ridegsírhalmát. Oh hisz ez érzéketlen tárgyak is tudják, mi az elhagyatva s megfosztva lenni attól, ki életet adója, a szenvedésben oly nyájas vigasztalóm vala! Oh igen ti tudjátok! Mert hisz ilyent érezhetek ti is; midőn a fagyos ősz reátok borítja dermesztő kezét és megfoszt titeket egyedüli ökösségtektől, a viruló levelektől; melyek megóvnak titeket a süvöltő, viharos s vészthozó zivatart romboló dulasaitól. S te ég! te is könyörülisz szánandó sorsomon? Te is busongsz velem, hogy élénk kék azined helyett gyász lepelbe öltözél? Oh fogadd ilyen megsomorodott szivem halás-köszönetét! És te a sötét éj királynője tán azért bontád ki halvány arczodat szagattott felhő ruháidból, hogy gyönyörködjél iszonyú szenvedéseimen? Oh nem! te ezt nem teheted; nem telhetik nekem örömed abban, hogy mely bűjával küzdőnek gyötrelmeit egykedvűen, sőt tán kedvtelve nézd! Nem. Mert hisz akkor, nem adnád részvétednek oly világos jelét, hogy ama végtelen magasból könyvezel. Oh kölesönözz nekem is könyveidből,

hogy üntözhessem o drága sírhant fonnyadó virágait! Nyiljatok meg ti kegyetlen hantok, kik fagyos kebeleitekbe zárjátok őt! Oh nyiljatok meg! Hah! de ti hideg részvéttelenség-gel viszonzátok hó könyörgésemet, s nem engeditek esőkölnöm drága porait annak, ki nekem o világban vezércsillagom volt, s most vezércsillag nélkül kell tapogatóznom o világ homályos ködében. — Oh kedves egyetlen anyám! Miért is távoztál el mellőlem, miért hagytad itt árva magzatodat? Bús szivemet a metsző fájdalom kopár kietlen úrré változtatta, melyben a bú s fájdalom tombolva úzik egymást. Ha már búcsút vettél tőlem, miért nem vittél magaddal! Miért hagytál itt engem, hisz nincs senki, a ki mint te jóságos örangyalként vigyázna rám életutaimon, nehogy a gonosz tévedés borzasztó örvényébe jussak. Nincs, ki oly szeliden mosolyogva s nyájas accezal közelednék felém; nincs ki elhalmozza a jótétemények oly mérhetlen özönével, mint te engem szűnet nélkül elárasztál. Oh! miként haláljam meg mindezeket? Jelöld ki ama ösvényt, melyen haladva legbiztosabban jutok el oda, hol téged ismét viszont láthatlak. Ah de mit panaszkol, hisz te fájdalommal panaszos hangjait úgysem hallod, mert e rideg sírhant nem engedí hozzád juthatni a kesergő fohászait. Mindazonáltal fogadd mélyen megsomorodott szivem hálás köszönetét. Nyugodjanak csendes békében poraid!

K. L.

nom vezetettnek, holmi zárt csatornák által, s így megtömlővén elpárolgó gáz-féle levegő részait a léghuzat magával szét nem osztatja a semmisségben; mert az ily gőzök mindenestire megsértőztetik a légkört és sok esetben igen gonosz természetű lázkat idéznek elő, legkivált forró nyári napokban. Pényeket hozok fel állításom igazolására.

Hollandban történt, hogy egy közös kut behatolva, annak betöltésére a hatóság engedélyt adott, időközben történt, hogy azon tárgyaknak rothadásba menetel általjárva természetű typhus keletkezett. Sok ember meghalt, s midőn a közönség aggodalma tetőpontra növekedett, s a megtörtént vész visszavonhatlan volt jötték tudomására annak, hogy a pusztító typhusnak egyedüli oka azon kut tartalék volt.

Ezen sikeres felismerés után a hatóság kényserítve lett azon kutat fertőtlenítő tárgyakkal, u. m. oltatlan, chlormészszel és földdel betölteni. Ezen intézkedésre a járvány typhus azonnal megszűnt.

Oxfordban történt, hogy egy collegium szomszédságában temérdek összeg zöldség (kol) ment rothadásba, mely alatt azon intézetben rothasztó láz tört ki. Az észrevett indok elhárítván, a vész nagy áldozat után azonnal megszűnt.

Québec állítása szerint egy családunk összes tagja azon éjen, mely alatt az árnyékszék kitisztogatott, megbetegült s a legifjabb gyermek typhusban meg is halt.

Az árnyékszék tartalék oly gázt fejt ki, mely vegytanilag *kénvíz-tárgynak* nevezetik és *kén-víz-savas körteleg* álladéknak látszik lenni. Azon ércz, mely az árnyékszék gázzal érintkezik, fekete színt kap, tehát kén-rezovol vonatik be, de van a közt sok föjtő tárgy is, mely belélegezhető ugyan, de ki ötel nélkül mégsem hat mint mérge. Hogy az árnyékszék-gáz többé kevésbé árt az egészségnak, azt elvitáznai nem lehet, mert temérdek bizonyítéka van annak. Párisban tanulmányozás tárgya az árnyékszék gáz, ott az árnyékszék tartalékának helyes kezeléseit egyesületek vállallják magukra.

Legtöbbnyire szemgyulladás nemében tünik fel az árnyékszék gáznak káros hatása, másszor levortást, nehéz légzést, agyvérzést, elmezavart okoz, s ha ily betege szabad légre kerül, helyre áll előbbi jölete, de ha az árnyékszék légtör nagyobb összeget tartalmaz a *könkéngéből*, a *könkéngesavas körtelegéből*, akkor az a körül fog lalkozók mint villám sújtatnak agyon, tehát rögtönhalál is okoz süktebb megmérgezésnél a munkások fájdalmat éreznek a gyomor és végtagokban, a gég összecsavartatik, ájulás, félrebeszéd, kiabálás, rágások, nevető görcsösérteben, melyek mind arra mutatnak, hogy az árnyékszék tartaléka többé-kevésbé, de minden esetre ártalmára vannak az egészségnak.

Sokoldalról bizonyult, hogy semmi sem képes annyira elpestiteni a lakásokat, mint az árnyékszék tartalék-gázja s csakis oly nép kérkedhetik jó egészséggel, melynek légtörét nem fertőzteti az említett gáz. Ez oka annak, hogy cholera, typhus, rothasztó laz uralkodása idője alatt a hatósági rendeletek szigorja is az árnyékszék ragály mentesítése körülösszpontosul legkivált, jelölül annak, hogy azok tartaléka csakugyan egészség elleni tárgy s mint ilyen, szigorú rendőri figyelmet igényel.

Ily veszélyes természettel bírván, az árnyékszék tartaléka, s minden rothadásba menő tárgy lehetetlen fel nem említenem azt, hogy városokban az árnyékszék elhelyeztetése és szokásos kezelése a szó legzorosabb értelmében egészség elleni.

Ezek előrebocsátása után mondanom kell, végre, hogy az építő gazdák és építőmesterek temérdek mulasztást követnek el, azok elhelyeztetése és miképeni alakítása körül. Temérdek ház van, melyben nincs árnyékszék, e szerint egy helyet foglalnak el az emberi ürülékek az istállótrágya tárgyakkal, özőnben vannak oly árnyékszék is, melyek földve nincsenek, tehát a szabadon terjed el azok gáza minden irányban, legkivált olyakból, melyek koritások, szomszédépületek és járdák közelében sikoren vannak. Láthatni oly lakházakat is, vendéglőket, melyekben az említett vegyes trágya tárgyak sűrű folyadék minőségében foglalják el az udvart, vagy kert nagyrészt s mint utálatot gerjesztő tisztatlanságok tünik fel botránnyára sokaknak, háborgatója a közegészségi jólét biztonságának.

Ha számba lehetne venni az eltitáltlanított utcza-, kapuzölgletek, némely zugutczák létszámát, bizonyára súlyosbító körülményt mondhatnánk ki.

Az árnyékszék rendeltelen módni tisztogatása, bontásoknak idestova való öntözgetése, csak tetézi az említett egészség elleni tisztatlanságokat a városban úgy, mint azon kívül, és ingerli egyszerűsáig az egészség és rendszerető lakosokat.

(Folytatás a következők.)

Községek rendezéséről szóló törvényzikk elemzése.

(Folytatás.)

A 28. §. azt mondja, hogy a 26. §-ban körülírtak, úgy a 27. §-ban érintett fellebbezésen kívül a törvényhatóság a község ügyeibe csak úgy avatkozik be, ha erre megkérített, ha azonban beavatkozni nem akarja, úgy a község a belügyi-ministeriumhoz fog fordulni, ezt úgy értem az összesített helységek egyike vagy másikának oly körülményei vannak, melyek a község közreműködését igénybe vonják, ha a község bizottmánya ebbe segédkeztet nem akar adni, azon helység, mely a község kiegészítő részét képezi, a megyei kéri közvetlenül, a megye bizottmánya pedig a közvetítést szinte megtagadja, így a sértett helység a ministeriumhoz folyamodhatik, — p. o.: egy helységnek utja oly annyira elromlott, hogy azt saját erejéből járhatóvá nem teheti, bárha az előbbi szakaszban, hogy az utak jókarban tartásáról gondoskodni tartozik törvényileg kimondatott, de ezt a többi szövetségelt helységek úgy értelmezik, hogy saját határokatban tartoznak az utat jókarban tartani, vagy p. o. hó, zivataros időben hófúvat által a közlekedés megakad, azt rögtön helyrehozni kell, mint nem megyei vagy országos utvonalon eső a közlekedéshez tartozik, de ezt egyesített erővel helyrehozni kell, vagy az elpusztult költséges hidat helyre állítani a többi szövetségelt helységek nem akarják, ekkor és még más hasonlatos esetben van helye a megye és ministerium megkerésének.

29. §. A szabályrendelet a törvényben felállított elvvel, úgy a megye szabályrendeletével nem ellenkező, — ha ellenkezőbe jönné ezen szabályrendelet a megyére felterjesztendő, p. o. a megye azon szabályrendeletet hozza, hogy a magánlegeltetés megengedése betiltatik, — akadtat oly község, mely ennek ellenére szabályrendeletet úgy hozza, hogy a magánlegeltetés megengedtetik, már ez mint a megyei szabályval ellentéző, ha életbe lépni akarják, felterjesztendő, és ha a megye elutasítja a községet, ez a ministeriumhoz fellebbezhető.

30. §. azt mondja, hogy azon szabályrendelet, mely a 29. §-ban ütközik — megemléstendő, mit a törvényhatóság t. i. a községi heterjesztésre, ha a legközelebbi közgyűlésen fel nem vétetett, helyben hagyottnak nyilvánítandó, tehát a sértve érzett községi tagok arra felügyelni tartoznak, hogy a községi sérelmes határozat a közgyűlésen felvételhesék.

31. §. egyeseket biztosít a sérelmes határozat megváltoztatásának minő utoni közlekedésére.

32. §. Határozottan kimondja, hogy a törvényhatóság és annak községi határozatát a község minden vita nélkül végrehajtani köteles, p. o. egyik község határában egy elromlott hid létez, melyen a közlekedés már megakadt, akár a törvényhatóság közege, akár a törvényhatóság rendelte el annak helyreállítását. — a község egyedül a felett, hogy mi uton s módon állítsa helyre tanácskozhat, de korántse a felett, hogy mint nevezetes közlekedési utvonalba eső a szomszédos községek segélye nélkül ő sem állítja helyre, — meg több más hasonlót nem.

33. §. határozza, hogy a községek minden rendeletet az illetőségi sz. birótól, míg a városok illetőleg a rendezett tanácsal ellátott városok az alispán utján, míg a községek és városi hatóságok ezen kijelölt uton érintkezhetnek a törvényhatósággal és a ministeriummal

IV-ik fejezet.

A községi képviseletről.

Alig képzeltető fontosabb mozzanat, mint a község képviselete, mert ezen képviseletől függ a községi lakosság és birtokosság jóléte és boldogsága, azért e tárgyban a legnagyobb odaadással kell a hivatottak közreműködését igénybe venni.

A 34 ik §. határozottan a községek önkormányzati jogát a képviseletestületre ruházta, a mi eddig nem volt, az ezuttal megadott, legyen áldott ezen intézkedés.

A képviseletestület ép úgy a községnél, mint a megyénél fele részben a legtöbb adót fizetőkből míg fele részben a választókból áll.

35-ik §. azt mondja, hogy a választás alá nem eső képviselők névjegyzéke minden évben kiragaszthatik, kik a választás alá nem eső képviselők azt felesleges is mondani, mert a tisztelt olvasó úgy is jól tudja, hogy a legtöbb adót fizetők száma teszi az ily képviselőket, ezt azonban én úgy értelmezem, hogy az összesített községek összes legtöbb adót fizetői egyforma határozat alatt állanak, a többi pontok oly világosan érthetőek, hogy azoknak minnyájan egyforma jelentőséget adhatunk.

36. §. elsorolja, kik nem vehetők a névsorba fel.

37. §. a képviselők számát határozza, de mivel a legtöbb adót fizetők közt fordul azon szakasz elő, úgy most azon kétely merülhet fel,

hogy összesen csak ennyi képviselő létezhet, 10-től 20-ig, 20-tól 40-ig, hol fele a választás alá nem eső fele pedig a választottak számát képviseli.

38. §. községi választást tárgyalja.

39. §. a választási joggal nem bírkat sorozza el.

40. §. határozza meg, hogy a fekvő vagyonnal bírókat és gondnoksg alattiakat ki képviseli.

41. §. hogy a választók névjegyzékét az adókimutatások alapján a képviseletestület kiküldöttjei fogják összeállítani, arról határoz.

A 42. §. a képviselők választását tárgyalja.

A 43. §-ust úgy értelmezem, hogy minden községben a választandók ép úgy, mint a legtöbb adót fizetők kétszeres számban állítatnak össze, így p. o. ha egy községben 20 a választandó, akkor 40 egyén választatik, és e 40 egyénből 20 az első 3 évben sorshuzás utján teljesíti a képviseletet, 20 pedig a másik 3 év alatt gyakorolja.

A póttagok csak akkor alkalmazandók, ha a választott képviselő, képviselő jogát elvesztette — t. i. ha elhalt, vagy valami büntény miatt vizsgálat alá helyhezettett, vagy elmebetegséggé esett, vagy ha közsé elöljáróvá megválasztott, mint a 44-ik §. körül írja.

45. §. A több helyen megválasztott képviselő képviseletét határozza.

46. §. Egy legtöbb adót fizetőnek választástutján megválasztását tárgyalja, ha a választást fogadja el, úgy az adófizetés folytán esedékes jogát egy a sorrendben legtöbb adót fizető fogja átvenni.

A 47. §. a választás napját, 48. §. szavazók feljegyzését, 49. §. a választási elnöki tisztisegét, egyuttalaz is, hogy az elnök mellet a választók 4 bizalmi férfit választanak, tárgyalja

50 ik §. hogy az egész kerületre a választás csak egy napra tehető, határozza

51. §. a közbejött körülmények folytán megszakadt szavazat folytán a jegyzőkönyv és szavazószék biztos helyre a szavazó-ládával együtt olteendő, — és pedig azonnal a képviseletestületnek feljelentendő, valamint szinte a választás eredménye is kihirdetendő.

52. §. A választás elleni panaszok az igazoló bizottmányának nyújtandók be, meg pedig a választás napjától számítandó 10 nap alatt.

53. §. szabályozza az igazoló választmányt, mint olyant, mely hivatalva lesz a választók lejtromát nyilván tartani s a választásba ejtett hiányok miatt felmerült panaszokban a bírói szerepet vienne, ülései nyilvánosak.

54. §. határozza ezen igazoló bizottmány határozatában meg nem nyugvó fének a fellebezési idejét, mely 5 napra határozatott, de hogy ily képviselő, ki ellen a határozat hozott, szavazattal bírt-e? arról e törvény hallgatolott itt kimondani kellett volna, hogy mindaddig, míg fellebezéséről a határozat meg nem kapja, képviselői mandatumát nem gyakorolhatja, legalább egyéni nézetem szerint nem.

55. §. Midőn a választás a községekben illetőleg a kerületben megtörtént a sz. bíró, mint a választás elnöke, a beállt tisztujtást azonnal teljesíti, illetőleg a bizottmányt megalkultnak nyilvánítja és a telett, hogy a tisztujtás mikor és mily renddel történjék, határoz, nem osztom azok véleményeit, hogy a kifogás alá jötteknek addig, míg ügyük el nem intéztetett, hogy szavazati joguk lenne.

56. §. a választási elnök és bizalmi férfiak személye sérthetlen, ellenük, vagy a választás ellen támasztandó merénylet (az 1848. évi V-ik törvény, 42. §. alapján) sorolandó vissza, ha ezzel büntény is követtek el, úgy az maga utágbüntvádi keresetet fogja föl.

V-ik fejezet.

A képviseletestület gyűléseiről.

57. §. A közgyűlés rendes elnöke a bíró, a kis és nagy községekben — míg a rendezett tanácsu városokban a polgármester, — akadályoztatás esotere a helyettes bíró és helyettes polgármester elnököl.

58. §. szerint a közgyűlések számát a szabályrendelettel a község határozza, s arról szól, hogy az illető elnök a képviseletestületet, a gyűlés tárgyát képező tárgyakról 24 órával előbb értesíteni tartozik.

59. §. szerint meghatározatik, hogy a jelenlevő tagok határoznak, itt önként merül fel az a kérdés, mi a teendő akkor ha a közgyűlésen a községi feleknek csak 1/3 része jelenik meg, míg 2/3 része attól távol marad, így határozó képes-e? a közgyűlés, vagy lehet-e? ekkor a gyűlést határozó képesek jelenteni, — szerintem az 58. §-ban kitűzött értesítésre 24 óra nem elégséges, mert megtörténhetik az is, hogy a képviselők nem is értesíthetők, meglehet, hogy mint földmivelő népből vagy iparosból választott község, képviselők távol vannak, még azok nem értesíthetők, ily tájékozásul mitsem tehetnek így a kellő felvilágosítást sem az előjáróknak, úgy a közlakóknak megsem adhatják, lehetlen, hogy a kellő eredmény elérhetősek, mert határozatot hozni, s azt végrehajtás utján érvényesíteni; szomorú állapotnak

keil jelezni, e helyett 8 napi előleges értesítés és az érdeklettek 2/3 részének megjelenése volna kilátásba helyezendő.

60. §. az előjárók illetőleg a tisztikar szavazóképességét határozza meg.

61. §. az elnök-üendőire utal.

62. §. a megintett s engedelmességet nem tanúsító föltre községekben 15 frt bírság, városokban 30 frt van meghatározva, mely minden fellebbezés kizárásával azonnal behajtandó és a szegények pénztára javára fordítandó.

KOVÁTS JÁNOS.

(Folyt. következik.)

Császár-fürdői levelek.

V. Fürdői és közlekedési árszabályok.

A lakozók napidija 50 krajczártól 3 forintig. A fürdőidényi 5 hónapon kívül — mely tart május 1-jétől szeptember utóljáiig — a szobákat loszállított áron lehet kapni, s vannak nagyobb lakoztályok konyhával egész családok számára és van több fűthető szoba, miért télen át is van ológ lakója a császár-fürdőnek, sőt a gazdasággal foglalkozó egyének épen ekkor használhatják a kúrát legjobb sikerrel s idővesztésnek nélkül.

Közfürdő 1—3 személyre mindenkoritól tól-tól 1 forint; — Közfürdő 1—3 személyre 30 kr; — márványkád-fürdő — 50 kr; — közönséges kád-fürdő 30 kr; — női úszoda lepedővel 40 kr; — fürdőszoda 30 kr, közfürdő 5 kr, — malatá-fürdő 80 kr, iszapfürdő 80 kr, — közfürdő a kisgyógyulvarban 20 kr, — gőzfürdő fehérneművel 60 kr, — bérlet 12 gőzfürdőre 6 ft, belézés 50 kr, — köpülőzés 15—40 kr, — gyermek-jegy 10—20 kr, uszátanítás egy órára 20 kr, — keljus tanítás 10 frt, 1 lepedő külön 10 kr, — 1 törülköző 5 kr.

Közlekedési eszközök. — A nagy gyógy-udvar főkapuját előtt állanak a régi egytogatú társasokosok a egy-egy személy szállítása a császár-fürdőtől Budára vagy Pestre 12 kr, ugyanannyi innen vissza.

A budai lóvaspályán a császár fürdőtől a pesti lánchidőig most már egy személy csak 6 krt fizet, valamint a császár-fürdőből Ó-Budára is, és vissza szinten annyit. Ennek azon olópyo van a gőzhajó s a társasokosok fölött, hogy meg amazok este csak 8—9 óráig járnak, — ez 11—12 óráig is közlekedik, hátránya pedig az, hogy Pestre nem megy át.

Azonban még is legkényelmesebb, legolcsósebb, s aránylag legutányosabb a helybeli gőzhajókou járai, miután itt nem érezzük a budai rozsz kövezet zökkenéseit, s nemcsak a nagy por, de a szél, a nap sütése és az eső, s hives idő, s így a meghülés ellen is meg vagyunk óva a hajó földött aljában, s ha szép idő van, a hajó födelzetén mindenfelé nyit és szép kilátás van.

Budáról Pestig s viszont fizet egy személy az első helyen 11 krt, a második helyen 9 krt, csupán a budai vonalon menve az első helyen 8, a második helyen 6 krajczárt.

A helybeli gőzök kiindulási pontja Budán a rudas-fürdő alatt van, a második állomás van Pesten, a görög templomnál, harmadik állomása Budán a Debreczen városához czimzett vendégfogadónál, negyedik állomása Pesten a Rudolftéren, a Ganz-féle ház alatt; ötödik állomása Budán a bombatéren, hatodik állomása a császár-fürdőnél, hetedik állomása Ó-Budán az izraeliták imaháza közelében.

A helyi gőzök reggeli 6 órától kezdve esti 8 óráig, ünnepeapokon 9-ig minden órában felváltva közlekednek.

VI. A császár-fürdői ásványos természeti gőzfürdő előnye más közönséges gőzfürdők felett, az ujonnan átalakított gőzfürdői helyiség tájékozó ismertetése; s különös rendszabályok arra nézve, hogyan kell a gőzfürdőt ész- és czélszerűen használni.

A budai császár-fürdőnek kétségkívül leg-hathatósabb gyógyeszköz, legdrágább értékű kincse, valódi koronája — a hazánkban egyetlen ásványos, természeti gőzfürdő, mely Voljibég régi hírv török fürdőjéből van korszerűen átalakítva.

Már magában a török moséhoz hasonló földalatti épület nagyszerűsége meglepően hat reánk, s ha tekintetbe vesszük azt, hogy itt nem csupán a közönséges vízből kifejtett gőz, hanem a 36 R. fokú, sokféle alkotórészű a gyógyhatású hévvizet tartalmazó igen tágas kőmedencéből a legjótékonyabb hatású gőz párolog ki, s e mellett a kisebb kőmedrekben szintén kőmedrekben szintén 29 és 22 fokú ásványos langyos vízben, s testünkre a kútvíznél sokkal hasznosabb és edzőbb hideg dunavízben is lehet itt egy füst alatt fürödni; meg kell vallanunk, miként oly nagyszerű, oly magas és tágas, oly sokoldalú és jó-

Folytatás a mellékleten.

ékony gyógyhatású, oly bőséges forrású természetű ásványos gőzfürdő mint ez, nem csak hazánkban, de még a külföldön sem létezik.

A közönséges gőzfürdők rendszeren szűk, alacsony helyiségre szorítják, úgy, hogy e miatt az izmók kigőzölgesése büzt okoz és a tiszta gőzt kisebb-nagyobb mértékben megfertőzteti. Ellenben a budai gőzfürdő főcsarnoka oly tágas, oly magas mint egy templom, s a benne fürdők kigőzölgesése észrevétlenül enyészik el és száll fel a magas kupolára. Míg a legtöbb közönséges gőzfürdőkben a hely szűke miatt, a mint belépünk, azonnal padra kell lefeküdnünk, s ha egyszerre többben gyűlnek össze, alig bír egyik a másiktól mozogni; a császárfürdői nagy tágas főcsarnokban a legezhetőbb közlekedés nyílik számunkra, a meleg márvány talapzaton a 20 lábnyi széles nagy vízmedence körül minden akadály nélkül járhatunk fel s alá, köröskörül minden lépten-nyomon egy-egy ülő, vagy fekvő-pad, s hűtő-zuhany kínálkozik, s a nagy hévízes mederben úszkálni is lehet. Épen oly különbség, mint a vasúton egy helyhez kötött, összasajtolt és a gőzhajón szabad mozgású utazás között.

Igaz, hogy a közönséges gőzfürdőben is jól kiizzadhatja magát az ember, s testét a szappanos dörzsöléssel egészen megtisztíthatja, s a hideg vízzel jól megdöngölheti; azonban a budai természeti gőzfürdő egyik leglényegesebb előnye az hogy hévízeinek ásványos alkatrészei mind külsőleg, mind belsőleg a lehető legjótékonyabb befolyással vannak a testre.

Már magából a több száz akó hévízvet tartalmazó nagy medencéből a felebb elemzett leghasznosabb gyógyászatok alkatrészeivel megtelt gőz fejlődik ki, mi a benne fürdés által, még inkább hatványozva van, s mellett az ivásra szolgáló hévíz belső használatára — a főcsarnokban egy nagy kőkoros mindig tele áll a cizlra — a kőanyagok feloldása s elosztásaiban háromszoros, s a legeggybevágóbb hatással működik.

Ehhez járul az, hogy a budai gőzfürdő zuhanyai csatornákon át vezetett, s tisztára átszűrt dunavíz mind fürdésre, mind ivásra egészségesebb, mint a legtöbb kutviz, s mivel most már nyáron jöve is tesznek abba, épen oly friss és üdítő, mint a grünenbergi vagy tátrafüredi hegyi források.

Egy gőzfürdőben sem lehet a víz és gőz hőmérsékét, temperatúráját oly sokfélefép feltalálni, az egyenlőség és körök külön fajaihoz oly sokfélefép alkalmazni és módosítani, mind ebben, mind ismét nagy jelentőségű előnnyel bír. Tagadani nem lehet, hogy a vállalkozó szellemű dr. Heinrich a ráczfürdő átalakítása, s ottani gőzfürdője kényelmes és pompás felszerelésével e téren nagy versenyt idézett elő, amde más részről az is igaz, hogy az ő gőzfürdőjének hínca oly sokféle, oly nagy bőséges, oly erős és hatásos vize és oly természeti ásványos gőze, mint a császárfürdőnek, s ez a különbségkel nem lehet pótolni a valódi belértek hiányát.

A császárfürdő tevékeny, derék bérleti buzditva a versenyzés által, s felismerve s felhasználva gőzfürdőjük természeti gazdagságának s határozott gyógyerejének nagy értékét, mind a közönség, mind maguk érdekében egyik legfőbb feladatuknak felelt meg akkor, midőn az éveken át elhanyagolt s rozogt állapotra jutott gőzfürdőt újabban kor- és cziszorítva átalakították, az eddiginél jobb felosztással egészen újra rendezték, a közönség kívánalmait s kényelmét kielégítőleg felszerelték s díszítették.

Javítások között legfontosabb és legfigyelemreméltóbb az, hogy a forró vizű nagy medence tágas és magas csarnok mellett még egy, ennél sokkal melegebb izmástól állítottak fel, hol a gőz rendszeren 43—45 fokig áll s a legrovidebb idő alatt erősen meglehető izzadni. A gőzt csöveken át vezetik ide, míg a forró nagy medence természeti ásványos gőze rendszeren csak 30 R. fokig áll s a gyöngébb amaz erősebbel kollemban felváltható.

Az erősöb izmástól jobbra és balra egyenesen a langyos vizű két kisebb tükörfürdőbe lehet lépni, mi fölötté kollemban hűsíti s osztja a gőz által okozott testi hőséget; míg végre a különféle sugárzatu s cziszorított alkotott hideg zuhanyok s besezőzűl a nyáron át jéggel fölfrissített hideg tükörfürdő egészen elosztja a forró-ágot, s e mellett edzi, erősíti, föleleveníti, ugyszólván ujjasztilli mind a testet, mind a lelket.

Az is cziszorító, hogy a testnek szappanos pokröcz darabbal történő megdörzsölését, mit az izmos és gyakorlott fürdőszolgák a legnagyobb ügyességgel szoktak végezni, nem az erősebb izmástóban, hanem a gyöngébb gőz kupolás főcsarnok padjain eszközlik, hol ismét két langyos vizű zuhany szolgál kollemban enyhítőül és szappanlemosóul. Izzadás közben sokan hideg vizbe mártott szivacsot raknak fejükre, s meleg vagy jeges vizet itdogálnak.

Megjegyzendő itt, hogy a gőzfürdő azon langyos vizű tükörfürdőjének forrása, mely az oroszlan szájából buzug elő, igen jó ízű ital s osztató és meghajtó erővel bír.

Ujabban a gőzfürdő vetkőző fülkét 30-al

szaporították s egy társalgási csarnokkal, hol a kihűtött nedves testet lepedőkkel dörzsölik szárazra s itt megy végbe a fésülködés, a lábujj-körmök olmosztása s a eszmatörés ügyes kivágása.

A mondottakon kívül nagy előnye a gőzfürdőnek az, hogy a fölhevített test tökéletes kihűtéséért fogva, az év minden szakában s bármely időjárás mellett bátran lehet azt használni, sőt hideg és hives időszakban még nagyobb és gyorsabb gyógyhatással bír.

A gőzfürdőnek nyomait találjuk már a legrégebb nemzedéknél, különösen a rómaiaknál, kik oly sokat tartottak a fürdésre, hogy alig létezett ház, melyben külön fürdő-szobane lett volna építve, s Augustus császár idejében 808-nál több nyilvános fürdő volt Rómában. Az izmástó a hideg vízzel hűtő fürdés is divatban volt már náluk.

A mostani európai nemzetek közt a gőzfürdőt legrégebben a legnagyobb mérvben használja a török és az orosz, s különös az, hogy ezen két ellenséges népfaj fürdőjének barátságos egyesülésének legszébb példányát nálunk magyaroknál Budán a császárfürdőben lehet feltalálni.

Előinté bármely barbár szokásnak tartották is, a gőzfürdőt most már mint a test tisztítását és erősítését leghatározottabban eszközöl szer minden művelt, polgárosult népnel divatba jött. S általán véve a gőzfürdő, de különösen a budai császárfürdő, a testi lelki betegségek gyökeres meggyógyítása s az egészség megővése s fenntartására nézve épen oly üdvös hatású, mint anyagi és szellemi jólétünk előmozdítására a gozhajok és gozköcsik.

Ezek után lássuk most már a gőzfürdőnek gyógy- és életrendi hatását.

A gőzfürdő a bőr munkásságát emelvé, s e szerint bőrizmást okozván, használ mindazon esetben, hol a bőr munkássága el van nyomva (leginkább tisztatlanság által) s hol a testből valami beteges kőanyagot kell izmástól kiűzni. Használ különösen a lobathal kőtegekkel, csúszos, sekélyes, köszvényes bántalmaknál, oly lobos kőtegekkel, mik a bőrre ki nem jöttek, s miknek visszamaradása az életet veszélybe dönthetné.

Előmozdítja a gőzfürdő a vér forgását, tisztulását, míg a pangást, dugulást, daganatot eloszlatja; e szerint használ az altest dugulásában, az aranyeres bántalmakban, a görvény- és göröcsökben, midőn egyszersmind a körvegyületek kiűzésével az életvezetési nedvekre is javítólag hat.

Tapasztalt orvosok állítása szerint az idegrendszerre való hatása kétszeres, miután annak izgatott állapotát csillapítani, elnyomott működését fölemelni képes, s általán véve erősíti, edzi az idegeket, izmokat, mire kivált a gyöngébb alkotásúak- s a szellemi dolgokkal foglalkozóknak oly nagy szükségük van.

(Vége következik.)

Heti szemle.

Novemb. 3. 1871.

— Gr. Hohenvart Károly, dr. Habietinek, dr. Schöffle és Jiricok osztrák ministerek felmentettek s ideigl. báró Holzgethan miniszterelnöknek; báró Wehli, Fidler Károly, báró Mitis, lg. Wiedenfeld Ottó és báró Possinger osztályfőnökök bizattak meg a ministeriumok vezetésével. — 2500 utahi nő kérvényt nyújtott be az amerikai köztársaság elnökéhez, hogy a többnojság engedtesse meg. — Eötvös emlékezőtőre az akadémia gyásznapelyét febr. 2-án tartja, gr. Lónyay beszédet tart, Szász Károly szavalni fog. — A szegedi németlap nem fog megjelenni. — Oeffner János legfőbb ítélőszéki bíró Pesten felakasztotta magát. — Kamauf János báni táblai tanácsos nemességre emeltetett. — A tűz által károsult Ocs helységnek a belügyministerium 500 forintot küldött. — A posony-n. szombati vasutat 810 ezer forinton a bécsi Wechselbank és hg Windischgrätz consortium vette meg. — Hébernyelvre fordított magyar classicusok jelennek meg N. Váradon. — Cokus Károly zágrábi polgármester báni ülnökké neveztetett ki. — Közép-Afrikában a Nil felső vidékén új, törpe néptörzs fedeztetett fel. — New-Yorkban egy szürszabó magyar-paprika árulásból oly gazdag lett, hogy most 60 ezer holdnyi földet vesz, melyet Attila telepének nevezend. — Felső-Magyarországon hamis angol aranyokkal üzérkednek sokan. — A pesti „Népszínház” ügyében 52 tagu bizottság választott meg. — Benedek tábornok nem halt meg. — A braziliai császárpár egyiptomba utazott. — Londonban 200 nő hallgatja az orvostant. — A „Nők Lapja” szerkesztését Berecz Antal vette át. — Dózsa Györgyné Szegeden anohézkör-ellen hatóság győzsért talált fel. — Fejedelmi colléga: Patagonia királya Marseilleban lapszerkesztő lett s „La Couronne d'acier” ezim alatt naponta jelenik meg. — A suezai csatornán szept. hóban 50

hajó ment át. — Saphir testvéreket a „Styx” szerkesztőjét 4 s 2 havi fogságra 200 és 100 ft bírságra ítélte a pesti esküdtszék. — A jelenlegi törökultánnak 900 felesége van, a szolgák száma meghaladja a 2300-at, naponként 500 szalt teritenek. — Beust és Andrassy hercegi rangra emeltetnek. — Braziliában ismétöltötött a rabzoltság. — A bolognai régészeti congressushoz egy megkövesült ember küldetett. — A távirtdák dróttja 300,000 mértföldre terjed úgy, hogy ezen hosszúsággal földünket 12-szer lehetnek körül övezni. — A francia kormányr. szerez hazánkban 10 ezer ló vásároltatik.

Irolatom. — Hy ezimű tüzeteske küldött be hozzánk: „A nők a magyar jogban”, melynek szerzője dr. Battaazéki Lajos könnved s vonzó irányban bizonyítja be, hogy nincs törvényhozás, mely a nőről — mint hajaden, feleség és özvegy — jogairól oly kimerítően s nagylelkűen gondoskodik, mint a magyar. A 32 nyolczadrét oldalból álló művecske három fejezetre oszlik. Az első azon megzoritásokat adja elő, melyeknek a nők, mint ilyenek, a magyar jogban alá vannak vetve. A másodikban a nőket kizárólag illető jogok soroltatnak elő. A harmadik fejezet pedig a nőről szól a büntető jogában. — A füzet ára 30 kr. s ugy Pauker. Daniel n. váradai könyvkereskedőnél, valamint a szerzőnél is ugyanott posta útján megrendelhető.

— Megjelent s beküldetett hozzánk a „Szép-irodalmi Könyvtár” ezimű regény-folyóirat V. VI. és VII. dik füzeté mely „Eugenia vagy a Tuilleriak titka” ezimű érdekes regényt folytatónak közli. Irta Born George F. Forditá: Beniczky Irma. Szerkesztő és kiadó Skultéty Jozefa, lakik Pesten, ur-utca 6. sz. Ára 24 füzetnek 6 frt. 12 füzetnek 3 frt. 6 füzetnek 1 frt 50 kr. Ajánljuk a regényolvasók figyelmébe.

— Előfizetési felhívás „Czezil levelei” ezimű díszes kiállítású könyvre. Irta Benedek Aladár. Midőn e legújabb, levelesben írt prózai munkákra felhívom a t. közönség figyelmét és pártfogását, a könyv tartalmának bővebb jellemzésre nézve néhány ajánló észrevételt kell tennem. „Czezil levelei” nem valamely magán-érdekek és érzelmek kifejezését fogják magukon viselni, de egy művelt női léleknek gondolati és életnézetei lesznek azokban elmondva, mindoly általános érdekekről, mik a társadalmi élet föltételeit s az abban fenálló előnyöket és hátrányokat fogják tárgyalni, a jelen felvilágosultabb időkak szelleméhez és kívánalmához idomulva. Egy tapasztalatokban gazdag és a természetből önálló s szabad gondolkodásmóddal felruházott nőnek levelei lesznek azok, melyekben a szerelem, a családi élet és minden, a társasélethez tartozó viszonyok bőleleletileg fognak megoldást igyekezni nyerni. Összesen tíz levélben lesz mindez megkísértve, melyekre alólirt szerzőnek feleletet íroteszkenn meg teljesebb világlátást vetni, hasonszellemű reflexiók által adva irányt az azokban felmerült eszmék s gyakorlati igazságok mikénti fellogására életrevalóságuk s eldöntésére nézve. A ki tehát az életben, ez örök labirintban, meg nem talált eléggé megnyugtató bőleleletet, s a ki másoknak ezt czélzó törekvéseit s okoskodásait számbavehetőnek gondolja, az nem fog e könyvben egészen csalódni. Az eszmék s érzelmek legmélyebb s legigazabb bonyálból lesz ott merítve s felszínre hozva minden. Es így szünteségre — a társadalmi érdekek megvitatását illetőleg — napjainkban fölötté nagy szükség van. Azért legtöbb bizalmat s reményt helyeznek a művelt, nemesen érző s a komoly érdekek körül mindig melegen buzgó hölgyvilágban, kiknek ezennel kegyes pártfogását-kérvo maradtam Pest, 1871. szeptember hóban, teljes tisztelettel Benedek Aladár. A könyv díszes kiállításban mintegy 10 íven (160 lap) és csinos kemény borítékban már e napokban ajtó alá kerül és octóber végeig multhatlanul s minden akadály ellen biztosítva, az előfizetők kezeiben lesz. Utánvét általi megrendelések is szívesen fogadtatnak. Előfizetési ára egyszerű, kemény borítékban 1 frt; aranyos diszkótesben 2 frt. Bolti ára jóval drágább leend. A levelek szerző nevére (Pest, szorvita-ter 6-dik szám, II-ik emelet, 15. ajtó) bérmentve czimzendők, és mielőbb beküldetmi kéretnek. A szíves gyűjtőknek 5 példány után egy füzet és 10 példány után egy dispeldányal kedveskedem. Husz előfizető gyűjtőnek eddigi összes (4 kötet) költeményeimet, (Czezil levelei) vel együtt fogom tiszteletpeldányul megküldeni. Könyvárusoknak öt példánytól kezdve s előlegesen fizetve 25 százaléket biztosítok.

— A „Figyelő” irodalmi és szépművészeti lap IX. füzeté küldetett be hozzánk, mely a szeptemberi számokat tartalmazza; Szana Tamás szerkesztő nem kimélt időt és fáradságot, hogy a lapot azon szívnvalra emelje, melyen napjainkban egy lapnak állania kell. — Aigner Lajos kiadó-tulajdonos pedig a kiállítást illetőleg igyekszik lapját a legszébb kiállításnak egyikévé tenni; mindkettejük fáradozását siker koronázza, annyira,

hogy lapjukat bátran ajánlhatjuk pártolásra. Ára egész évre 8 frt. A jelen füzet 70 kr.

— Megjelenet s beküldetett hozzánk: Oedenburger Kalender auf das gemeine Jahr 1872. herausgegeben von Franz Schindler, Sekretär der Oedenburger Handels- und Gewerbe-Kammer. Zweiter Jahrgang. E szépen kiállított naptár tömöttebb, mint a tavali s így tartalomdúsabb is. Ára 1 ft.

— Megjelenet s beküldetett: Az okszerű borászat alapvonalai. Népszerű vezér a bor-készítés- és kezelésben mindazon bortermelő gazdák és néptanítók számára, kik a borászati vegytanban ismeretekkel nem bírnak. Előadásához rövi vezérfonálul írta Molnár István okleveles gazdász, vegytani és borászati tanárjelölt Keszthelyen. A 31 lapra terjedő s csinosan kiállított műről bővebben fogunk szólni.

H i r e k.

— U j a b b hírek szerint Zalamegye főispánja mégis Hortelondy Kálmán lesz, Csillagh László pedig legfőbb ítélőszéki bírónéveztetik ki. Glavina Lajos egyáltalában nem fogadta el a főispáni fényes állást.

— Halottak napján kissé borult és komor, hanem azért csendes és a temetők kegyeletes meglátogatására kedvező idő volt. — A temetőben egész nap lehetett látni többnyire szomorú alakokat, a mint egyik vagy másik koszoruzott sírkerezt előtt csüggetog komoly tekintettel gondoltak elhunyt kedveseikre, este pedig a temető szolgálo utcán nagy néptömeg a máskor elhagyott temető egészen megnépeedett s a fényesen kivilágított sírok közt mozgó hallgatag embertömegegel élénk s mégis titkoszert megható képet nyújtott. Koszoruk, lámpák, szövevények- és gyortyákkal volt majdnem minden sír felékesítve. A szorongó néptömeg által egyszer végig és vissza huzcoltatott, lökdöstetők és cibáltattak magunkat mi is a temetőn s szomorkodtunk a szomorkodókkal, a mulandóság érzetének sohajával áldoztunk a kegyelotnek. A mozgalmas járás-kelés a temetőben egész éjfélig tartott.

— Mult szombat este e lap helybeli munkatársai számszeriát 10-én egy kis patriarchalis körbe jöven össze, kedélyes multság fejlődött ki, nem is csoda, hisz mindannyian a szellem fegyverével harcolnak, e lap 10 éves fennállása óta legtöbbnyire együtt. Ily összejövetelnek az az előnyös oldala is van, hogy a helyi kérdések megvitatása bizalom- és őszinteséggel történik.

— (Nem értjük ki, talán más érti?) A Nagy Kanizsán miniszteri engedélylyel megnyílt „Leány-nevelítet”-et a t. közönség oly kiváló figyelemmel karolta fel, hogy eddig 60 körül van a tanuló lányok száma; e nemesen nyilvánuló bizalomnak ugy iparkodott az intézet megfelelni, hogy a tanerőket minden hitfelekezet-, s társadalmi állásból alakítsa. Így az itteni izr. minta-tanoda szakismeretes tanítói közül is folkérettek, a tanórák-adását el is fogadták, sőt tényleg is történt működés, azonban alig egy hó letelte alatt, a visszalépet jelező levelek monesztettek az intézetbe. Ezt nem értjük! — Annál inkább értjük s elismerés a népnevelészet buzgó apostolai, a nemzeti közjólét előmozdítását szív s tötben mutató helybeli kegyesrendi tanár uraknak, kik roppant elfoglaltságuk mellett is hazafi örmémmel tanítanak a leánynevelő intézetben.

— Mult vasárnap népes gyűlés tartott Somogy- és Zalamegye érdekelteji részéről a légrádi canális ügyében Nagy-Kanizsán, mely alkalommal több tagu állandó bizottmány küldetett ki az ügy kereszttől vitelére.

— Nagy- és Kis-Kanizsa közösügyi bizottmánya járás-bírószéki bírtónöknek egyik kisebb bérházat ingyen átadta, mire azon meggyőződés vette a közönséget, hogy a bíróság idehelyezésével a város kedvező előnyökben részesült; példát vehetnének azon községek és nagybirtokok, kik az alkalmas nyereszkedésre használják fel s az illető miniszteri biztos uraknak eljárását nehezítik.

— J o m o d u n k lehet nekünk, hogy egyszerre két új táncmester akar tánczoltatni bennünket, pedig ugyis eléggé tánczoltat bennünket a világ; e két új táncmester körünkbeni érkezéséhez még két új fényképész is érkezett, holott már előbb is két fényképész üzö örökítő művészetét.

— Gresz Antal ének- és zenetanár működését a leánynevelő intézetben is megkezdte; ajánljuk a jeles képzettségű s kitűnő szorgalmu tanárt az illetők nygelmébe.

— S a j t ó h i b a. Előbbi számunk helyi cikkében az volt olvasható, hogy Nagy-Kanizsán 4 országos vásár van, — nem négy, de hat országos vásár tartatik évenként.

— G y a z h i r. Trsztyánszky Lajos mint férj, ugy Odón, László és Kálmán, mint gyermekek, melyen megszorodott szívvel jelentik szeretett nejeink, illetőleg édes anyjuknak ties Trsztyánszky, szül. Karácsony Terézia urnónek, folyó évi október 29-én reggeli fél 3

órákor, életének 43-ik a boldog házasságának 21-ik évében, az utolsó szentségek félétele után, agyvelőgyulladás folytán történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hűlt tetemei október 30-án délutáni 4 órákor a helybeli sikkertbe örök nyugalomra tetették. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig ugyanezen napon reggeli 10 órákor a helybeli szentegyházban megtartott. Keszthely, okt. 29. 1871. Áldás és béke porára!

A soproni m. királyi pénzügyigazgatóság Schaffer Sándor szombathelyi, Kramatica István körmendi adóhivatali segéd tisztet és Linka Kálmán letenyei magánzót ideiglenes adó tisztékké a szombathelyi, csáktornyai illetőleg tapolezai m. kir. adóhivatalokhoz, — továbbá saját kérelmére Hulmann Dániel csáktornyai ideiglenes adó tisztet, Tschirz Károly ideiglenes segéd tisztet, Virágh Gábor soproni megyei telekkönyvi írnokot és Szabó Miklós soproni kir. pénzügyigazgatósági irodai díjnokot végleges adóhivatali segéd tisztékké Körmendre, Letenyére, Kapuvárra, illetőleg Keszthelyre, — nem különben Schmid Pál sárvári magánzót, Római Mihály csepregi adóhivatali díjnokot és Friedl Gyula soproni kir. pénzügyigazgatósági irodai díjnokot ideiglenes adóhivatali segéd tisztékké a sárvári, körmendi, illetőleg csáktornyai magyar királyi adóhivatalokhoz nevezte ki.

Zágráb okt. 31. A határvidéki erdők megvétele vonatkozó ajánlatok tárgyalásánál a bécsi bank-egylet győzött, mint amely 1003 ezüst forintot ajánlott holdankint.

A pesti közmunka tanács kiküldettség megérkezett; a városház bérépületét megvizsgálván, a bonthajtásokat leszedetni s újraépíttetni javasolta.

Iuribide hg mexicói trónörökös nőjével holnap Kanizsára jő. Innen Rigyáczra megy.

Ujorgona érkezik a napokban a nagykanizsai plebania, vagyis a Sz. Ferencz-rendiek templomába, mely 3000 fínál többé került.

Magyarország eziméről. A képviselőház által az országos ezimer hibátlan alakjának meghatározására kiküldött bizottság az összes magyar birodalom összeszerkesztett ezimerét előterjesztő javaslatát hosszan indokolja. E szerint Magyarország ezimere törvényben következőkben határozatnak meg: Hasított paizs vörös elmezején zöld hármass-hoggy fölötti lilium-s arany korona emelkedő kettős ezüst kereszt; hátsó mezején nyolcz felváltva ezüst és vörös pólva; (Magyarország a Királyhágon innen.) — A paizs félkörű lábán vörös osztó pólva fölött kék mező közepén felrepülő növekedő (azaz föl) sas. Jobbra arany nap, balra arany növekedő hold arczai. A pólva alatt arany mező hát, 4, 3, vörös torony; (Magyarország a Királyhágon túl.) — A paizsfő közepén öt öt mezős vörös fehér ostábla; (Mai Horvátország.) — Jobbra két ezüst folyó által felosztott paizsnak felső kék mezején hat ágú arany csillag, a két folyó közti vörös mezőn természetzinű futó nyest, az alsó tiszta mező kék színű; (Mai Slavonia.) — Balra kék mezőn három, 2, 1, koronás oroszlánfó; (Dalmátország) vértét megfekvő kis paizs rózsaszínű arany damaszirozott mezején két fejtű és két testű sas, mely korszón áll, az utóbbihoz víz ömlik, a két sas fölött hercegi korona. Leveg; mindaz természetzerű színben; Jelszó: „Deficienter“: (Fiume) — A nagy közös paizson nyugszik Magyarország koronája. — Koronátartó fehér

ruhába öltözött növekedő angyal, a paizsot, mindegyik oldalán egy-egy színtő fehér ruhába öltözött lebegő angyal tartja. Az indokolást és javaslatot aláírták Horvát Mihály és Henszelmann Imre.

„S t i x“-féle zugnémetlapok hordatását Nagy-Kanizsán is beszüntették, szinte kétkelvéde írjuk le.

Ö r ö m m e l halljuk, hogy a főgymnasiun igazgatóságghoz már megérkezett a felnőttek oktatásának megkezdésére szolgáló felhívás, illetőleg felsőbbi intézkedés.

A „H o n“-szerkesztősége következő „Felhívás“ és hasonló gyűjtések rendezésére kéri felaptársait a vidéken: Chicagó, Amerika leggazdagabb és legnevezetesebb városaainak egyike, a lángok mártalékává lett; 500,000 lakosának nagyrésze kenyér és segély nélkül várva várja az érző embertársak gyors segélyét. Közel és távol nagyszámú gyűjtések rendeztetnek a nyomor legalább egy részének enyhítésére. A borzasztó baleset ily pillanataiban mutatkozik egész magasztos fenségében az emberi szív, pillanatig meg-mogáll a nagy nyomor láttára, hogy a második pillanatban siessen-irt hozni és vagszt. Nehány éve mult, hogy egy hozzánk közlelőbb álló országot, a Schweizot súlyos elemi csapások érték. A külső segély enyhített a bajon és Magyarország báró E ö t v ö s J ó z s e f kezdeményezése után, valóban kiérdemelte Európa csodálatát és növeszté a szabad Helvéczia hazánk iránt való rokonszenvét és becsülését. Megvagyunk győződve, hogy Magyarország most, midőn újra ezerek nyomorán kell segíteni, szintén nem marad hátra. Ezer meg ezer mértföld választ ugyan el bennünket a nyomor színhelyétől, az Ozeánon át nem hat hozzánk a szerencsétlenek jajgatása; de azért hazánk nem mulasztandja el az alkalmat, hogy legalább némileg lerövíti a szabadság és az emberi jogok lankadatlan előharcosa iránt: nem fogja végre hazánk elfelejteni, hogy épen Chicagóban számos hazánk fia esve és küzdve várja gyors segélyünket. Bátran forduljék minden omerbarat áldozatkészségéhez, körve e ezdra, bármí csekély segélyt is. Minden fillér a midőn enyhíti a mértelen nyomor egy-egy részét, tanúságul szolgál majdan rokonszenvünkről és azon forró óhajunkól, hogy segítsünk embertársaink nyomorán. A hozzánk beérkező összegeket mi az illető adományozók lapunkban való megnevezése után az általános magyar hitelbank igazgatóságának adjuk át, a mely szives lemondásokat Mr. Jay északamerikai követnek ezelszerű szétosztás végett átszolgáltatni.

(Egy világtalan fejszámoló.) Ujra példáját láttuk annak, mennyire képes magát kiművelni az emberi szellem és egyes szakokban a tökély fokát mily mérvben képes elérni. — Chybiorsz Pál a sléziai születésű vak fejszámoló hozzánk is eljött, s e hó 1-én és 2-án a helybeli izr. nép- és alreáltanodában mutatta be fejszámolási ügyességét. Emlékező tehetsége bámulatra ragadja a figyelmes hallgatót, s hogy vidéki olvasóinknak, kiknek alkalmunk nincs személyesen csodálkozni a lángeszű vak művelein

nemi fogalmuk legyen, egy példával akarom szemléltetvé tenni eljárását. Ime itt egy számsor:

56789345679236854700845693475296343500.
75893625934638950009368452968922304578,
mely 76 számjegyből áll. E sor a táblára íratik. Azután minden egyes számjegy előmondatik, miközben ő ezeket csoportokba foglalja. Nehány másodpercznyi gondolkodás után a számsort kimondja. Még egy ily hosszú sor írat alá, ezeket fejben összedja, s a sorokat napokig képes emlékezetében megtartani s újra elmondani. Ha kérdezzük tőle, melyik a 30, vagy 20, vagy 18, vagy 5, vagy akármelyik számjegy jobbról olvasva, rögtön megmondja, de azon kívül megnevezi a kimondott számjegy jobb és bal szomszédját. Rögtön megfejt a következő feladatot pl. Ugyanazon számsornak 29 számjegye szoroztassék a 8-kal, ennek szorzata osztassék el a 10 — és 18 összegével és ebből vonassék ki a 9-ik. — A jelenvolt tanítói kart és szakértő vendégeket, kik közt megyei tanfelügyelő ur becses személyét is volt szerencsénk látni, különösen bámulatra ragadta meglepő ügyessége a négyzet és köbgyökfejtésben, megmagyarázta egyszerűen a köbgyökfejtés általa használt módját. Ő egy 15, 16, 18 jegyű számsorból kifejté egy percz alatt (még ennyi ideig sem tartott) a köbgyököt a nélkül, hogy a számsort ismerte volna: — megkérdezték hány számjegyből áll a sor, előre megmondta, hány jegyből fog állani a köbgyök, s a számsor utolsó két számjegyét megtudván, rögtön meghatározta a gyököt. Meglepő volt ez alkalommal, hogy egy számsorból kifejtve a köbgyököt, nem mondta meg a számot, hanem a mar majdnem egy óra előtt fölirt számsornak (mely hatvan számjegyből állt körülbelül) egyik csoportjának három első számát jelölő ki, egy más példánál pedig mondá — a mely évszámot 65 év múlva írni fogunk és találán. Bámulatos a számérzék és az elme, mely ily műveletekre képes. A „Neptanitik Lapja“ 1871. évi márczius számabolde írjuk, hogy első matematikai oktatását 28 éves korában egy főreálisrától nyerte. Közli: Hoffmann M. ö.

nyilt posta.
— L. K. András-h. a. 4 példány-an jelent meg mielő megküldé etc.
— D. G. Jóni fog mielőbb.

Ünnep levén, hetivásár nem volt.

Európa ez idej gabnatermesének átnézete.
Európanak majdnem minden államában kézzétett már az idej gabnatermes eredménye s e közleményekből következő rövid áttekintést adhatunk: Franciaországban a téli fagyok igen jelentékeny károkat okoztak az őszi vetésekben; a háború következményei sem maradtak el, midőn a hadjáratok színhelyén munkások és vonómarha hiányában nagy területek műveletlenül maradtak. E két körülmény folytán a buza és a rozstermes tetemesen alatta maradt a rendes átlag-termésnek és a hiány mintegy 20—26 millió hektolitre számítható. A szőlő- és gyümölcstermes sem kielégítő.
Poroszországban Hessen-Nassau, a rajnai tartományok és Westfalia vételével takarmány bőven termelt; buza és rozs jó árpa és zab közepesre, a burgonya majdnem általában rothadt és gyenge termést ígér, gyümölcs semmi, bór igen kevés.

lesz. Legjobb arstásnak örvendettek: Hannover, Schleswig-Holstein, Szilézia, a szászhercegségek, (hol azonban az áradoók nemcsak sok takarmányt, de letemes gabnát is elpusztítottak), Posen és Brandenburg; Hessen-Nassauban, Westfaliában és a rajnai tartományokban az őszi vetések, ugyazintén a takarmányfélék igen gyengén sikerültek, midőn a kemény téli fagyok nagy pusztításokat okoztak.

D é l n é m e t o r s z á g b a n a gabnatermes mennyiségre nézve közepesre, minőségére nézve pedig többé kevésbé silány. Árpa és zab, valamint lüvelyes vetemények aránylag még legjobban sikerültek. A burgonyabetegség kisebb-nagyobb mértékben itt is föllepett és semmi esetre sem lesz kielégítő burgonya termés, gyümölcs pedig épen semmi sincs. — A szász királyság általában kedvezőbb termésnek örvendett, de az őszi vetések itt is gyarlóbbak voltak a tavasziaknál. Württembergben az olajbogyók, valamint a gabnanemlék eléggé jók, gyümölcs is van, bár kevés. Elsass és Lotharingia, mely most már szintén Németországnál véték számba, ahhoz képest, hogy a báboru sanyaru következményeit viselnie kellett, aránylag kielégítő termést nyert.

A u s z t r i á b a n, Galiczia kivételével, a gabnatermes általában jól sikerült, a burgonya közepesre ígér. A répa gyengén áll, gyümölcs nagyon kevés lett, komló és bór szintén kevés.

M a g y a r o r s z á g b a n, mint tudjuk a főtermény a buza igen közepesre sikerült, mennyiségre véve is gyöngye, a minőség pedig általában nagyon gyarló; rozs kissé jobban, a tavasziak pedig átlag jól sikerültek. A szőlő kevés helyen ígér kielégítő eredményt; gyümölcs elég termelt. Burgonya a felvidéken rossz; a kukorica közepesre.

R o m á n i á b a n, minden gabnabem kitünően sikerült, ugyazintén Bosniában is. Ellenben Görögországban majdnem egészen rossz volt az aratás és inasgatói lehet tartani. Olaszország valamint Svájc közepesre ígér.

S p a n y o l o r s z á g b a n s Portugallban az őszi vetések a téli fagyoktól szenvedtek; az aratás eredménye gyenge, közepesre. Bór kevés lesz, mert a szőlőbetegség nagyban uralkodik.

B e l g i u m s Holland szintén sokat szenvedett a téli fagyoktól, a földek nagyrészt újabb szántattak s így őszi buza s rozsa nagyon kevés lett; a tavasziak jobban sikerültek; gyümölcs semmi sem termelt.

A n g l i á b a n a buza termést közepesre ígér, az árpat jónak becsülük; zab átlagos közepesre ígér, a rendes termésre alig egy negyedet várja.

S v é d - N o r v e g o r s z á g b a n a téli vetések közepesre, a tavasziak jól sikerültek gyümölcs bőven van.

O r o s z o r s z á g b a n a déli tartományok mennyiségben bőven arattak, de minőség többé kevésbé gyenge; lengyelországon átlag jó termés lett volna, de jegyzés és viharok az ország nagy részében jelentékeny károkat okoztak. (A. d.)

Ertek- és váltófolyam szept. 30.
3/10 metanques 91.30; 3/10 omz. kolcsón 98.20; 1000-kr. amlatini kolcsón 100.—; bank-teszvények 7.95; hiteltörzseti részvények 302.—; London 116.10; ezüst ágio 116.20; arany darabja 9.37 kr. 20 frankos arany 9.27/10 kr.

Heti naptár.
November 5-től 11-ig 1871.

Hón- és heti-nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Uj.
45) A főnök leányaról. Máté XIII, 26-39.			
5 Vasárnap	A 23 imre h.	A 22 imre.	
6 Hétfo	Leónárd	Léonárd	
7 Kedd	Engelbert	Adolf	
8 Szerda	Gottf. h.	Gottfried	
9 Csütörtök	Tivadár vt.	Tódor	
10 Péntek	Av. András	Pob.	
11 Szomb.	Márt. p.	Márton.	

Felelős szerkesztő: Wajdits József.
Segéd szerkesztő: Bátorfi Lajos.

H I R D E T É S E K:

ÜZLET-NAGYOBBITÁS.

A nagyérdemű közönségnek van szerencsém tiszteletteljesen jelenteni, miszerint tizenhét év óta a t. közönség közmegelegedésére vezetett

KARPITOS ÜZLETEMET

azután is osztatlan tőkével, és a legjobb segéderővel folytatandom.

Nagybecsű megrendelőim különös kényelmére, folyó szeptember hó elseje óta,

gazdagon felszerelt asztalos bútor raktáramat

is megnyitottam, melyben a legfinomabb izléssel, a legújabb divatu, és a legjobb minőségben készült bútorokkal minden elgondolható árfokozatban szolgálhatok.

Midőn a nagyérdemű közönségnek, kárpitos üzletem iránt tanusított bizalmáért hálás köszönetemet kinyilatkoztatom, — egyszersmind

ASZTALOS BUTOR RAKTÁRAMAT

kiterjeszteni kérem, biztosítván, hogy nagybecsű megrendelőim elégedését kinyerni főfeladatul tűztem ki magamnak

Kiváló tisztelettel

ZOTTL GYÖRGY

kárpitos és asztalos bútor-raktárnok.

(634—2)

Varazsdi (német) utca, Babóchay:(Schaffaritsch) féle házban.

Hoff-féle maláta-kivonatok gyógyhatása

mell- és torokbajokban, általános testgyöngeségnél stb. 100 ezernél több hálá- és elismerési iratokból eléggé bebizonyított.

HOFF JÁNOS udvari szállító ur központi-raktárának

Bécs, Kärntnering 11.

B e l l u n o, (Velenczében) 1871. aug. 3. Ez évben ismét az általános testgyöngöségtől megtámadva, melyet majd teljesen eltávolítani az ön maláta kivonatának sikerült (a szenvedő a mult években ugyanazon évszakban már többször vett malátakivonatot) kérem önt nekem 28 palackkal küldeni.

N i n a d e B e t t a.

K e r n i a 1871. márczius 14. Mellköhögésem örvendetes felengedése, (mely 1870 és 71-ben igen heves volt) s melyet csak az ön annyira híres maláta kivonatsörének és maláta-bonbonjainak köszönök, kötelez önnek legmélyebb hálámat kifejezni; nem fogok késmi a „jótékony gyógyszer“ más szenvedőknek ajánlani (megrendelés.)

S t a r k P á l, káplán.

G ö r k a u, 1871. szeptember 17. Minthogy készletem fogyó-félben van, kérek az ön jótékony maláta csokládejából 5 fontot küldeni.

M a c k o w i t z Ferenccz.

B r o s, 1871. jun. 3 Nem hallgathatom el, hogy az ön maláta-csokoládéja poralakban mint a szopós gyermekek tápszeré kitünő hatásu.

P o g a t s n i k M. ügyvéd.

S e h w a r z e n b a c h február 6. Kérem önt nekem ismételve 6 palack malátakivonatot sörrel mell-maláta bonbonokat küldeni. Még ki kell fejeznem meglepetésemet maláta készítményeinek csodálatos hatása felett; az első használat után esendesen aludtam, a köhögés lanyhul és a nyálk könnyen oldódott. Minden mellbetegnek ajánlhatom, hogy szerozza meg, mivel egészségét visszanyeri

K a u z i a n J. vendéglős.

Óvás a hamisítástól és utanzástól.

Valódi maláta-készítményeim mindegyikének etiquettjén ott van névönöm,

HOFF JÁNOS.

Valódiilag kapható Nagy-Kanizsán Wajdits József urnál.

(655-1)

Papírok, látogatójegyek, pecsétek és más íróeszközök, mind legfinomabb minőségben,

Francozia levélpapírok, minden kívánt név vagy korona ingyen nyomtatással:

100 db. 8-adrétes finom fehér 45 kr., angol rézszett v. vobalzott 65 kr., rézszett szinezett 75 kr.

100 db. 4-adrétes finom fehér 85 kr., ang. rézsz. v. vobalzt. 1 frt, borított 8-adr. fehér 30 kr., finom, erős rézsz. papírból 50, szines rézsz. 55 kr., belül zománcos 60 kr., 4 edre rézsz. erős papír 65 kr.

2 csinos betű koronával a divatos többszínű nyomtatásban 100 papíra monogram 30 kr., 100 borított monogram 30 kr.

100 db. látogatójegy, kettős fényáru papíron, legújabb fajta betűkkel könyvnyomtatásban 1 frt, ugyanily legfin. fekete nyomással 50 kr.

Azóllatok. Regulator (s. abályzó) tollak, minden kézhez a minden papírhoz alkalmazhatók 12 db. 24 kr., 1 tyez. ang. réztoll 12 legjobb fajban 10 kr., 12 tyez. angol réztoll egy dobozban, fennbéli fajban 80 kr., 12 tyez. alumíniumtoll, biztosítva rozsa ellen 80 kr., 1 tyez. kautschuk-toll, jóminőségű, 10 kr. A híres és kitűnő magnum bonum toll, alkalmas minden kézhez, tollnyéllel együtt 12 db. 15 kr., 1 tyez. írón, jóminőségű 10, 15, 25, 35, 45 kr., 1 tyez. tollnyél 10, 15, 20, 30 kr.

Nagy előnyt nyújtanak az új gépirónok; főleg ezeknél a farszító hegyezés, egyszerűsége az írón hegye biztosítva van az eltörés ellen 1 db. fába foglalva 10 kr., csontba 15, 1 db. tollnyéllel és késsel 90 kr., 1 töltény 3 óra elegendő 10 kr., 1 db. unio-radigumantinta- és írónfoltok törlésére 5 kr.

A szép tolltartó; egy legfinomabb szelvény (filigran) munkájú arany tolltartó, igen édeskes mikro-fényképpel ellátva, potom áron kapható 25 kr.

Legfinomabb vesetű pecsétnyomók igen szép betűkkel; egy db. 2 betűvel finom nyéllel 50 kr., egy korona 30 kr.; tökéletes nevek legújanyos áron készíttetnek.

Sajtók dombornyomásra nével igen finom munka 2 frt 80. Stampiglie (bányegvas) bádógakutyával, festékkel és ecsettel 4 frt 50.

Legújabb önfestéző bélyegvas, melylyel a gépezetet egy-

következő potom on:

szer festékkel ellátva, 1000 nyomatot lehet eszközölni; legalkalmasabb bélyegvaszer hivatalok- és iródkban 1 db. finom véscsél együtt 6 frt 50.

Legjobb névnap- és közönségi jegyek, igen kecses kiállításuk, 1 db. 5, 10, 15 kr.; legkülönbözőbbek — mindig finom illatú vákuooskával 1 db. 20, 30, 40, 50 kr.

Elpusztíthatlan ruganyos számlotablák dbja 5, 10, 15, 20 kr. Irókészletek, kis nyolcadrésű, (többszörös) nével, szárral 1,20, 1,50, 1,80. Ugyanilyen teljes belsőszelvéssel dbja 2, 2,50. Kivül a helyi pompásan kiállítás 3,50, 4, 4,50. Nagy negyedrét felszerelés nélkül 3 frt, 3,50, 4 frt. Ugyanilyen pompásan kiállítás 4 frt 50, 5 frt, 5 frt 50.

Levélcsebet-bélyegjegyek, melyek, a mi kényelmességét, olcsóságát és a levél biztos lezárását illeti, jobb pecsétő szer adnak, mint ostya és pecsétviasz, igen szép kiállításuk és totzés szerinti eximittal, ezimrel, nével vagy néveljeggyel, 500 db. 1 frt 20, 1000 1 frt 60.

Papírtárcák. Egy szépen kiállított enyvelő különféle díszes papírok- és borítókkal telve, dbja 25, 35, 50, 60, 80 kr., 1 frt.

Alkalmas olcsó ajándék az új bronzöntetű írókészlet következő 10 darabban, 1 tintatartó, 1 tollnyélállvány, 1 levélhegyező, 2 irólap, 1 hévmérő, 1 kézi gyertyatartó, 1 gyufatartó, 1 tolltiszító, 1 ékzer- és írótartó. Minden ésimosan és díszesen kiállításuk csak 3 frt.

Ujan feltalált tintapor, mely vízzel vegyítve legkitűnőbb fényes tintává lesz. 1 doboz 20 kr.

Közönséges és szépréplai előterjesztvények, tanító- és tanulóknak. 1 fizet kis formában 12 féle irással 10 kr.; 2 fizet nagyobb formában 30 pompás irásfajttal 65 kr. Különféle rajz példányok, melyek segítségével igen gyorsan lehet rajzolat tanulni. 1 fizet 10, 15, 25 kr.

Tökéletes rajziskola 6 füzetben, egy előkelő rajzitanítóval, az első vonástól kezdve a rajzolás végéig befejeztig. Tanuló ifjúság számára különösen ajánlható. Mind a 6 füzet csak 1 frt 20 kr.

Mitralouse-írón. Igen ésimos golyószóró forma gépirón, mely-

A ház jelszava: „Olcsó áru is jó lehet!”

dek 3 évében több hónapra terjedő írón-élség van rajta. 1 db. csak 20 kr.

Uj író-rédény bagariabőrű, könnyen eltehető, úgy hogy tanuló is használhatja; tartalma legfinomabb fajtában: 1 írón-zer, 1 tolltartó, 1 rajzón, 1 vonalzó csontból, 1 hajtogatós csont, 1 pecsétnyomó, 1 karczózó kés, 1 db. pecsétviasz, 1 db. karczózó gummi, 6 db. toll, összesen csak 1 frt 70 kr.

Iskolai táskák leányok- s fiúknak. 1 db. szíjjal, egyszerű 40, 50, 60 kr.; ugyanaz bőrű 60, 80, 90 kr.; is olai tárcza leányknak 90 kr., 1 frt, 1 frt 20.

Legjobbzerü tolltörő, igen ésimos porcellánedényke, sőtörvel tömve, mely a legpiskosabb tollat azonnal megtisztítja, 1 db. 40 kr.

Tinta minden szinben, legjobb fajta; 1 üveges fekete, piros kék vagy zöld 10 kr.

Legjobb rajzzer, 1 db. tanulónak 80 kr., 1 frt, 1 frt 20, 1 frt 50; ugyanaz nagyobb tökéletes 2 frt 50, 3 frt; legfinomabb mérnököknek 2 frt, 2 frt 50, 3 frt 50, 4 frt 1 db. körző (Zirkel) 20 kr., 1 rajzotoll 30 kr.

Festők szekrény finom festékkel telve szinezésre vagy vizfestés kiállítására; 1 szekrényké 12, 18, 24-féle festékkel 25, 35, 40 kr.; 1 szekrényke legfinomabb fajta festékekkel ugyanannyi szinben 80 kr., 1 frt, 1 frt 20, 1 db. finom szőrcsot 1 és 2 kr.; 1 db. sinai tusfesték 20 és 30 kr.

Földgolyók minden időkorbéli tanulónak, 1 db. 50, 80 kr., 1 frt, 1 frt 20, 1 frt 50, 2 frt, 2 frt 50; ugyanaz délkörrel 1 fr 50, 2 frt 50, 4 frt 50; 6 frt 50.

Jegyzékönyvek papírkötéssel 5, 10 kr.; vászonba kötve 15, 25 kr.; legfinomabb bőrkötéssel 35, 45, 65 kr.; 68kké tartó jegyzékönyv szirony (pergament) lapokkal, 45 kr.

Alkalmas napjelző, 1 db. iródba 20, 30, 50 kr.; legfin. díszterembe 70 kr., 1 frt, 1 frt 20.

Másoló sajtók, legjobb, legártósabb- s legalkalmasabbak, 1 db. 4 frt 50; másoló könyvek 500 lappal 1 frt 80, valódi francia másoló tinta 1 korsóval 45 kr.

Egy borítóban 5 db. legfinomabb pecsétviasz különféle szinben 15 kr.

Mindez ily minőségben egyedül kapható **Friedmann A.-nál** Bécsben (Praterstrasse 26.)

Uj találmányok egyedüli raktára Ausztriában.

Figye levezetés. Az általam kereskedelmi célkúl használt **Pompa do ur pasta**, mely igen rövid idő alatt kitűnő véget mérís közönséges fogaitatott egy idő óta több kereskedőhöz által utmozattik; a t. ez. közönségnek tehát indomással adom, hogy az egyedül valódi eredeti a csopista csak az alóljegyzei raktárban kapható. Ezen pasta az arcom mutatkoz minden-nyelű pórs nevek, börtakák, szeplők, májfoltok eltávolítására, egykorval a bőrzsír tisztására és szépítésére szolgál. Egy köcsög 1 frt 50 kr.

Semmi sem lehetetlen! Ki hitte volna ez előtt, hogy még olyan is feltalálni fog, minek segítségével majd a szemre is lehet kemény a szemnek több óltésével; egy ilyen egyszerű, olcsó eszköz segítségével sikerült, hogy gyengült szemmel még alkonyatkor is a legkényesebb fába minden erőltetés nélkül a szemre behet fúzni, és ára egy ny gépecsének használati utasításal együtt csak 25 kr. kisebbfőle 4 kr.

Bridantín-por, egy új, sikertűt, vegytanilag készített fémtartalmu por, mely eluozesének tökéletesen megfelel. Egy pizkos, elavult, vagy ki nem vehető szemnyitokkal bíró nemcsak jó közönséges érczából készült tárgy e porral csak könnyűen tisztolható, ismét visszanyeri eredeti fényét; e por ilyes tárgyakat meglepő gyorsan tisztít és poliroz. Egy kutyula használati utasításal együtt 25 kr.

Celezol (Politur) vegyület Egy igen becses háziszzer, melylyel mindenki elavult s fényvesztett bútorait csakely fáradsággal maga ismét fényesítheti. Egy üveges, elegendő egy szoba bútorzatára, 60 kr.

Ezüst csiszoló golyók, kitűnő szer elvakolt ércztárgyak újítására s fényesítésére; nélkülözhetlen arany- és ezüstműveseknek. Egy db. 5 kr.

Ezüsttörő por sokszor kitűnő szolgálatot tesz; ezzel mindeféle érczeneműt néhány perc alatt tartósan meglehet ezüstözni, s ezüstözött tárgyakra nézve, melyek szint változtattak, különösen ajánlható. Pakfong tárgyak ezüsthöz hasonlóvá változtatható. 1 csomag 25 kr.

Minden órák szabályozója a jól szabályzott tájtűvel ellátott napóra; ez mindenkinek ajánlható, mivel ezen mindenestre biztos óra után legjobban lehet a gépezeti órákat igazítani, 1 db. 25 kr.

Amerikában patentirozott védiakatok, kitűnő szervezettel, biztosnak börtés ellen. 1 db. kisebbfőle 30, 40, 50 kr.; nagyobb 70, 90 kr., 1 frt; nagyok két kulcsra 1 frt; utazó táskákra való 25, 40, 50 kr.

Kitűnő kaucsuokkal kevert lakmáz-olizmakenőcs, a bőr jó karban tartására. Egy doboz (1 font) 30 kr.

A lábakat szárazan tartani mindenkinek ajánlható, mert ez az egészségesnek hasznos. A Metzger-féle kitűnő bőresziszat használata által a lábelyi puhásága s vízmentessége fentartatik, olyannyira, hogy a leghosszabb ideig tartó hordás után is a víz át nem hathat s így a ezél tökéletesen elöretik. 1 üveges 60 kr.

Nagy előnyvel bír az új gép írón, nem szükség est mindig hegyezni, a törés ellen biztosított. 1 db. táblán 10 kr.; csontban 15 kr.; tolltartóval a késsel 30 kr., — egy toll tokban 1 frt 50.

INTÉS. Miután a fent elősorolt tárgyak hamisítványban is fordulnak elő, figyelemzetem tehát a t. ez. közönséget, hogy azok Minden, a raktárban található árutárgyakról szóló árjegyzékek ingyen küldetnek. Egyszermind figyelemzetem a t. ez. vidékieket üzfelem bizományi osztályára; az egyetlen a maga nemében, hol a legkisebb megbízás szintűgy, mint a legnagyobb, minden szakmában egyenlően gyorsan és pontosan eszközöltetik. Számos megbízásokra ajánlja magát

előleg, elegendő 3 óra 10 kr. — 1 db. vakarómőzga) Union-Radigumantintát vagy írón kivenni 5 kr.

Tyukszem-gyűrűk angoragyapjuból 12 db. 25 kr.

Mospor, hogy a feuerwasser előtér szint kapjon. E por használata által idő, munka és pénz takarítását meg; de legnagyobb előnye az, hogy a fehér nyam jobban kiúttetik, mint a közönséges mosással. Egy fontos csomag 20 kr.

Varaztinta, használható komoly és tréfás dolgokra. Egy a tintával írott levél a legelősebb látásu szemnek is titok marad, csak az tudja olvasni, ki az ehöz szükséges utasításal bír. Egy üveges 20 kr.

Igen alkalmasok a nadrágvedők, melyek a nadrágot csak időben bepusztosnak elen megvonta; párja 5 kr.

Legújabb rozsdapor, pi tisztító szer a rozsdafoltok eltávolítására vaszonból, selyemből és más keményből, szintűgy vas- és aczel-eszközöknél. 1 csomag 35 kr.

Angol börtak, mely által; mindeféle bőr puháságot és laakfűnyt nyer. Egy kis üveges 25 kr.; nagy 45 kr.

Folyadék enyv, nélkülözhetlen minden háztartásban, mert az ember ezzel a sok különféle, min en házban előforduló javításokat maga eszközölheti. Ezen enyv évekig fenttartható s hidegben használható. Egy nagy üveggel 20 kr.

Szagtalan vízmentes agybetetek, az ágynek gyerekeknek, betegnek s gyövek ágya-oknál elotorduló elnedvesedésének elhárítására. 1 db. 90 kr., 1,30, 1,50, 1,70 kr.

Cs. k. sz. szarpanfú zsirópleg (Saponin-Fett-Aether) néhány másodperc alatt eltávolítja mindennemű kelméből kivétel nélkül akármirele foltokat. E legújabb találmány mindenféle gyártmányt felülmúl, minthogy a legfinomabb szim sem rontja s azonnal száraz, szagtalan lesz. Keztyűtisztításhoz is ajánlható. Egy üveg haszn. utasításal együtt 40 kr.

Közönséges párisi ragasz üveg, porcellán, kő, tajt, fa stb. gyors és tartós összeragasztására, úgy hogy ez elválhatlan lesz, szintűgy különféle tárgyak összeillesztésére, péld. fát érczel, üveget porcellánal stb., úgy hogy mintegy test tűnik fel. Egy csomag e nélkülözhetlen szerből csak 10 kr. Ugyan e ragasz folyadékban, igen bőséges. 1 üveg 30 kr.

Villanyos fogkefék, melyekkel a fogakat fogpasta vagy más gyógyszer nélkül (csak tiszta vízzel) tisztán, fehérén, bűz nélkül és tökéletes egészségben fenn lehet tartani. Hogy e hasznos eszközök minél többet lehessen forgalomba hozni, ára darabonként csak 60 kr.

Levél bélyegjegyek, melyek kényelmes használhatóságuk, olcsóságuk és biztos zárasuk folytán az ostyanál több előnyvel bírnak s jobbak mint a pecsétviasz. Legfinomabb minőségben, kívánat szerinti felíráttal, ezimrel, nével, vagy névelővel. 500 db. 1 frt 30 kr.; 1000 db. 1 frt 60 kr.

A haját frissességben fentartani és az öke vagy óz haját sőt szőre festeni, legjobb szer a **dóloja**; mindefféle vegytani és kémény ártalmas. Ezennel tudatos a t. ez. közönséggel, hogy írás, kétszer tisztított valódi dólojat raktáron tartok. Egy kis üveges 25 kr., nagy 45 kr.

Uj balhafogógép dbja 20 kr.

Szabályzó tollak, minden kézhez s minden papírhoz igazíthatók, úgy, hogy egy és ugyanazon tollal a legfinomabb szép irászatot, mint a legdurvább irast is eszközölhetni. 12 db. 24 kr.

Legf. helyről patentirozott méreg, egerek, patkányok, horekák és vakarós kártevőkre. Jótállás mellett arszittatik. Egy nagy bádög, szelelcseze 1 frt.

A tyukszemnek 8 nap alatti gyökere kúrtására szolgáló szer; ezen ugyanúgy feltalált szer; tutalad minden eddiggi, azért jótállás mellett arszittatik. Egy doboz használati utasításal 40 kr.

Ausztriában egyedüli raktára a hamisítatlan Arnika (kappanor) olajnak, mely csodanélkül mindenféle tejbaj eltávolítására, a tejpor s lelk erősítésére s ennek folytán a haj meglepő gyors növesztésének elősegítésére; úgy kopasz helyeken is újratartja a pikkelyes képződést is. Orvoszerül, használatu sürögődász, nézomadosok, uragutatók rheuma, égetes által okozott sebek sgyógyítására. Közélebor értesítést tartalmaz a hozzá ótatott leírás. Egy üveg 1 frt.

Börpasta kaucsuokkal, ez a bört elpusztíthatatlanná teszi; különösen ajánlható löszeszszerzámra stb. Egy bádög, szelelcseze 50 kr.

Legjára beretva pasta. E pasta a beretva közörsülését feleslegessé teszi. Egy doboz 25 kr.

Néklözhetlen minden háztartásban az új patenti. közörsülő, melylyel könnyűen és legkisebb fáradsággal nélkül mindelethe metozsorszott, öllöt, kást, egy pérc alatt meg het közörsülű. Egy db. 35 kr.

Bécsi legjobb folteltöltő víz, egy üveg 10 kr.

Enorivoir tustent kivesszi a fríz tiatalfoltot mindenfajta kelméből. Egy üveggel 25 kr.

Minden látatlant láthatóvá lesz az új zseb-göröcs segítségével, mely minden tárgyat 10-, 20-, 30-100-szor nagyít, úgy hogy a tiszta ivóvízben letező állatocskákat is tisztán szemlélgetni, s e göröcsök igen sokféleleg használhatók, péld. list, gabna, hűvelyesek, fűszer vászon bevásárlásnál, vegybontásnál, természetvizsgálat stb. Egy db. 40, 60, 80 kr., 1 frt, 1 frt 20, 1 frt 50 kr.

Mindennemű rovart kírthatni az ujan feltalált rovarirtó essentiál. Ennek tulajdonsága hogy a rovarit nemcsak gyorsan kírta, de tojásait is megpusztítja; használható poloska, mely, kullancs, pinczobogár ellen. Egy nagy üveg 30 kr.

Czélzerü dugaszoló gép. Ezzel az üveggel gyorsan és légmentesen elfelét dugaszolni. Egy db. 50 kr.; legfinomabb gyárakba 1 frt 20 kr.

Angol dugaszhozó gép emelővel. Ennek segítségével minden erőltetés nélkül egy gyermek is kihuzhatja a legerősebben álló dugaszt. Egy db. 1 frt.

Esoköpeny vízmentes rongálhatlan kelméből, varrás nélkül, angol gyártmánya. E köpenyek a legkellősebb időben is hardthatók, minthogy mindkét felén szép felölt köhöz hasonlítanak. Egy db. 42 hüvely hosszú 10 frt 50 kr., minden további két hüvelyk 1 frtal több. E gyártmány nem beföldinek tartandó. csak az alólt raktárban valódiak.

Friedmann A., Bécsben, Praterstrasse 26.

FRIEDMANN-féle krajozaros hirdetése

a legjobban bizonyítja, hogy minden verseny élén áll, és daczára, hogy az áruezikkék potom áron hirdetvék, minőségük mégis minden várakozást messze túlhaladja.

1 kr. 5 drb jó réztoll.	5 1 pár harisnyakötő.	5 12 drb írón.	10 1 pipa szárral együtt.	15 kr. 1 pár nagy erős uri harisnya.	25 1 napóra jól regulázott.
1 2 tolltartó.	5 1 zsebgyszér.	5 1 drb tömő.	10 1 tajtékpipa.	15 1 p. női nagy erős harisnya.	25 1 fénykép album.
1 1 irka.	5 1 evőkanál érczből ezüstözve.	5 1 evőkanál érczből ezüstözve.	10 1 ezukorlötű.	15 1 Plaid szij.	25 1 szemüveg látsz. üveg.
1, 2, 3, 5 kr. különféle illatozó szobahatjzáték.	5 1 drb szép óralánc.	5 1 drb szivarlovágó.	10 1 fűgögyuzser.	15 1 kés és villa.	30 1 bevásárló kosár.
2 kr. 1 kávéskanál érczből ezüstözve.	5 1 darab gyertyatartó - tálcza üvegből.	5, 10, 20, 30, 40, 50 kr. különféle szerék ajándéknak alkalmas nők, urak és gyermekek számára.	10 1 öv laakbőrűből.	15 1 üveg finom illatszér.	30 1 szabdalim. közörsülőszer minden vasgörszszáruknak
2 kr. 1 drb finom pipere szappan.	5 1 adag legj. ércztisztítószér.	5 1 tüzetartó fűrttekeres börtől.	10 1 finom aranybronz medaillon.	15 1 valódi kő niviz.	30 1 legújabb angol szoptató, mely által a dajka könnyen mellözhetővé lesz.
3 1 ezélszerű kulótartó.	5 1 társasjátékok.	8 1 gyermek óra.	10 1 szép érczakoztű gyerekeknek	15 1 finom olló.	30 1 legújabb angol szoptató, mely által a dajka könnyen mellözhetővé lesz.
3 1 rh kenőkefe.	5 1 drb szép képekonyv szobveggel.	10 1 pár ezimrakoztű gyerekeknek	10 1 drb szép selyem uribojt.	20 1 pár ezimrakoztű urak számára.	35 1 faldgomb.
3 2 könyvecske Havana-szivar papír.	5 1 drb szép mellű.	10 1 drb szép selyem uribojt.	10 1 jegyzéknaptár.	20 1 nagy hangóra.	35 1 gyermekszínház képalakkal
3 kr. 1 drb keztűfűzzipogomból.	5 1 ezélszerű keltemutató.	10 1 szép gyűrű.	10 1 skatulya 12 fin. festékkel.	20 1 kenyér kosár drótból.	35 1 nagy oskolatáska szíjjal.
3 1 vakaró-gummi.	5 1 szép gyűrű.	10 1 kávézó-tálcza.	10 1 tajtékpipa.	40 100 drb finom lévelpapír.	40 1 napornyó.
3 1 örökös naptár!	5 1 kávézó-tálcza.	5 1 finom kértatód.	10 1 jó olló aczélból.	40 1 napornyó.	1 frt 20 kr. 1 jó nagy esernyő.
3 1 befűző-gép.	5 1 finom kértatód.	5 1 finom gyertyafodor.	10 1 zsinór valódi burányból.	1 frt 30 1 szobóra jól regulázott, 2 évi jótállás mellett.	2 frt 80 kr. 1 egész készlet íróeszköz-bronzból, mely 10 darab-ból áll: 1 tintatartó, 1 levél-nyomó, 2 magas gyertyatartó, 1 kézi gyertyatartó, 1 hévmérő, 1 gyszér, 1 óratartó, 1 toll-tartó és hamutartó.
3 1 finom jegyzékönyv.	5 1 finom gyertyafodor.	6 1 glicerín- vagy növény-szappan.	10 1 készlet mellűt és fülbevaló.	20 1 készlet ovőcső, kés, villa és kanál.	20 100 drb levélboríték.
3 1 illatos pecsétviasz.	6 1 glicerín- vagy növény-szappan.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 üveg legfin. illat. olaj.		
3 1 pléhtálcza.	5 1 drb finom hajkenőcs.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 olló lánc.		
3 1 finom zsebgyszér viasz-gyertyával.	5 1 drb finom hajkenőcs.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 tüztűtősi bivalszarvból.		
3 1 üveg bécsi tonta.	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 jó zár börtöndhöz.		
4 1 drb elegáns fényképráma.	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 hüvelykmérő bécsi és francia mérték szerinti.		
4 1 festékládácska 12 festékkel és ecsettel.	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 szép legyező.		
4 1 rőz kanócs.	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 pár kávéscsésze, porcellánból.		
4 1 ezüstözött gyűszű.	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 szép legyező.		
4 1 drb zsebtűkór.	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 pár kávéscsésze, porcellánból.		
4 1 szíjhangora.	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 esomego tányér.		
5 1 ezukorcsipű.	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 ezélszerű szivargép.		
	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 100 drb varrófű.		
	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 jó pénzárca.		
	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 tollkés 2 késsel.		
	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 1 pár gyermekharisnya		
	5 1 tüztűtősi bivalszarvból.	5 1 drb szép pléhtálcza.	10 100 drb finom sítábotok.		

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF iaten kegyelméből Ausztria császára, Magyar, Csehország királya stb. stb. — miután nekünk **FIALA JÓZSEF** bécsi illatárus alázattal előkbe terjeszté, hogy ő lelkiismeretes tudomása szerint, egy

CSALADI HAJNÖVESZTŐ KENŐCSÖT

talált fel, úgy elhatároztuk magunkat Fiala Jánosnak és örökösének az említett találmányért kizárólagos szabadalmát összes tartományunkban, az 1862. augusztus 14 én kelt szabadalmi feltételek mellett adományozni, stb.

Már 400 év óta fenálló legjobb csatlattan

H A J N Ö V E S Z T Ő S Z E R.

A haj fentartására és növesztésére nincs semmi jobb, mint a világszerte ismeretes és híressé lett, az orvosi tekintélyek által megvizsgált, a legfényosb és csudásos sikerrel koronázott. — Ő felsége által szabadalmazott illatos **családi hajnövesztő-kenőcs.**

Melynek rendes használata által a legkopaszabb fej, dys hajzatúvá leonul, szürke, vörös hajak sötét színt kapnak erősíti a fejbőrt eltávolít mindennemű korpa képződeményt pár nap alatt, megakadályozza a haj kihullását, a hajnak természetesen fényt ad, gondör lesz, és megoltalmazza az öszüléstől a legkésőbb korig, egy nagy tegely utasítással együtt 1 frt 40 kr. postai küldéssel 1 frt 50 kr. — **Egyedül bécsi főraktár.**

FIALA ALAJOS illatárus és szab. tulajdonosnál Bécs IX. Bezirk Kramergasse, Nro 19. Városi gyógytár Szent István tér (rég. és kir. tábori gyógytár.) Pesten: Török József, Prágában: Fürst J., Pólabán: Hernig B. Ismét eladók nagy elengedésben részesülnek, és minden hazai lapokban közhírré tételnek.

Megrendelésnél mindig **családi hajnövesztő-kenőcs** ezim alatt kérem a megrendeléseket.

Szembetegeknek igen fontos a dr. White féle szemviz. mely utolérhetlen rendkívüli győzerejeért már 1822 óta a föld minden részében ismeretes és elhíressédt, a mely által Ehrhardt Traugott Groszbreitenbachból Thüringiában a megrendelésnél különösen erre kell vigyázni: már ezereket meggyógyított a különféle szembetegségek föl. megmentett a megvakulástól a látászerveiket megerősítette; ezért örvend olyan világhírességnek; a mit a napoként érkező köszönőlevelek tanúsítanak. Az, a felsőbb orvosi hatóság által van megvizsgálva és mint a legjobb szem-gyógy- és erősítőszer ajánlva. 1 üveg ára 1 frt. o. é.

N.-Kanizsán csak egyedül W. J. dits József urnál.

Tekintetes Erhardt ur! Miután a napokban szememnek ismét baja lett, kénytelen vagyok önt felkérni, hogy legyen oly jó ön igen hasznos és hamar-segítő White-féle szemvizéből egy üveggel nekem minél előbb küldeni. Nem tudok önnek elég köszönetet mondani azon csudás hatásu szemgyógyszerért, a mely szembajomon még mindig segített. El nem mulasztom azt egész kerületünkben a szembajban szenvedőknek hathatósan ajánlani. Nagyrabecsüléssel vagyok Maria Mühlburger. Untergimpenn in Baden, 4. Aug. 1870.

Fenyőfa-palánta.

Somogy megyében, Komárváros vaspályaállomáshoz egy óra járás távolságra gr. Zichy N. János vrászlói uradalmában 200,000 darab két éves fenyőfa-palánta 3 frton o. é. ezere eladandó. (661-3.1)

Szőlőföld-eladás.

A badacsonyi hegységben egy legjobb fekvésű 17.050 négyszögöl kiterjedésű szőlő, kényelmes lakházzal s teljes butorzáttal, pinczével és 700 akó hordóval s új szerkezetű préssel együtt szabad kézből eladó. Bővebb értesítéssel szolgál Pottyondy Ágost h. ügyvéd Sopronban. (665-3.1)

Zeneművek

zeneszeleneczek

mind tudva van a legnagyobb választék és mindig a legújabb találmányok szerint.

Minden vevő 25 francnyi vásárlás mellett egy sorajegyet kap ráadásul, melynek huzása febr. 28. án lesz.

Heller J. H. Bernben.

SORSJUZAS.

Sokfelől jött kíváncsalmnak felelőleg több mű kisorolása eszközöltetik. Egy sorajegy 2frt o. é. 12 sorajegy 20 frt. Huzás febr. 28. 1872.

Prospectusok és árjegyzékek bérmentve küldetnek.

A valódi

orsz. szab. legújabbban Ő Felsége által kiváltással kitértetett, az orvosi karól megvizsgált, a sikernek talált szerfeleképen kipróbált ittkos szer a patkányok házi mezel egerek, vakandok és svábok teljes kiirtására, (melyet sokfelő megpróbáltak hamisan utánozni a árulni.) hamisítlan minőségben

Nagy-Kanizsán
ROSENFELD ADOLF ur
kereskedésében, Pesten Schneider G. Lipót utcai kereskedésében kapható.
Egy nagy bádog 1 frt. kis bádog 80 kr.
Egyes bádog megrendelése is utánvételt mellett gyorsan tel-sítottik
Ugyanott kapható **ozilrom kenőcs** egyedül szer a **fagyhótyagok** és **tyukozem** ellen, egy tegely 50 kr.

Kivonat egy, naponta érkező hasonló dicséző levelekből:
Kérek még egy pár tegelyvel küldeni, mert a nagy mennyiségű patkányok kiirtására szükséges, az eddig használt kitértetett hatással volt.
Tisztelettel Velniezén, Károlyváros mellett jun. 17. 1871.

ULLMAN BETTI
hasznabérlőnő.

5 - 14)

!! Csalódások elkerülhetése végett !!

Cs. kir. kizárólag szab. ujjlag javított amerikai és angol patensekkel ellátott általán kedvelt

Anatherin-szájviz
POPP J. G.
gyakorló orvostól és szab. tulajdonostól. Bécs, belváros Bogner-gasse 2ik szám.

Ezen szájviz a bécsi orvosi facultás által approbalva, és saját 20 évi gyakorlatománál rendkívüli hatásának ismerve, különösen jóteköny hatásának, bizonyult a száj kellemetlen szagtól megóvása tekintetéből rossz vagy mesterséges fogak és foggyökerek elhanyagolt tisztogatás miatt beállott szájbűz eltávolítására, és dohány szagnak megszüntetésére, fölülmúlhatlan szer beteg, könnyen vérző, időnkint felgyulladás fohus és scorbut ellen, különösen fengeren hajózőkora nézve; továbbá reumatikus és közvényes foghajok orvóslására, s foghús lazulása és elhullása megakadályozására, mely különösen a kor haladtával, midőn a légmérésület változával igen érzékeny fájdalmakat szokott ez okozni: igen hasznos ez a fogak tisztítására általában, de főleg a foghús rothadása ellen hatásos szer; felette csudás hatása van a seropulások szokott baja, a fogak ingása és lazasága ellen megakadályozza a beteg fogaknál a fogkö szerfeletti kifejlődését, erősíti a foginakat, év fogfájástól; a száj frissességét fentartja és hűsítőleg hat, és az izt tisztítja, miután a nyálkát feloldja, és ezt könnyen eltávolíthatóvá teszi.

Egy üveg ára 1 frt 40 kr. o. é. Vitelbér és csomagolás 20 kr.

Növény fogpor. A fogakat olykép tisztítja, hogy mindennapos használata által nemcsak a kellemetlen fogkö eltávolítatik hanem a fogak fénye is előálltatik és fokoztatik. Egy skatula ára 63 kr. o. é.

Anatherin fogpép. Egyike a legkényelmesebb fogtisztító szereknek, miután semmiféle egészség ellen anyagot nem tartalmaz; a fog emailja, a nélkül hogy sértenék; tisztítottik általa, a gép egyéb vegyületek e nyálhártyákat élesíti és frissíti, a száj részait az litherikus olaj részei által frissíti, u fogak tisztaságát és fehérségét fokozza.

Különösen ajánlható ez szárazon vagy vizen utazóknak, miután ki nem folyhat és nem romlik meg.

Egy szelencze ára 1 frt. 22 kr. o. é.

Fogtapasz, mely por és folyadékony anyagból áll, melyet tross fogak kitapasztására használni lehet, hogy eredeti alakjukat visszanyerjék, és a további kivájnának eleje vétehetősk. megakadályozza ez az ittek maradéka feltörődését a fogakban, ugy a nyálka és egyéb nedűkét is, és ezáltal a csontanyag lasulásától megóvni az inakig hatva, fogfájást szokott előidézni. (505. a.)

Egy adag ára 2 frt. 10 kr. o. é.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszer., Rosenberg Rosenfeld, Welisch, J. és Fesselhoffer J. kereskedésében. — Pápán: Tschepan J., Keszthelyen: Pflüterer gyógyszerész, Singer M., Weiss A. Zala-Egerszegon: Isóó F. gyógyszerész. Kapronczán: Werli gyógyszerész. Vasasdon: Halter gyógyszerész. Sümegen: Dörner Kajet. Szombathelyen: Pillich Ferencz és Rudolf gyógyszer. Határvidéki Sz.-Györgyben: Fibic E. C. Veszprémben: Meyr Tuszkau, ugy Guthard Tivadar is inál. — Székesfehérváron: Legmann A. Braun J. gyógyszer. Lovasbányán: Heisler gyógyszer. Kalocsán: Horváth K. gyógyszerész. Kecskeméten: Milhofer és Machleid gyógyszer. Pakson: Florián J. gyógyszer. Bormendén: Horváth J. Somzsenrend gyógyszer. Kaposváron: Kohn J., Bögl, Belus és Schröder gyógyszer. Szegszárd: Brahasy gyógyszer. — Sonthádon: Kramolli J. Saigetváron: Barwarth, Salamon gyógyszer. — Kaján: Michitsch St. és Herzfeld úai, ugy Herzog Ignácuznál. — Pécsen: Zsolnay W. és E. Zách, Sipókh gyógyszer. Káradon: Zadubánszky gyógyszer. — Marenzálban: Kiss gyógyszer. — Tolnában: Graf gyógyszer. — Dunaföldváron: Lukács gyógyszer. — Szent-Györgyön: Nöthig — Alsó-Lendván, Kiss gyógyszer. — Réhenczen: Simon gyógyszerész uraknál.

Höchst zeitgemäss!

Zeeben erdheim und ist vorrätig bei J. Wajdits, Buchhandlung in Gr. Kanizja der Subscriptions-Namen:

EIN MINISTER IN DER KUTTE
oder
Der Bund der Rache. DER KUTTE
Historischer Roman.

Dieser Original-Roman erscheint in circa 16 Lieferungen à 8 Bogen in schönem großen Octavformate, jede Lieferung mit einem großen effectvollen Scenenbilde ausgestattet und in illustr. Umschlag gebettet.

Preis jeder Lieferung nur 25 Kr. österr. Währ.
(Mit Franco-Postaufendung kostet jede Lieferung 4 fr. mehr.)

Bestellungen nimmt jede Buchhandlung entgegen und besorgt die Fortsetzungen pünktlich. — Lieferung 1- und 2 und ausführliche Prospeete sind überall vorrätig.

ZWEI PRACHTVOLLE OELDRUCKBILDER ALS PRÄMIE.

A Hartleben's Verlag in Wien.

Mint a legjelesb

SZÉPÍTŐ-SZERT
ajánljuk
D. Lang óvszer-kenőcsét
(Präservativ-pasta.)

Ezen egészen ártatlan természetű anyagokból készített szépitő szer nem vegytani készülek, a snek semmi módon sem ártalmas, a ezért a legteljesb megnyugvással s kitűnő eredmények biztos bizonyításával ajánljuk használatra.

Ezen jeles óvszer-kenőcs használatával van a bőrre nézve, különösen arcon, nyakon és kezezen, gyógyítja azonnal a legteljesb bizonyítéknyújtás mellett egészen ártalmatlanul a bőr minden tisztatlanságát s kitűselt, epen egy eltávolítja a betegegeket, vagy bü által előidézett ránczokat, sebhelyeket, ripacsosságot s a test redőzetét, a testszint szépitőttén tisztára, puha s ruganyosra s az aggkorra is fiatal, egészséges színre idézi elő. Tulajdons, hogy hasonló szer még nincs, mely ezen tökély-teséget eddig elérte volna. Az eredmény csudálatos és meglepő, ugy hogy minden további dicséretet feleslegessé tesz. Egy tegely ára használati utasítással együtt 2 ft.

D. LANG arczfesték-kenőcse
(„Schmink-pasta“)

bir mind azon fentebb nevezett tulajdonságokkal, s a bőrnek azonnal egészen ártatlan módon természetes, finom s gyöngéd fehér vagy veres színt kölcsönöz; a bőrön teljesen láthatatlan s fölülmúl minden eddig létező ily neműeket.

Egy tegely ára fehér vagy veres 2 ft. o. é.

Főszállító rakhely nagyban és kicsiben egyedül feltalálójánál van

D. LANG
(603 20.16.) Bécsben, Burggasse No. 47.

Odorin-szájviz.

Többszöri tapasztalás bizonyítéka után bátor vagyok mint toilletteszert e valódi illatszajvizet a reggeli fogpor és fogpasta helyett méltólag ajánlani, nem különben gyógyhatásánál fogva erősíti a fogizmot, eltávolítja a már jelen lehető izt (scorbut), kellemetlen büzt, megszünteti a fogfájást és megfelel minden kelleknek, melyet a t. ez. közönség egy szajviztől követelhet. **Ara használati utasítással 70 krajczár.**

Megrendelhető kézpénz fizetés-, vagy postai utánvét mellett

Kalivoda János
gyógyszerésznél, Letenyén, Zalamegye.
Csomagolásért 10 krajczár szá-mittatik

(618 20.11)

Nyiltér.

Gyógyszer és költség nélkül minden betegnek erőf ad Rev. Jescière Du Barry Londonból.

(Beküldetett.) Gyógyítása minden betegségek gyógyszer és költség nélkül kellems Revalescière du Barry londoni tápszer által, mely felnőttek és gyermekeknek az orvosi költségeket 50-szeresen megtakarítja. — 72.000 gyógykezelés gyomor-, ideg-, altest-, mell-, tüdő-, légsz., mirigy-, vese és hólyag bajban, melyekről bizonyítvány másolatok kívánatra in-

gyen küldetnek. 64,210, gyógyszer Nápoly, 1862. apr. 17. Uram! Egy májbetegség folytán hat év óta rémitően elsóványodtam s szenvedtem. Kénytelen voltam olvasni vagy írni; reszketten minden idegeimben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság s ideg izgatottság egy pillanatig sem engedett nyugodnom s egészen bujakórossá tett. Sok belföldi és francia orvos kimerítette tudományát bajaim enyhítésére nélkül. Teljes kétségbeesésben megkísértem az ön Revalescière-jét, s most három havihasznaulat után, hálát adok istennek. A

Revalescière megérdemli a legtöbb dicséretet: egészségemet helyreállítá s képessé tett társas állomáson ismét elfogadni. Fogadja uram belső hálám és tiszteletem biztositását. — *Marquise de Bréhan.* — 63.
Pléhszeleneczkében 1/2 font 1 ft. 50 kr, 1 font 2 ft. 50 kr, 2 font 4. 50 k. 5 fat 10 ft. 12 font 20 ft. 24 font 36 ft. — Revalescière Chocolate táblákban 12 csészére 1 ft. 50 kr; 24 csészére 2 ft. 50 kr; 48 csészére 4 ft. 50 kr; poralakban 12 csészére 1 ft. 50 kr, 24-re 2. 50 kr; 48-ra 4.50 kr; 120-ra 10 ft. 288-ra 20 ft.

576-ra 36 ft. — Kapható: Barry du Barry és t-rál Bécsben, Wallfischgasse, Nr. 8. Pesten *Török-József* gyógyszerésznél, Kolozsvárott *Kronstädternél*, Alsó-Kubinban *Tyroler és Schlesingernél*, Debreczenben *Boros Ferencz*nél, Dunaföldváron *Nathera Pálnál*, Károlyfővárott *Brilli F.-nél*, *Nagy-Kanizsán Lovák Károlynál*, Érsekújváron *Conlegner Ignátnál*, Székes-Fehérvárott *Dieballa Györgynél*, Verseczen *Fischer Mórnál*, s minden városban s gyógyszer, fűszer, és csemegeárusoknál.

Consortium der Fonds-Spekulation an der Wiener Börse

für 1000 Theilnehmer mit der Einlage von je 120 fl. worauf bei Anmeldung 10% das ist fl. 12.— zu erlegen sind. Bei 500 Theilnehmern wird das Consortium für constituirt erklärt. Die Lose, in welche der dritte Theil der Einlage angelegt ist, spielen für Rechnung des Consortiums. Nach 12monatlicher Geschäftsperiode erfolgt Abrechnung und Auszahlung der erzielten Gewinne. Anmeldungen übernimmt, und ausführliche Prospekte sendet gratis und franco das

Bank & Wechselhaus F. J. MIFKA & ROSENZWEIG
In Wien, Kärntnering Nr. 6.

(662-21)

Dr. Heinezman Agost.

(649-4) Orvos és sebész tudor szemész és szülés

m. k. honvéd dandár orvos

lakik Nagy-Kanizsán, Gábor-utca, Berényi féle házban 985. szám alatt. ajánlja beteg-látogatásait a t. cz. közönségnek helyben és vidéken, rendel naponként délelőtt 11 órától 1 óráig és délután 2 órától 5 óráig.

Keller Ignác

Nagy-Kanizsán

Ajánlja gazdagon felszerelt urak, hölgyek és gyermekek számára való topán-raktárát, a legjobb minőségűeket a lehető jutányos áron.

Ugyazinté figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság s t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel- és külföldi bőrből elfogadok és készítek, az árt legjutányosabban számítom.

Az én raktáromban vásároltakat kijavítáfa elfogadom.

Empfehlte sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stiletten von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Ferner mache ich das k. k. Militär und verehrungswürdigen Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen vom besten In- und Ausländer-Leder verfertige und prompt und billigt berechne.

Auch wird von mir gekaufte Waar, zu reparieren angenommen.

H I R D E T É S.

A nagy-kanizsai uradalom erdőhivatala részéről ezennel közbirre tétetik, miszerint f. évi november hó 9-én délelőtt 9 órakor a gyótai erdőben több száz darab tölgy-, padló- és épületfa a helyszínén azonnali fizetés mellett el fog árvereztetni.

Ugyancsak a fentnevezett erdő részben több száz öl tűzifa is van eladó, mely minden csütörtökön délelőtt a szepetneki pagonyerdészi lakban megszabott áron elárusittatik.

GRACHEG,

főerdész.

(634-1)

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

Központi szállítási lakhely a „Goiyahoz” címzett gyógyszerár Bécsben.

Óras: Tapasztalván, hogy az enyémek szoról szora után nyomott, sőt a közönség általa végett hamisított név-aláírásokkal ellátott használati utasítványokkal árultatnak Seidlitz-porok, s e végett a külső alak hasonlóságánál fogva saját gyártmányommal könnyen felcserelhetőek, ezen hamisítványok vásárlását azon megjegyzéssel övök mindenkit miszerint: „az általam készített Seidlitz-por minden katulyája hasonló készítményektől megkülönböztetésül saját védjegyem és aláírás-mmal ellátva.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 ft. — kr. Használati utasítás minden nyelven. E porok rendkívüli s a legteljesebb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi szerek között tagadhatlanul az első helyet foglalják el; mint azt sok ezer a császári birodalom minden részéből közönséghez küldött hála-iratok a legreceptesebben tanúsítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál émszethetlenség, gyomornévnél, továbbá göresök, vese és ideges bajokban, szívdobogásnál, idegesség okozta főtáadás, vértolulás, esúszos fogtájdalomnál, végül hystériára, bükorra és húzamos hányásrahajlammal a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legártóbb gyógyhatást eredményeztek.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógyszer. Lovák K. gyógyszer. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál

Belovározt Lakovics G.
Csaktornyan Károly H.
Kőszegen Csácsimovits Istv. gyógyszer.
Kaposvárott Kegl Nándor gyógyszer.
Köln Jakab
Keresztén Breyer Jakab fiai
Kapronczán Werli Sánd. gyógyszer.
Letenyén Kalivoda J. gyógyszer.

Marczalliban Isztl Nándor
Bánok-Szt. györgyön Fábiz J. gyógyszer.
Szabathelyen Pilleh Ferencz gyógyszer.
Sopronyban Meréz András gyógyszer.
Zágrabban Mittelbach Zs. gyógyszer.
Ceyleck J. J. gyógyszer.
Urweisz Fr. gyógyszer.

Ezen czegeknel kapható még:

(544-52,30)

valódi Dorsch-halmájzsir-olaj.

Ára egy üvegnek használati utasítással 1 ft.

Minden üveg, más halmájzsir-olaj-fajtól leendő megkülönböztetés végett védjeggyemmel van ellátva.

A valódi Dorsch halmájzsir mell- és tüdő-bajoknál, scrophulus és rachitis betegségekben legjobb gyógyhatással van; meggyógyítja a legelidültebb köszvény- és csúszbajokat, valamint az időszaki bőrkütegeket.

Ezen legtisztább és leghatályosabb halmájzsir-olaj faj a Dorsch-halnak leggondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által nyeretik, és általában semmi vegytani kezelés alá nem vonatik, hanem a bepecsételt eredeti üvegekben lévő folyadék ében és ugyanazon állapotban van, mint az közvetlenül a természet által nyújtott. *Moll A.*, gyógyszerész és vegyész Bécsben.

A bécsi általános varrógépgyár

(Wien, verlängerte Operngasse Nr. 5.)

igazgatósága elhatározta, miszerint N. Kanizsán és környékén nem fog ügynököket tartani, hogy a t. közönség egyenesen a gyárhoz forduljon megrendeléseivel, s ezáltal a gyári ár előnyeit élvezhesse. A legutóbbi időben történt nagyszerű

(647-6,6)

ÁR LESZÁLLÍTÁS

következtében a *Wheler & Wilson, Greifer-féle* varrógépek ára mindennel a legtökéletesebben felszerelve és a következőleg ellátva

12 tű, 4 érez. és 2 fa czérnatartó, 1 aczélból készült szabadalmazott szegélyző, 1 számjegyzék szerint igazgatható szegélyző, 1 második tűzéshez való aczél-lap a vastagabb szövetek varrására, 1 üveg a zsinór beszegéséhez, 1 üveg schutazirozásra, 1 üveg-készülék a zsinórzat felvarására, 1 üveg-készülék vékony ránczolásához, 1-üveg-

csak
55
forint

készülék egyszerű varráshoz, 1 tü-mérték, 1 fonal-olajozó, 1 fonal-kereső, 1 olajos kanna, 1 fénkö, 1 tü-kules, 1 sróf-kules, 1 használati utasítás rajzokkal, 1 szalag felvarró, 1 szalag szegélyző, 1 körző, vonalak a vattázás s egyenes varráshoz.

Tekintetbe véve az ily leszállítást, a t. közönség úgy hisszük átfogja látni, hogy ily árat csak készpénz-fizetés mellett szabhattunk. Mindaz által megrendelések alkalmával csekély összeg beküldése után utánvét mellett küldünk. Tévedések elkerülése végett leveleinket pontosan így kérjük czimezni

ALLGEMEINE WIENER NÄHMASCHINEN-FABRIK WIEN,

verlängerte Operngasse Nr. 5, hinter dem Heinrichs-Hof

MEGBIZÁSOK A BÖRZERE.

szokott pontossággal teljesítetnek

A PESTI BANK-ÉS VÁLTÓÜZLET

által.

657 3/3 Pest, a hazai takarékpénztár épületében.

Külön osztályunk a börzeüzlet számára

f. évi október 1-én megnyitván, alkalmatosság, árfolyamjelentés és élénk távirtdal összeköttetésről gondoskodva van. Titoktartás biztosított.

Alkalmilag ajánljuk a 400 frankos török vasúti sorsjegyeket

RÉSZLET KÖTELEZVÉNYRE
kötelezvényenként 12 frtjával minden további befizetés nélkül.

Pest, a hazai takarékpénztár épületében.

Ujlaky, Hirschler és fia fakereskedő társulat

ALSO-DOMBORUBÓL, utolsó pósta KOTTORI, tisztelettel jelenti a magas uraságoknak s egyáltalán a t. ez. közönségnek, miszerint

deszka, lécz, és mindennemű fenyő-épületfából

nagy és jól berendezett raktára van; mely raktárból bármi e nemű megbízás gyorsan és jutányosan eszközöltetik; mire nézve midőn a magas uraságok s a t. ez. közönség további bizodalmat kérnek, ajánljuk

Nagy-Kanizsán, SCHLESINGER GYULA urnal lévő bizományi raktárunkat.

Teljes tisztelettel,

Ujlaky, Hirschler & Fia.
fakereskedők.

(529-32)

Cséplőgépek

(584-a.8)

WEIL MÓRICZ, ifj. Frankfurt a M.

gőz, víz, igásmarha és kézműzet számára 95 frttól kezdve. Ügynökök kerestetnek. Rajzok és kimutatások kívánatra ingyen küldetnek.

Monogramm és pecsétbélyeg
gyár.

(602-24.9)

Főraktár papir fehérnemű
vászónimitációból.

KANITZ C.

PAPIR-RAKTÁRA

Pest, Deák Ferenc utca 6-ik szám a „fehér hajóban.”

ajánlja gazdagon felszerelt raktárát író- és levél-papírjából, levél-boríték, azéll toll-tolltartó, tollkés, pecsétviasz, mászó- és alixari tinták, írón. rajz- és teljes rajzeszközök, tusok és technikai festékek, rajzpapírok, göngyöltve, paupapíros és pausir vázson, mászó gépek, felszerelt író-mappák teljes író-asztali eszközök, szél- és bronzból, finom tintatartók, albumok zene és anélkül, szivar és zseb-tárcák, utazó-szivatárcák, ugy mint mindennemű tárgyak iskola és irodai használatokra. Különösen ajánlom saját gyártmányú levélpapíromat, a legújabb színezett monogramokkal, látogató jegyek és levélpecsétlő bélyegek, különös finoman készítve a legjutányosabb árakon.

Levélpapírosok.

100 darab nével nyomva 50 80 kr.
100 levél és 100 boríték nyomva 1 ft - 1 ft. 50 kr.
100 levél színes monogrammal 1 ft. 40 - 80 2.50.
100 levél és 100 boríték színes monogrammal 2 ft 80 3.60 kr.
100 levél ezéggel fekete nyomata 80 kr. 1 ft. 20 kr.

Minden száz levél- és borítékhoz egy igen finom papírtárcsa ajándékoztatik.

1 riasma 960 levél negyedrét, ezéggel fekete nyomata 7 - 8 - 12 ft. 1000 darab boríték kender papírból nagyobbféle ezéggel fekete nyomata 5 - 6 ft.

Raktára valódi angol pergament (holyagpapír) befűzött gyümölcs bekötésére.

Látogató jegyek

a la minute színnyomattal 100 darab legfinomabb bristol papírra 50 kr.
100 darab finom színezett carton 80 kr.
100 db legfinomabb francia Matilack fehér vagy színezett 1 ft.
100 darab finom francia brillant papírra 2 ft 50 kr.
100 darab könyom. finom kettős fényű vagy bristol 1 ft.
Minden egyes sor 20 kr. több.

Levélbélyegek.

1000 db aranynyomata 2 ft 50 1000 " veres pecsétviasz szín 2 ft 75 kr.
1000 " congrave domború betűkkel, 2 színnel 3 ft 75 kr.
Minden további ezer 50 krral olcsóbb.

Papir gallérok és

Készülk a legfinomabb vászonnitász.
1 tuczat lehajtott gallér 35 kr.
1 tuczat felálló gallér 30 kr.
1 " készülk 35 kr. 2.
Legújabb divat.

Ismét eladók százalékok nyernek.

Nagy választék mindennemű üzleti, jegyző és gazdasági könyvekből.

Nyomatványok kiírt szerinti gyorsan és szépen a legjutányosabb árakon készíttetnek.

Levélbéli megrendelések utánvétel mellett a legbiztosabb és gyorsan eszközöltetnek.

A HAJ KIHULLASA MEGVÉDVE!

Evekgig tartó fűrkészés folytán végtére sikerült nekem egy

haj- és pikkelyviz

feltalálása, mely által már 4-5-szöri használat után a haj kihullása, valamint az oly igen kellemetlen pikkelyek képződése minden korra elháríttatik.

Egy üveg ára 2 frt., postáni küldéssel 15 krral több.

Kapható a feltalálónál

DEMAL hajfodrásznál

Bécsben, b. l. város, (Johannessgasse Nr. 1.)

Megrendelések a vidékről azonnal teljesítetnek.

Köszönet elismerés.

On haj- és pikkelyvizének ötszöri használatát után fejböröm a pikkelyek fejlődésétől ment maradt, és hajam többé nem hullott ki, mi annak javulását lényegesen elősegíti. Ennek folytán ezennel alkalmat veszek Önnek köszönetem s elismerésem nyilvánítására.

Mély tisztelettel PRIGL J.

a möllingi es. k. stáb. vas- és érezőntőle könyvvívője

FIGYELMEZTETÉS HÖLGYEKNEK.

Mindentéle chignonok, cofok, hajfürtök stb. a lehető legjutányosab áron kaphatók. A hajak urak részére tökéletes hasonlatosságban készíttetnek.

Demal A., hajfodrász.

Rakta van Pesten, Török József u. 11. k. k. utca 1.; Lembergben Rucker S. urnál.

Klökner Péter könyvkereskedő

Székesfejervárott, kiadásában megjelentek s általa minden hiteles hazai könyvkereskedésben kaphatók:

„POLITIKAI KIS KÁTÉ”

V. az újabb törvények magyarázatával bővített kiadás.
Irtá Boross Mihály, ára 16 kr.

POLITIKAI ÓRAMUTATÓ

azok számára, kik nem tudják hányat ütött az óra.
Második kiadás, irtá Boross Mihály, ára 24 kr.

A „Politikai óramutató” mintegy folytatása, mondhatni kiegészítő része, a „Politikai kis káté”, s mindkét műben kérdések- és feleletekben népszerű, világos s érthető nyelven, higgadt s megnyerő modorban az 1865-71-ki országgyűlésen alkotott törvények magyaráztatnak, s bizton hiszem, hogy kedvelt népszerű írónk újabb „Politikai óramutató” című munkája, melynek I. kiadásáról a sajtó dicsérőleg szólt, jelesül a „Pesti Napló” azt mondá, hogy mint drága g-ong, szem ragyog ki a többi népszerű iratok közül, ép oly kedvezőleg fogadtatik s terjesztetik, mint az 1868-ban megjelent s most az újabb törvények magyarázatával bővített „Politikai kis káté”. Mindkét munkából nagyobb mennyiségben rendkívül jutányos árban szolgálók.

Továbbá ajánlom az

egész országban elterjedt tankönyvkiadványaimat u. m.:

Seidel Pál, Földrajz III. kiadás ára kötve 18 kr.	Tartalom: Földrajz, történelem, polgári jogok és kötelességek ismeretése, természetrajz, természettan, gazdaszattan.
Természettan II. kiad. ára köt. 18 kr.	
Természettan II. kiadására köt. 18 kr.	
Gazdaszattan ára kötve 18 kr.	Gardon, Terményrajz dióhéjban, kérd. és fel. ára kötve 18 kr.
M. története 25 kr.	Vasadi B. Lajos, Honpolgártan, kérd. és fel. ára kötve 18 kr.
Ismétlő iskolások tankönyve I. rész tanító urak számára 16 kr.	Gazdaszattan, kérd. és fel. ára kötve 18 kr.
II. tanulók számára 48 kr.	

NÉPTANITÓK NAPTARA 1871-İK ÉVRE.

Irtá Seidel Pál, ára 50 kr.

„Néptanítók híres nejei és leányai.”

Történelmi beszédek, irtá Seidel Pál, ára 50 kr.

Virágnyelv, III. javított kiadás, kitűnő csinnal s 34 színnyomattal kiállítva, elegans borítékba kötve ára 60 kr.

Végül ajánlom SCHMIDT J. urnak kiadásomban

megjelent, s helybeli zenekarok által játszott, s általános tetszésben részesült következő

ZENESZERZEMÉNYEIT:

Schmidt J. „Óha Péter,” Polca-Française, op. 1. ára 60 kr.
„Höminenklinge,” Polca-Mazur, op. 2. ára 60 kr.
„Blondes Ideal,” Polca-Française, op. 3. ára 50 kr.

Nagyobb rendelvényeknél lehető előny nyújtatik.

Wajdits József könyvkiadó-hivatalában Nagy-Kanizsán megjelent 6 minden hazai könyvkereskedésben kapható:

„MALLJUK A SZÉPSZÓT”

magyar felkösztűtő (TOASZT) könyve szerkesztették:

Wajdits József és Bátorfi Lajos

Második javított és tetemesen bővített 380 lapra terjedő diszkötésű s csinos kiállítású könyv,

ára 1 forint 50 krajczár.

Zala-Somogyi Közlöny

(a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesítője.)

Kiterjedve SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyész tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész a gyakran másfél vagy két iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve
Egész évre: - 6 ft. - kr.
Fél évre: - 3 " - "
Évnyegedre: - 1 " 50.

Hirdetések

A hat hasábos petit sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyitl téren”
egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsán: KIADÓ-HIVATAL. Keszthelyen: PULY JÁNOS. Posten: ZEISLER M. LANG LEOPOLD, és SINGER SÁNDOR. Bécsben: HAASENSTEIN & VOLLER, MOSSE RUDOLF, OPPELIK ALAJOS és NAFTLES HERMAN.

Felnőttek tanítása.

Vallás- s közoktatási magyar királyi minister ur ó nagyméltósága a közművelődés előmozdítása érdekében f. é. október hó 17-ikén 25116. sz. a. kiadott kegyelmes intézményében rendelni méltóztatott, hogy a felnőttek számára tartandó előadások úgy a jelen év, valamint a jövő évek téli időszakában, ha erre nézve ellenkező utasítás nem érkezik, a mult évi október hó 28-ik napján 24441. sz. a. kelt körjntézmény értelmében rendszeresen megtartassanak.

Ezen kegyelmes intézmény folytán közhírré tétetik, — hogy a helybeli főgymnasiumban a felnőttek tanítására folyó november hó 15-ik napjától kezdve jövő april hó végeig a magyar nyelvtanból, természet- és földrajzból, történelmi adatokkal kapcsolatban és a számtanból előadások fognak tartatni a nélkül, hogy a hallgatók vizsgálatlételre, vagy bármilyen díj fizetésre lennének kötelezve.

Azon felnőttek tehát, kik saját bővebb kiképzetésük érdekében ezen előadásokban résztvenni óhajtanak, a főgymnasiumi igazgatóságnál annyival is inkább, mielőbb jelentsék magokat, mert az előadások kezdete nagy befolyással van a fokozatos haladás — s így minél kívánatosabb cél elérésére.

Nagy Kanizsán, 1871. november 8.

KOTTEK NÁNDOR,
főgymn. igazgató.

A nevelés.*)

A nevelés nagyszerű fogalmának hű kifejezésében sok jeles tehetség fáradozott helyes meghatározására, számtalan complicált elmélet elhangzott a nélkül, hogy a nevelés fogalmát ez által sikerült volna teljesen kimeríteni s határozott megállapodásra jutni, mert e mély értelmű szó: „nevelés” egy kimeríthetetlen magasztos fogalom.

A növendék a szellemi élet holt anyaga, a nevelő a gondviselés hatalmas eszköze s a nevelt ember a teremtés legremekőbb példányképe.

A gyermek a szellemi nagyságnak elrejtett csirjait a szellemi képesség ismeretlen anyagát hozza magával a világra, ha a nevelésnek a szellemi élet ez elrejtett csirjait felkutatni, azokat a dermesztő álmó néhez bilincseiből kiszabadítani, azokba életet, tevékenységet, fogékonyságot önteni nem sikerül, ha a szellemi képesség holt anyagát a nevelői tapintat világosságra nem hozza, annak alakot nem ad, s a gyakorlati élet számára helyesen feldolgozni nem tudja, akkor az emberben el van veszve a teremtés remeke, halva marad a lélek teremtő ereje s egy emberi élet hosszú folyamán át sötétségre van kárthatva a szellem öntudatos működése. Midőn a nevelő magasztos hivatását, a nevelést megkezdi, akkor az emberi kedély alapanyagát veszi át a bölcs gondviselés atyai kezéből, hogy arra a jövő nagyság bélyegét reá nyomja, az érzéki világból átvezesse az emberi rendeltetés előcsarnokába s a szó-szoros értelmében vett

* Mutatvány a széptehetségű szerzőnek „Irány-
eszmék a nevelés köréből” című sajtó alatt levő munkájából. Szerk.

embert teremtse belőle az életnek és társadalomnak. A nevelésben nem részesült ember a teremtő erő torz alakja a nagyszerűség fogalmának éles gúnyja, s az értelmi világ szánalomra méltó halottja. A nevelt ember a természet, a mindenség királya, az értelmi fenség, az erkölcsi nagyság eszményképe, a tudomány, a felvilágosultság, a műveltség központja s az istenségnek földi képmása.

A nevelt ember uralkodik a természet felett, láng lelkével megjárja a csillagok honát, győzhetetlen hatalommal parancsol saját szenvedélyeinek, felfogja, megérti a magasztos eszméket, bölcs előrelátással, józan higadgt megfontolással teremt megdönthetetlen alapelveket, a lélek nagyság és az ész fegyvereivel harezol az igazság mellett, a tudomány erejével fürkészi a természet titkait, határozott biztossággal számítja ki a megmérhetetlen égboltozat minden pontját, vas akarata alá hajtja a természet erőit, éles szemével felismerhet mindent, a föld gyönyegeitől fogva a fényes napig, nyugodtan tekinthet végig a teremtés az emberiség történetén, elfogulatlanul bírálhatja, itélheti meg századát, értelmé világával bevilágíthatja a letűnt századok sötét eseményeit, s félelem nélkül tekinthet bele az elfátyolozott jövőbe.

Azért, midőn azt mondjuk, hogy: az ember a teremtés remeke, hozzá tehetjük azt is, hogy az embert a teremtés remekévé a nevelés teszi, mert a nevelés ébreszti fel a lélek szunynyadó erőit, a nevelés ad irányt a szellem öntudatos működésének, a nevelés fojtja el az emberi természet rossz hajlamait, a nevelés adja meg az erényt a káros külbehata-

sok ellen s végre a nevelés készíti elő az embert az élet változó viszonyaira.

A nevelés magasztos fogalmát bizonyítja az eredmények nagyszerűsége, ezen nagyszerű eredmények kivívásához hatalmas tényezők kívántatnak.

Igaz, hogy vannak szülők, kik a neveléstannak tudományos ismerete nélkül, sőt magasabb műveltség hiánya mellett is képesek voltak tiszteletreméltó munkás és az emberiségre nézve hasznos embereket nevelni; igaz, hogy vannak emberek, kik szomorú körülményeik miatt rendszeres nevelésben nem részesülhetvén, a gyermekkori nevelés hiányait későbbi éveikben vas szorgalommal párosult munkássággal teljesen helyrehozták, s az emberi tökély magas fokára emelkedtek, mind ez azonban az okos nevelést feleslegessé nem teheti, sőt az ily ritka egyes esetek még a szabályokon kívül álló kivételekhez sem mindig sorozhatók, azért általánosságban mint alapigazságot kimondhatjuk azt, hogy: a nevelés üdvös eredményeit csak bizonyos meghatározott tényezők tervszerű összeműködése képes biztosan kivívni.

Jelen munkám feladata levén a nevelésről s annak főbb részleteiről némi irányadó tájékozást nyújtani az eddig követett általános meghatározások után, térjünk át feladatunk tulajdonképeni céljára, tekintsük meg közelebbről a nagyobb fontossággal bíró részleteket s ismerkedjünk meg azon hatalmas tényezőkkel, melyeknek tervszerű összeműködése a nevelésnél oly elkerülhetlenül szükséges.

A ki ismeri az emberi természet azon közös sajátosságát, melynél fogva az első be-

TARCSA.

A jelenig.

Új mellém édes angyalom,
Pengesd gitárodot,
Hozd vissza lelkeim álmait:
A mult ábrándokat.

Gyermek leszek elsőben is,
Hol a gond alva jár,
S mi égi boldogok vagyunk,
Játszd el: „cserebogár”

Hisz életünk gyönyörűszakát
Együtt enyeltük át,
Halljuk szelíd emlékeiben
Legbűvösebb dalát.

Legyünk mint egykoron valánk:
Fü és te kis leány,
Mikor meglöpté ajkadat
Ugy összecsókolám,

Hogy arczodon a százi pír
Könyűkbe olvadtot,
S én félve gyorsan átszökém
A kerti járatot.

Ugy-e mosolygysz? — Igy volt, s ha tán
A csók nem volt szabad,
Pár sorban nyíllal küldtem át
Szerelmi titkomat.

Menjünk tovább. A csintalan
Fiúból ifju lett,
S egymástól messze szölitott
A létsors engemet.

Amíg te felnővél, sokat,
Sokat szenvedtem én;
A boldogságból nem maradt
Más mint a hű remény.

Ez és a szép emlékezet
Kisértek útamon:
Adtak vigaszt, mégis szívem
Nem egyszer fájt nagyon.

Főleg, midőn megtértem, és
Téged nem leltelek,
Üres lett minden, s égetők
A néma gyászjelek.

Az árvaság más tájra vitt;
Évek repültek el,
Míg híved újra feltalált
Vágyó szerelmivel.

Most itt vagy; együtt édesen,
Mint férj és feleség.
Elég a dal, a többiről
Mért is szölanék! —

HAJGATÓ SÁNDOR.

Claudia.

— Történeti beszély. —

Dobpergés és harsona hangzott Naarden hollandi városnak különben csendes utcáin. Hosszu sorokban egyenlő lépést tartva haladtak a lovak, tiszték vezényszava hallatszék s a város lakói félelem és aggály érzetével szemléltek keskeny ablakaik mögül a szokatlan színjátékot, mely szemeik előtt föltárult. Brionne lovas-

ezrede volt az, büszke fényes csapat, mely bevonulását tartá a meghódított városba. Elöl a dobosok ezredessel élőkön, kit fiatal hadnagy követett francia zászlóval azután a harezias lovagok délezege paripákon — Eljen a király! — kiálták a katonák, s egyszeremind kíváncsian néztek körül, de egy lelket sem láttak s harsány kiáltásuk viszhang nélkül hangzott el. A város kihaltak látszék; a házak be voltak zárva s a lakók elnémultak. De mégis nem egy sötét tekintet követé a zászlót és XIV. Lajos harozosait.

Az ezred a főtéren lévő gothizlést nagy tanácsház elé érve sorakozni kezdett. Az ezredes leszállott lováról és a tanácsházba tartott, hol a polgármester és tanácsnokok már várták. — Uram! — szóla a gyülekezőkhez, mi a várost legkegyelmesebb urunk és királyunk nevében elfoglaljuk; ha semmi ellenállást nem fognak tanusítani, akkor a lakosok s azok vagyona minden megtámadás ellen védve lesznek.

— Mi nem állhatunk ellen — válaszola a polgármester, jó lehet más alkalommal oly hatalmas nemzet, mint a francia, oly nagy király, mint önök fejedelme már voltak azon helyzetben, hogy velünk alkudogtak.

— Mi önök kívánsága?
— Szállás és élelem; — lón a felelet.
— Mi rendelkezésükre hagyjuk az egykori karmelita kolostort, mely elég tágas a lovagokat és ménjeiket befogadni; a tisztéket pedig a város legelőkelőbb házaiba szállásoljuk be; és azon édes remény táplál bennünket, hogy gaz-

dáik irányában nem késnek a kolló tiszteletet tanusítani.

— Jót állok érettek, — felelé az ezredes; — s ha valamikép panaszra lenne okuk, forduljanak hozzám.

Egy óra mulva a katonák és tiszték lovaikkal együtt elszállásolva voltak. A zászló az ezredes laka előtt lón felállítva; azon tiszt, ki azt vitte, innen elsietett, felkeresendő a házszamot, melyet jegye mutatott. Nemsokára egy négyemeletes ódonszerű háznak ajtaja előtt állt, melynek tetején golyacsálad ütötte föl tanyáját. Az ajtón, melyhez három kölépcső vezetett, fényesre csiszolt kalapács lógott. Ezzel zörgetvén, kevés vártat mulva az ajtó kinyílt és egy éltes szolgáló jött ki, ki azonban megijedvén az egyenruhától, azonnal visszafutott. — Uram! uram! — kiáltá, — ellenséges katoná. — Fekete bárszony ruhába öltözött öregur jött ki most egyik oldalszobából s a tiszt elé ment, egy futó pillantást vetvén a tőle átadott jegyre, tisztá — habár idegen hangzása kiejtéssel — francia nyelven üdvözle a belépő tisztet: — Tessék csak besétálni, majd bevezetem a számára készített szobába.

A ház belső részébe lépcső vezetett s míg ezen fölhaladt a tiszt, volt alkalma tapasztalni a külsőleg szerény ház belső fényét. Művészileg faragott tölgykarozat húzódott a puha perzsa szőnyeggel fedett lépcsőzet mellett fölfelé. Nagyszerű festmények ékíték a falakat s ezüstbe foglalt kristály lámpa terjeszte világosságot a folyosón. Végre egy előszobába érték, melynek

nyomásokat híven megtartja, melynél fogva a környezet befolyása alatt akaratlanul és majdnem észrevétlenül átalakul, a ki tudja azt, hogy a nevelő egyénisége a növendék-nél folytonos reáhatás után többnyire hű kinyomatot talál, az egy perozig sem fog azon kétkedni, hogy a nevelés főtényezői között első helyen áll a nevelő.

Sok ember a gyakorlati életben nem azért lett szerencsétlen, mert semmi nevelésben sem részesült, hanem azért, mert nevelése ferde, elhibázott volt. Az irány, melyben a lélek tehetségei kifejtetnek, az alapelvek, melyeket a nevelő működésének zsinórmértékül választott a nevelés eredményének minőségére, a növendék jövőjére olyan lényeges dolog, hogy a nevelő által alkalmazott alapelveket a nevelés főtényezői közt mindjárt a második helyen áll.

Hogy a nevelő nézeteinek érvényt, akaratának nyomtatékot s e szerint működésének eredményt szerezhesse, a nevelés nagy munkája pedig egy teljesen bevezetett egészséget képezzen, ahhoz szükséges a nevelés eszközeinek helyes megválasztása és okos felhasználása. A nevelés főtényezői közt azért méltán foglalja el a harmadik helyet a nevelés eszköze.

Ezeket előrebocsátva és fentebbi tétel-eket röviden összefoglalva, feleljünk meg a következő kérdésekre:

I. Kinek joga és kötelessége nevelni?

II. Melyek a nevelés józan elvei?

III. Melyek a nevelés czélszerű eszközei?

VI. Melyek azon nevelési elvek, melyek a jó neveléshez megkívántató józan elvekkel össze nem egyeztethetők?

(Folytatása következik.)

GYÖRFFY JÁNOS.

Nagy-Kanizsa város tisztasága ügyében.

I. Egészségi szempontból.

Válasz a harmadik kérdésre:

(Folytatás.)

6. A dög-tér városunk határán kívül esik ugyan, mégis oly helyen áll, melyen a légkört megfertőztetvén, igen könnyen hat az utasok- és mezoi munkásokra, mert szekérutak és szántóföldek határosak azzal, mondhatni egyuttal, hogy azok közepén áll. E téren van a téglagyár, itt tartanak az országos marhavásárok, e helyen történnek a katonai gyakorlatok. Időváltoztakor, de minden szeles időben, legkivált forró nyári napokban alkonytáján alig kiállható dögbüzt áraszt el, mely undort, hányingert, eszméert képes előidézni. Itt gyűjtetik össze minden hulla, mely Nagy- és Kis-Kanizsán, vagy Sánczban kerül sinter-kézre; azért is van eset, hogy dög

dögön fekszik. A lenyuzott bőrök itt szárogat-tatnak, a dögök felkonzolvá hentelegnek egymás fölött, melyen nemcsak a kutyák, hanem a disznók is élődnek. A lemezitelenített csontok halomra gyűjtetnek s addig maradnak a szabadeg alatt, míg valamely czukörgyárba nem vitetnek.

A dögökön kívül találunk e téren árnyék-szek- és istálló-trágyát is, melyeknek gázza a dögtestek kipárolgásával összevegyülvén, csak kétszerezik a légnak megfertőztetését.

A rothadásba ment hullák gázza csak feltételesen árt az egészségnek, azért is nem minden ember betegszik meg azok bűzétől, kell ehhez hajlam, mindamellett annyi bizonyos, hogy undort, eszméert minden embernél okoz. Sokaknál lázas állapotot is okoz. Mostoha, járvány-köros éven körkészséget hoz létre, mely csakis a betegok létszámát tetézi és betegségeknak gonoszabb természetet, befolyást ad. Miudezok arra mutatnak: hogy városunk dögtere nincs illetékes helyen, eszerint méltán a tisztátalanító helyiségek közé sorolható.

(Folytatása következik.)

Községek rendezéséről szóló törvényczikk elemzése.

(Folytatás.)

VI-ik fejezet.

A községi elöljáróságról.

Minthogy ép a községi elöljáróság van hivatva a közvetítő szerepet, a törvényhatóság rendeleteit és a községi képviselő határozatát a törvény korlátai közt véghez vinni, nem leszek tán a tisztelt olvasó terhére, ha ezen fejezet némely szakaszainál hosszadalmasab-leszek, hogy a község elöljárósága viszi a végrehajló szerepet, azt a törvény 63. § a mutatja.

A 64. § szol az elöljárósági tagokról, i. hogy kikből áll.

Eddigélé tudjuk, kik voltak az elöljárók, azt is tudjuk, hogy miként feleltek meg hiva-tásuknak, fájdalom, voltak oly községek, hol az elöljáróság csak névleg volt elöljáróság, tényleg azonban hasonlított egy géphez, mely egyesek önkénye szerint volt mozgatható, míg ezen új rendszer által, tekintve mikép az elől-járóság oldala mellett a képviselőtestület, mint felügyelő létezik, az a gépiességből kibonta-kozva saját körébe megeend mindent, mit a község és egyesek javára megtenni kell, s a megtételt nem egyezsere, hanem az egész elől-járói testület önmagában teendő meg, — tagjai pedig az elöljáróságnak: a bíró és helyettese, 2 tanácsos, körjegyző és a községi orvos.

Az ezen fejezet 1-ső kikezdése a kis köz-ségekről, hol községi orvos létezése nem is fel-tételezhető, míg a 2-ik kikezdés nagyobb köz-ségekről szol, hol már kilátásba van helyezve, mikép annak községi orvosa is létezhet, hol ez létezik, ott az orvos is tagja az elöljáróságnak, ez nagyon szép és üdvös, hogy a törvény sze-rint két oly tényező, mint a jegyző és orvos ezentul az elöljáróság tagjává van helyezve, de mivel nagyon csekély azon községek száma, hol orvos is létezik, így igen gyér remény van azokkal érintkezésbe jöhetni, pedig, hogy min-den községben az orvosi állományok felállításá-nak és szakképzett egyénekkel ezen állományok betöltésének, az — úgy hiszem — mindazok részéről, kik a hazát szeretik, csak kívánatos,

mert ha a községekben a községi orvosok léte-sítettnek, úgy minden község egy egészségügyi tanácsadóval szaporodván, a kontárok száma kevesbül, végre egészen kifogyni fog, vegeük csak a mostani általános lázas állapotot, meny-nyi beteggel kelle találkozni, kik csak a kon-tárok által gyógyítottak, igazabban rottattak, mennyi munkauró ment semmibe, holott, ha a községben községi orvos léteznék, ki hivatva volna ily általános lázas állapotot fejlődtekor az óvó intézkedéseket megtenni, úgy a szenvedő lakosság előbb egészségi állapotát megnyerve a községnek is használna, de sok volna itt előso-rolni azon okokat, melyek döntőleg bebizonyít-nak arra, mikép a községi orvosi állományokat, ha minden községbe nem is, legalább minden két községbe, melyekbe több szövetségzett hely-ségek egyesülvén, elhelyezni kellene, az által meg a késő ivadékokra is áldásos haszon hára-molnák.

A 65. § a rendezett tanácsú városokról, a 66. § a fizetést huzó tisztviselőkről s azok meghatározásáról elmélkedik.

A 67. § a polgármester és jegyzők fizeté-sének mennyiségéről szol, de szol az elagrott jegyzők és azok árvái és özvegyei nyugdíjazta-tásáról, midőn e tárgyban a megyehatóság böles intézkedése alá bocsájtatnak.

A 68. § arról szol, hogy a közejegyzőt a szövetségzett helyiségek közösen fizetik, vala-mint a fizetés felosztása mikénti kivételést tár-gyazza.

A 69. § kis községben a tanácsbelioket a választó közönség, a közejegyzőt a szövettek-zett helyiségek képviselőtestülete választja.

A 70. § arról szol, hogy kis községben az elöljárók három évről — rendezett tanácsú vá-rospan 6 évre választatnak, — a közejegyző pedig élethossziglan megtartja állását.

Minthogy honatyáink ez üdvös törvény hozatalakor a jegyzők irányában oly atyailag gondoskodtak, mikép azok az örökös bizonta-lanságból a holtig tartó bizonyosságba áthely-heztettek, bár, mint jegyző iram e sorokat, meg fog azért a tisztelt olvasó bocsájtani, ha türelmet kissé igénybe veszem.

Igaz ugyan, hogy a jegyző leike a község-nek, különösen oly helyeken, hol az értelmiség a községben nem lakik, hogy mily feladata van ily helyen a jegyzőnek, azt átérzeni igen, de megmondani nem tudom, épen azért, mert édes hazánkban számos oly községek léteznék, hol csekély értelmiség iparos, tanító és lelkész urak kivételével alig egypár irni, olvasni tudó egyén található, hogy ily helyeken minden csak a jegyző vállaira nehezedik, azt mondanom sem kell, s hol van a legtöbb gyanúsítás, ép ily helyeken, — tehát, hogy mind ennek eleje vétessék, — bár e községi törvény szakaszát azzal, hogy minden megyehatóság a jegyzők teendőit, s azok munkadíjazását szabályrende-lettel biztosítsák, s mindezen intézkedéseket a belügyi ministriumnak betérjesszék, megoldani lehetett volna, noha bár ez mind a törvényben körülírva nincs, de úgy hiszem a megye ön-kormányzati keretébe beillő valami annyival inkább is, mert, hogy saját körébe az önkor-mányszatra statutumokat állíthat fel, befog-laltatik, — reményem mikép a tettes megye bizottmánya akkor, midőn látja, hogy a jegy-zők élethossziglan megmaradása, s azok se-gélyre szorult árvái s özvegyei nyugdíjazása törvényileg elrendeltetett, s ez utóbbról gondoskodni a törvény 67. § szerint ő van utasítva, mondom ezen súlyos felelősségből vont körülménynél fogva, a jegyzői teendők kör-

vonalsását, s azok munkadíjának meghatározá-sát nem csak eszközölni, de arra, hogy az telje-sedésbe ment legyen, felügyelni is fogja, mert csak ekként lehet a 70. § a), b) és c) pont-jaiban felsorolt, s a jegyző előmozdítására szol-gáló okokat, mint visszaélést igazolni, hogy az e tárgyban hozott statutumnak a belügyi mi-nisteriumhoz leendő felterjesztését ohajtván, teszem azon oknál fogva, mert az állásától el-mozdított jegyzőnek oka van ügyét a ministe-riumhoz fellebbezni, hol a statutummal a panasz összehasonlítottván, abból loginkább győződh-tik meg a ministrium, ha valjon az elmozdi-tott jegyző jogosan mozdított-e el állásától, vagy sem, míg lehet oly eset is, midőn boszu-yágyból üldözöttik a jegyző, ha statutum nincs, a törvényből kimagyarázni a mulasztást, ha-nyagságot, vagy visszaélést nem lehetvén, így csak a panasz alapján kell intézkedni.

A 71. § arról szol, hogy bíróságot elfogadni vonakodó egyén 100 frt bírság lefizetésével megmentheti, — a rendkívüli akadályozás megbírálása az alispánra bízatik.

E szakasz utolsó bekezdése szerint az mondatik, hogy ki a 100 frt bírságot lefizette, vagy a bíróságot egy éven át viselte, nem kö-telezhető, hogy azt újból elvállalja, vagy 6 év leforgása alatt újból elvállalja.

Ezen utolsó kitétel előttem oly homályos, hogy ezt tisztán nem értem, megkísértem álta-lam értelmezését elmondani, a megelőző 70. § három évet tűz ki, míg a 71. § egy évet érint, és 100 frt bírságot tűz ki, de azt, hogy évenként tartozik-e az illető 100 frtot lefizetni, nem mondja, míg egy évi szolgálattal is eleget tehe-tett, ezt értenem igazolt körülmények közt, valamint azt is tudom, hogy lesznek oly esetek, midőn a bírói tisztre megválasztott egyén azt is mondja, hogy ő már egy évig bíró volt, így most nem kényszeríthető, következve a 100 frt bírság is reá ki nem vehető, vagy meglehet tán úgy értelmezendő, hogy ezen törvényvel új korszak lépven be az előbbi évi szolgálat sem-mibe sem veendő, ami véleményem szerint áll, de az okok, hogy a bíró állásától minő okoknál fogva lehetne felmenteni, arról a törvény hall-gat, ha csak a jegyzőkre alkalmazott kitétel idő is nem alkalmazzuk, mert igaz, hogy az évenkénti bíró-választásnak barátja nem va-gyok, de hogy egy rosszul sikerült választás miatt három évig szenvedni kelljen, azt sem szeretom, így tehát a hanyag, vagy visszaelő bíró, ép úgy, mint a jegyző állásáról elmozdi-tható, azon különbséggel, hogy a bíró elmozdi-tása az illető sz-bíró által a községi bizottmány egyetértésével eszközöltesék.

72. § szerint az elöljárók a tisztújító szé-ken választatnak, hol is a községbenkinti választásnál az illető sz-bíró, a rendezett tanácsú városokban az alispán, vagy ennek akadályo-zása esérére annak küldöttje elnöklöte mellett.

73. § elsorolja, hogy kik választhatók, t. i. aki választó — az választható.

74. § Orvosnak az választathatik meg, ki orvostudori oklevéllel bír és 1 évi gyakorlatot, kimutatni képes, mérnökke a szakképzett és 1 évi gyakorlatot kimutat jegyzővé, habár az előbbiekkől nem községi választó képes is és ha a törvényhatóság által megszabott szigorla-tot kiállván, arról oklevelet mutat fel.

(Folyt. következik.)

KOVÁTS JÁNOS.

Fél tv melléklet.

diszt nagy virággal telt japáni edények képez-ték és most a háziur vendégével fényesen és kényelmesen butorzott szobába lépett.

— Ez leendő uraságod lakása — szöla az öreg, s minthogy a legszíveleab bánásmódban részesül, hiszem, hogy nem fog irányunkba ellenséges indulatot tanusítani.

— Soha se aggódjék uram, — felele a tiszt, biztosítom, hogy XIV. Lajos katonája nem fogja megsérteni az illetet.

— Szabad nevét kérdenem? — Bátor Tricastel Lajos, dauhpiéi nemes. A király hadseregében szalgálok, mert ő kato-nai családból származom és azon tartomány szülőföldem, mely a belöle származott nagy-számú jeles hadiak miatt igen híres. — — Örülök, — felele szárazon az öreg, — az én nevem Gheldof Mór, előbb tengerész voltam, most pedig szülővárosomban az ohajtott nyugalmat élvezom.

Ezen kölcsönös megismerés után egymást üdvözölvén, elváltak; a lovag pedig némi ki-váncsisággal szemléle a szobát, mely számára felszerelve lön. A falak szodován bőrrrel voltak bevonva; az avult izlésű butorok közt néhány ében szekrény, drága porcellán-csészék, jávai hadi szerek a hollandok ázsiai összeköttetésére emlékeztettek s az ó-nómet csendes szobának sajátságos alakot kölcsönöztek.

Más különbség is tünt föl a tiszt előtt: az ágy fölött kis festmény függött, mely a német-alföldi iskolából került ki, és keresztelő Jánost a pusztában ábrázolá. Valjon ez a művilág jel-

képe volt-e, vagy valami ritkaság ezen protes-tans országban — vallási jelvény? —

E felett gondolkodott épen Tricastel ur, midőn a toronyóra 7 ütött. Kevéssel ozután a vacsorát hordák fel számára és azt tapasztalta, hogy iránta való tekintetből böjti szabályt megtar-tották. Péter és Pál ünnepeinek előestéje volt — tehát a vacsora pusztán böjti edeledekből állt.

Kevés idő múlva otthoniának érzé magát s volt alkalmá az ő háznépök egyéb sajátságos-ségeket is észrevenni, de nem sikerült neki azokkal csak távolról is bizalmas lábon állni; jölehet a legelőzékenyebb vendégszeretethez részesült és ő a legcsekélyebb érzülettel sem tanusítá, hogy mint ellenség áll azokkal szem-közt. Gheldof ur meglátogatta őt naponkint, erre szorított az egész közlekedés és alig tudhatta az ifju egyén, hogy a család három személyt számlál, az öregén kívül két nőt, kik-nek egyike a háziur nővére, a másik unokája volt. Ez utóbbit nem is ismerte. Egyik napon látott csak a mellette levő előszoba ablakáról a kert egyik mellékútján egy karesu fiatal női alakot, ki itt-ott valamely rózsza, vagy tulipán mellett megállott. Ellenben többször találkozott a lépcsőn Mari kisasszonnyal, ki Gheldof ur nővére volt. Tricastel mindig némi meglepetés-sel tekintett ezen hallgatag nő után, ki gyász-ruhában árnyékként tünt el mindig mellette.

Soha egy szót sem szólt hozzá.

Noha Hollandia a francziák fegyvereinek alávette lenni látszott, mégis a tisztök kötelme a meghódított városban nem csekély fáradság-

gal járt. Felváltva kellett az örökre ügyelniök, és az éji őrváltók közléseit tudomásul venni. Tricastel urra került a sor. A tanácsház termé-ben örökődött, és hogy az álmat elűzze, másrés-zről, hogy magát a classikusokban gyakorolja, Polybiust o vasta. Semmi sem zavará őt foglalkozásában, kivévén az örök „Ki az? — kiáltását, vagy pedig néhány hangot, melyet a szomszéd szobában a kártyázó katonák hallattak. A közellévő templomtornyában éjtél után egyet ütött az óra; a harmadik őrváltás most érkezett meg, a vezénylő altiszt kissé felindulva lépett be a terembe, és így szólítja meg az ifju tisz-tet: „Hadnagy ur ritka fogást tettünk; jöjjon tekintse meg és a további eljárásra adja ki ren-deletét.“

Az ifju tiszt felkelt és az őrszobába ment. A falra erősített szövetség gyengén világítá meg a katonák csoportjait, kik közül némelyek kártyáztak, mások nyughelyeiken feküdtek, az őrváratból visszajöttek pedig egy nőt vettek körül, ki fekete köpenyében annyira el volt burkolva, hogy arcát is alig lehetett látni.

— E nőt az utczán fogtuk el — mondá az altiszt, — miután hosszabb ideig szemmel tartottuk. Ő különböző házaknál meg-megállt és sajátságosan zörgöfett azoknál; mi nem ké-telkedhetünk, hogy ez ismert jel lehet, e nő kétségkívül az orániai herczeg parthiveivel van összeköttetésben.

— Mit felel ön mindezekre? — kérdé Tricastel a rejtélyes fogolytól, ki némán és mozdulatlanul állt előtte, és kinek magatartása

a sors csapásai fölé emelkedett lelkiületet tanu-sított.

— Szóljon már! — kiálta a katonák egyike, mi alatt az ismeretlen nő arcát előfűdő fátyolt félrerántá. Tricastel a falról levevé a szövétneket, hogy fényénél foglyának vonásait láthassa. Bámulva hátrált vissza, midőn a nő-ben Marit, házigazdájának nővérét ismertő föl, ki halvány, de bátor arcczal nézett reá.

— Hogyan ön itt? — mondá a tiszt elcsu-dálkozva: — miként lehet ez? Ön ily időben az utczán elfogatva katonáim által! Az égre kérem adjon e rendkívüli körülmény felől felvilágosítást.

(Folytatása következik.)

A szemek.

(Németből.)

Ha hű frigről van a szó? Ott a kek szem csakugyan jó! Röpke szerelmet tükörnek Inkább — a fekete szemek. Ha sorsod barnakhoz jutat . . . ? Lásd! mit szenvedj azok miatt. De a szürke nemdeken Ne bízzál! . . . legkevésbé sem! De azért nem áll ez eset Mindégy csálhat egy koveset — . . . Sugárzó s . . . agyok a szemek? Sok igazságot rejthetnek. Ha szikrázó a kicsinyek . . . Sütet lesz ott hova néznek. De legjobban jár ki szert! . . . Kék . . . barna és minden szemet! DESZÁTH GÉZA.

Császár-fürdői levelek.

VI. A császár-fürdői ásványos természeti gőzfürdő előnyei más közönséges gőzfürdők felett, az újonnan átalakított gőzfürdői helyiség tájékoztató ismertetése; s különös rendszabályok arra nézve, hogyan kell a gőzfürdőt ész- és czélszerűen használni.

(Folytatás.)

Nincs gyógyszer, mi a test különböző rendszereit oly jótékony és hathatós tevékenységre izgathatná, mint a gőzfürdő, s ezen hatásnak tulajdonítható azon átvás változás, mely több fürdés használata után az egész test szervezében mutatkozik, s mi a pangó nedvek, mint aranyér főokozói, elevon keringésbe hozatának eredménye.

A gőzfürdő ezen tulajdonán alapszik a máj-, lép- és más pangásokat a dugulásokat, valamint az ezekből eredő számtalan szenvedést eloszlató erőyes hatása. Innen magyarázandó azon jó következmény, mely rögzött náthában, idült étcsó huruton alapuló nem-emésztésben (indigestio) s a has-folyásban (diarrhoea chronica) koronázza a gőzfürdő használatát.

Evekig tartó fekélyek, kiirthatatlannak látszó kútegek, nemi bajok, továbbá begyógyult fekélyek és sebek után hátramaradt fájdalmas és koményedott hegedések legbiztosabb gyógyszerököt a természeti ásványos gőzfürdőkben találják.

Jó sikerrel használják ezt azonkívül a fő-arcz-fájdalomnál, görcsös lélekzúdnál, s nem szűnő hányásnál, úgy a nőnem különböző méh-bajainál, melyekből egész árja szokott kiindulni az a nemet gyötörő görcsök- s fájdalmaknak.

Idő számítású végre azon kollektív érzet, azon nyomasztó bágyadtág, mely sokszor az egész testet meglepi, s melynek okát részint az erőtetett szellemi és testi munkában, vagy a hosszas út fáradalmaiban, vagy a különféle érzelmi élvék túlzott hajhászatában keressük. Ezen érzet, mely élünk egyik legnagyobb terhének mondható, nehány, sokszor egyetlen gőzfürdő használata által elenyészik, s a helyrehozott, felüdített test egészen újjászületve érzi magát.

A gőz- és hidegvizfürdő a legrégebb s legmáskacsabb bajokat is gyökeresen gyógyítja, s a mellett úgy is mint vértisztító, idegerősítő, egészségdó, betegséghárító gyógyszerként eléggé ajánlani nem lehet.

Ki csupán életrendi szabályból hetenkint legalább kétszer használja a gőz- és zuhanyfürdőt a külső veszélyes befolyásoktól való megóvása által a legtöbb betegség ellen biztosítá magát. Az ilyennek nem árt a légvonat, az ily edzett test ember nem igen tarthat a meghűtéstől, különösen az annyira elhaltalmazott hurut és csúz nem egy könnyen képes őt megragadni s gyötörni, s a gőz- és hideg víz még a járványos és ragályos nyavalyák ellen is hathatós véd- és gyógyszerül szolgál, elannyira, hogy pl. Gräfenburgben a nagy cholera idejében egyetlenegy sem halt meg azon betegek közül, kik Priesnitz izzasztó, dörzsölő és hidegvizgyógymódját használták.

Ezen, tekintélyes orvosság által is helyeselt s megerősített állatóság valódisága mellett, számos sikeres gyógyeset, s mindennap, példa tanúskodik. Kivált népes városokban, hol a betegség különféle fajai oly szaporán teyésznek, megbecsülhetlen kincs a jól rendezett gőz- és hidegvizfürdő.

Most már lássuk a gőzfürdő használatának ész- és czélszerű rendszabályait.

1. A gőzfürdőt az év minden időszakában bátran lehet használni, s nedves, hideg, zord időjárásban sem árt, sőt akkor a víz hidegségénél fogva még hasznosabb. Itt senki nem tarthat meghűléstől, miután a hideg víz zuhanyok és fürdő által egészen kihül a test, s megkezdődik a külső behatások ártalom nélküli elfogadására.

2. Az emésztetlen tole gyomorral való fürdés minden tekintetben veszélyes, ártalmas lévén, legczélszerűbb reggel éhgyomorral, vagy valamely könnyű reggeli bevétele után egy pár órával később fürdeni. Fürdés előtt azonban közönséges vagy ásványos, különösen egy pohár koserű vizet inni igen hasznos.

3. Félhevült vérrel, izgatott kedélylyel fürdeni nem szabad, — ohhez a testi és lelki nyugalom egyaránt megkívántatik.

4. Mielőtt a gőzfürdőbe lépünk a has kiürítése s a langyos vizű tükörfürdő használata ajánlható.

5. Ki először lép a gőzbe, ne ijedjen vissza a gőznek kissé nyomasztó hatásától, hanem szabadon vegyen lélekzúdnál, tartózkodás nélkül szívja be a gőzt, bátran nyissa fel száját, szeméit, s ha netalán szédülést, vagy más valami bajt érez, menjen a hideg zuhany alá.

6. A nagy kúpolás csarnokban levő nagy kömeder hévvize az ottani légmérséknél sokkal forróbb, s azért ezt igen hosszasan használni nem tanácsos, valamint a forróbb erősebb

izzasztót sem. Mindenki ösztönszerűen érezheti mi és mennyi elég, melynek határain túllépni sem a meleg, sem a hideg használatában nem észszerű dolog.

7. A gőzfürdőnek egy-egy huzombani használatát nem kell valami szorosan kimért időponthoz alkalmazni, hanem e részben mindenki saját természetét, s egyénisége hajlamait kövesse. A gőzből hűtözés végett több ízben kiléphetünk. Midőn már érezük, hogy melénk van s ereink gyorsabban lüktetnek, jól teszszük, ha a langyos zuhany alá állunk, vagy a langyos tükörfürdőbe lépünk, s itt fejünkkel is le-lubukdásolunk, mi a legkellemesebb s hasznosabb hűtőszér. Langyos után következik a hidegvíz.

8. Fürdés alatt a császár-fürdői ásványos hévvizet bátran ihatjuk, de vége felé egy-két pohár átszűrt, jégbehűtött dunavizet inni, egészséges.

9. A szappanos pokrőcczal való dörzsölés minél erősebb, annál hatásosabb, s tekintetben a fürdőszolgák kitűnő tapintattal s ügyességgel bírnak, s mindenki veli testalkotása szerint bánnak el.

10. A fájtó részeket az erősebb izzasztóban lévő legfelsőbb padon a gőznyílásnál tartogatni s koményon megzuhanyolni a vastag vizugárral, tanácsos.

11. Mikor a gőzből utószor kilépünk, a haját és szakált tiszta tojásárgával szokás bekenni, hogy ezáltal a gőztől lett összetapadása oloszolja, öltözéskor pedig olajjal szokták megkenni.

12. A langyos fürdő használata után a hidegviz zuhanyok alatt és a nagy hideg mederben jól ki kell hűteni a testet, hogy ez által megedződjék, s az időjárás viszonyosságai ellen biztosítva legyen. Egy huzomban sokáig állni a zuhany alatt nem czélszerű, de azért a fürdőt többszöri zuhanyolás után csak akkor szabad elhagyni, ha a test már egészen kihült, mi a homlok és a karok felső részének megtapintatása által leginkább észrevehető.

13. Fürdés után az öltözötteremben jól meg kell dörzsölni és szárítani a testet. A fürdőben eszközölt szappanos surolásnak, úgy szintén a lepedővel tett száraz dörzsölésnek is igen jótékony utánhatása van, s a kihült testet kellemes melegséggel árasztja el.

14. A fürdés alatt megpuhult lábujjkörmöket s a tyukszemnek nevezett lábfeltörést a fürdőszolgák igen ügyesen tudják lementseni és kivágni, kik különben is mint tapasztalt fürdői útmutatók s tanácsadók a jó borra váltott annyival inkább megérdemlik, mert csakély szeszük lévén, majdnem kizárólag a fürdő vendégek ajándékaiból élnek.

15. A testet elbágyasztó meleg fürdő után lefeküdni, pihenni lehet, de a testet felüdítő hideg fürdő után tanácsosabb jó nagy mozgást tenni, míg a vér izgatottsága egészen le nem csillapul.

16. Minthogy a gőzfürdőt a nők csak délután 3-tól 7-ig használhatják, fürdés előtt ovakodjanak gyomrukát megterhelni s inkább későbbre hagyják az estebédet.

17. Az itt elősorolt rendszabályok utolsó pontjával azt tűzzük ki, hogy bár a tapasztalás mutatja, miként gyorsabb és gyökeresebb gyógyítás tekintetéből egymásután minden nap lehet gőzfürdő venni huzamosb időig, mert a test ezáltal nem gyengül, sőt napról napra erősödik; — de azért a nagyobb bajokon szenvedők e tekintetben se mellőzzék az orvosi tanácsot.

VII. A császár-fürdő mulatságai, élvezetei, legszebb kilátási pontjai, az ikerfővárossal való kapcsolatából eredő rendkívüli előnyei, Buda-Pest és környéke legérdekesebb látnivalói, nevezetességei.

A császár-fürdő épületeiből, folyosóiról, különösen a társalgó terem erkélyeiről s a dunaparti angol parkból gyönyörű kilátás nyílik az előtte komoly méltósággal hűmpülőgő Dunára, arajt sűrűen uszáló csónakok, kisebb-nagyobb hajókra és gőzösökre, s kivált a Margitszigetnek legszebb fákkal díszlő zöld erdejére, virányos partjaira.

Korán reggel ezen zöld erdő-koszorúból látjuk kiemelkedni a nap rózsapiros fejét míg a körülte lebegő fehér fellegek nemzet-hármas szintünket diadalmi pompával tüntetik elő.

Mig fölfelé tekintve a nagyobbára szőlő-hegyekkel összekapcsolt újlaki és az ó-budai apró házakat látod messze kiterjedni, mely képnak befoglaló keretét az ó-budai hajógyár és a postí sziget képezi; — lefelé tekintve, Buda hosszan elnyúló vizivárosa, a budai vár, a szent Gellérthegy, s a Duna fölött győzelmi ivként kiterjedő lánchidon túl az öreg Budának fiatal szép menyasszonya, Pest tünik szemünkbe, majdnem egész homlokvonalaiban, pompás dunasori épületeivel s a hajóktól hemzseggő kikötőivel, raktáraival mintegy ködfátyol alá rejtve vonzó bájait, ingerlő rejtelmét.

Ki Buda-Pest rendkívüli szépségű fokvése s nagyszorú környékének, egyetemes panorá-

májának legfenségesebb kilátási pontját keresi, nem kell épen a magas Gellért-hegyre felmászni, hanem menjen csak fel a császár-fürdőhez közel eső nem igen meredek hegydombra, először a török mecsethez, s azután a kereszties kis kápolnához. S innen nem csupán az előbb leírtakat, hanem Buda-Pestnek egész környékét, különösen a háttérbe eső budai Krisztinavárost szép kertjeivel, a budai városmajort, a Szechenyi-hegyet és zugligetet pompás nyári lakaival, az apró fehér házakkal ellepett sziklás Gellért-hegyet, a budai vár legnagyobb részét, sőt még az Ó-Budán túli pomázi, szent-andrei kies hegyláncokat, s Pesten túl a ránk néző szent emlékeztető Rákosmezőt, s a közel hegysegék kék halmaít tiszta időben pusztá szemmel is beláthatja.

Megjegyzendő, hogy a felséges kilátást reggel és este különböző világításban lehet élvezni.

(Vége következik.)

Heti szemle.

November 10. 1871.

— Varjassy Béla egykori mexikói tiszt, a francia-porosz háboruban 2 sebet kapott őrnagy a chassour d'Afrique ezredből Aradon van rokonainál. — Jókainé hat szindarabban vendégszerel a nemzeti színpadon. — Az új koronaország január 1-én lép életbe. — A női bazar jövedelme Torontálmelegébe 13 ezer, Tomesmelegébe 11 ezer és Szathmármegyébe 8 ezer forint megküldetett. — Chotok eselhelytartó beadta lemondását. — Franciaországban általános védőköltséget lép életbe. — Lugos városa honvédelmitanyát épített saját költségén. — Tomesvárt az új német színház alapköve letétt. — Pázmándy Dénes „Hétfői lapok”-at indít meg magyar és német nyelven. — Liszt Ferenc 17-én érkezik Pestre. — Orlay Soma „Attila halála” című nagy festményét kisorolják 8,100 db 40 krossal. — Munkácsón a zászló-anya özv. Lonyay Jánosé a honvédtisztikar özúti kalapácsal ajándékozta meg. — A bécsi „Neustift” utcaiban házbéremelés miatt zavargás volt, mintegy 40 ezer ember jött össze, sok ablakot beverték. — Oroszország hadereje 1,850,000 ember. — Kossuth Lajos azt mondta Simonyi Ernőnek, hogy a csehkedés nemcsak Magyarország, de a dynastia sorsa fölött is dönthet. — Illéssy György árváinak a „Haza” biztosító bank 100 ftot küldött. — Abudai polytechnicum jövő évben áttétezik Pestre, évi házbérel 42 ezer forintot fizetnek. — Carré új circusát Pesten mult vasárnap nyitották meg. — Egy párisi asszony gyermekfejjel tengeri rákot hozott a világra, 2 óráig élt. — Bécsben a Lipótvárosban halottak estéjén nagy tűz volt. — A bécsi commissionsbank 10 millió frrtal alakul. — Debreczenben egy boltajtón ez áll: Magyar királyi Tabák és Cigarren-verschleiss. — A török hadesapatok porosz-rendszer szerint szerveztetnek. — Budán a Gellérthegy csúcsán tüzelő alkalmaztatik. — A Wurmudvarban emelőgépet alkalmaznak. — Beóthy Zsigmond legfőbb ítélőszéki bíró harmadosztályú vaskorona rendet kapta. — Báró Prokesch grófi rangra emeltetett. — Az országgyűlésen a vadászati törvény tárgyalatik. — A „Zatocnik” szerkesztője felmentetett a vad alól.

Irodalom. — Az „Előőr” szerkesztő s kiadó-tulajdonosa Gothárd Endre a „Nagy Péter czár végrendelete” című regényes korrajának magyar fordításban kiadását kezdte meg, minden számhoz egy 8 oldalas kis ívet mellékel. Figyelmes intézkedés!

H i r e k.

— (Eljegyzés.) Szabadságvértanunk Csányi László unokahuga Báthor Géza és neje Palini Inky Sidónia leányuk a bájos és szellemű Csányi Csányi Lenke kisasszonyt Kordik Ágost — Kordik Péter és Fürsch Erzsébet fiuk — Bolháson f. hó 4-én eljegyzette magának. Tartós boldogságot a szent frigyro!

— A gőzfürdő részvénytársaság választmánya elnapolta a helyiség kitűzésének végleges tárgyalását, mivel újabb ajánlattevek jelentettek be. E késedelmzésre rámondhatjuk a gőzfürdő nem készül gőzmódjára.

— „Szivarvéggyűjtő-társaság” alakulása van kilátásba helyezve, sőt már többén gyűjtőteik is a szivarvégteket. Megvagyunk győződve, hogy Nagy-Kanizsán, hol az egyetek virágzásának bőtermő földje van, e jótékony czélú egyet is buzgó folkarolásnak fog örvendeni, de nemcsak nálunk, hanem ország-szerzte óhajtanó, mert ha kis Helvetiában évenként 12 árvalány neveltetik fel az így szerzett összegben, bizonyára a nagyban dohányzó Magyarországnak még több árva nyeg fölneveltetik.

— Zala megye évnegyedes közgyűlését mult hétfőn gróf Szapáry Géza főispán ur ő maga személyesen megnyitván általános lovertséget idézett elő, hogy Barcza Sándor I-ső alispán ur leküszönt és a megyeközönségtől bucaút vett.

— Egy pettau születesü vasúti egyén tegnapi délután agyonlötöte magát. Hullája törvszéki boncolás végett a városi kórházba szállítottat. Jövöre bővebben.

— A balaton-fürdői „szertettház” nov. 21-én ünnepeit megnyitására évfor, dulóját.

— Lapunk f. évi 41-ik számának hírvatában Zalamegye egyik községe — nevezés nélkül — megrovás alá került, amennyiben tanítóját, kondás, csordás sat. módra újévi szerződésre hívta fel, ez érdemben megkerestünk, miszerint jelentsük ki azon közlemény íróját. Szivesen, de előbb nevezze meg magát az a község, hol e gyarló, neveltséges és mégis boszszantó intézkedés történt; különben annyit készséggel kijelentünk, hogy nem az érdekelte tanítótl, hanem egészen más forrásból tudtuk meg e hírt, s ha esetleg a tanítótl értesítettünk volna is, egyáltalán nem lehet s nem szabadna őt e sérelmes bánásmódtól üldözés tárgyává tenni; különben az érdemes község előljáróságának nemcsak velünk, de hivatalos uton is meggyűlnék baja.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék területén szükséges ülnökségi s járásbírósi hivatalra 103 folyamodtak; betöltendő 13 állás.

— Bessenye György zalamegyei törvényszéki ülnök a zala-egyszerű törvényszékhez ügyészszó nevezetett ki.

— A nagy-kanizsai tüzoltó-egyet nov. 15-én kezdli meg hivatalos működését, őrtanyája a „Zoldfa” vendéglő mellett lesz s minden éjjel 6 tüzoltó virrasz. Tiszviselők: Hencz Antal főparancsnok, Knauz Balázsár segédtsit, Stelezel Frigyes szakaszparancsnok, Walbach Mór tüzorségi parancsnok, Lublicz Simon szertárnok, Wolheim Bódog első- és Kurz János másod szivattyuvezető.

— (Menyegző.) Ghymes és gácsi gr. Forgách Antal és neje Kesselekeői báró Májthényi Anna bájos leánya Forgách Mathild grófnőlygyel báró Babarczy Kálmán november 6-án tartá esküvőjét Kőszegen.

— Iturbide Salvator herceg, mexikói trónörökös, királyunk ő Felsőégnek gyámfia, neje sz. Mikos báróhölgygyel vidékünkre jö, hogy nejének unokatestvérei Palini Inky László és Palini Inky Kálmán uraknál látogatást tegyen. Bozonoy herceg ő fensége Nagy-Kanizsa látnivalóit is megtekintendi. Örülünk, hogy egy pár klinkerezett utecat már megmutathatunk és hogy a főutca árkaí befedevannak. Elmondjuk, miszerint itt és itt, ott és ott amott fasorok lesznek ültetve, itt lesz a városi színház, ott lesz a gőzfürdő, amott épül a városháza, csak azt nem tudjuk, toronyyal vagy toronya nélkül.

— Csengerly Antal szeretett követünk a mult héten aggasztó beteg lett, azonban újabb tudósítás szerint minden veszélyen kívül van, s már ágyából fel is kelhet.

— A „Hon” 256-ik számában olvassuk: A Zalamegyében Csáktornán életbelépendő királyi törvényszék, ügyészség, telekkönyvi hatóság és az ottani feyintézetben soknomú felszerelés szükségeltetvén, a zalai törvényszék elnöke hirdményben hívja fel az iparosokat, hogy ajánlataikat f. 1871. nov. 20-ig dr. Hérics János csáktornyai királyi tszéki elnök és ministeri biztoshoz küldjék. Mondják, hogy hasonló felhívás a gráci, marburgi városházánál is olvasható. Mi azonban a „Hon”-ból megtudván, figyelmeztetjük az érdekelteket; különben jövő számunk hazai iparosaink érdekében e pályázat alkalmából igen élénk cikket fog közölni.

— Egy kitűnő bizonyítványokkal ellátott műkertész ajánlkozik urasági műkertési foglalkozásra. Ismervő szakképzettségét és munkaszeretetét, ajánljuk őt, s felőle bővebbi értesítést e lap szerkesztőségénél nyerhetni.

— (Ministorválság.) Gróf Beust birodalmi kancellár, a császárí ház- és külügyi minister egészségi állapotával indokolt kérelme folytán ő Felsőég által nov. 8-án kelt legm. kéziratával fölmentetett. — Hirlik, hogy Beust helyére gr. Andrássy Gyula, mások szerint gr. Lónyay Menyhért fog kinvezetetni; azonban lapunk bezártáig nem volt tudható.

— (Halálórá.) Tegnapi délután temetett a takarékpénztári épületben jobblétra szenderült első halott, és ez Laubender távirtd igazgató ur neve volt.

— Ferenczy Jenő széles körben ismert lovagias és művelt ifjú Sz.-Győrökben agyonlötöte magát s nagy részvét mellettl Lollén temettetett el.

— Lapunk mult számához volt mellékelve az ihárosberényi kastéykertben kapható díszfák, cserjék, és plánták, nemesített rózsák s gyümölcsfáknek torjedelmes árjegyzéke. Megrendelések Ullmann Venczel műkertésznél eszközölhetők.

— Lapunk bezártakor vottuk Zalamegye közgyűléséről szóló érdekes tudósítást és Döme Géza megyei I-ső aljegyző által nagy szorgalommal készített: Zalamegye 1870-ik évi népszámlálásának eredményét. Jövő számunk bővebben tárgyalja, az alispáni jelentést és tudósítást pedig készséggel közlendjük.

Nyílt posta.

M. N. Helyben. Köszönettel vettük, jövőre is kérjük.
 - St. L. Pest. Elfogyott.
 - Aladárnak, sok van e remből küzdele kézen. azért türelmet! - Etel szerelmo' nem közzölhető. Nem sokára magánlevelet küldünk.
 - S. I. Tamási -?
 - Pr. J. Pest. A gyönyörű költeményét, mely lapunk legzsebb gyöngyét képezi, közzöltem.
 - Wl. Gy. Pest. Lákására küldjük, mert most már tudjuk; szeretnők mi is tudatni lakásunkat, de - évek óta egy helyen van és mégis eltövednek a levelek.
 - K. I. - R. K. - Sz. F. ? ?
 T. V. Letenye. Kéll jelentenünk, hogy Zala-megye közgyűléséről tudósítani ígértünk, azonban elmaradt; jövőre ne bíztass!
 - R. L. A levél után békülékenyebb szellemű utalg.
 - P. N. S. Debreczen. Köszönettel elküvöltünk minden lehetőt.
 - H. Gy. Tapoleza. Jövő számban.

Üzleti-hírnök.

Nagy-Kanizsa, november 10 1871.
 A "HAZA" magyar életbiztosítóbank 1871. okt. havi zártkimutatása: Beújított 617 darab bevallás 567,147 ft - kr. Kiállított 552 db bevallás 508,199 ft - kr. Ez évben befolyt díjak összege 660,186 ft 02 kr. Ez évben kifizetett károk összege 119,313 ft 93 kr. 252¹⁰⁰ és 350 Npdor. Az évesen érvényben levő biztosítások összege 19 231,011 ft 21 kr.

Külföldről érkezett rossz tudósítások folytán a gabonaár az egész héten nyomott volt. Az 5 mári havi vásáron úgy tapasztaltuk, hogy az ár lejjebb szállt. Gyakorlati gazdálkodók és kereskedők nem mutatnak ugyan senmit jelt, hogy visszaszós leme az árakra nézve, ez csak természetesen eredménye tulajdonitják a lauyhult állapotnak, melynek megszüntével életkebbég fog uralkodni, és így az árak is szállardab-bak lesznek.

Piaczi ár.

Nagy-Kanizsa, 1871. évi november 8-ik napján:
 Buzza 83-87 font 6 ft - kr. 85-86 font 6 ft 50 kr. 87-88 font 6 ft 75 kr. Rozs 78-79 font - ft - kr. 79-80 font 3 ft 60 kr 80-81 font 3 ft 70 kr. Árpa verőzóra 70-71 font 3 ft 20 kr 71-72 font 3 ft 30 kr. Árpa közönséges 65-66 font - ft - kr. 67-68 font - ft. Kukorica 4 ft - kr., 4 ft 10 kr. Kukorica olasz (esinquantin) - ft kr. Zab 45-47 font 1 ft 70 kr. 47-48 font 1 ft 75 kr. Pohanka 66-68 font - ft - kr. 68-70 font - ft - kr. Bab fehér 8 kr. bab tarka 6 kr. Konyérliszt közönséges 9 ft 50 finom 11 ft 50 sr. Zsemleliszt 14 ft - kr. Lángliszt közönséges - ft - finom - ft - kr. Király-liszt közönséges - ft - kr. finom 15 ft 54 kr. Rozsláng közönséges - ft - kr. finom - ft - kr. Marcha-hus fontja 23 kr. Barju-hus fontja 36 kr. Sertés-hus fontja 28 kr. Juh-hus fontja 14 kr. Szalonna fontja 41 kr. Zsír fontja 50 kr. Csibe pária 60-70 kr. - ft. Kácsa 80-90 kr. Lud sovány 2 ft - ft - kr. Lud hizott 3-4 ft - kr. 3 ft 10 kr. Pulyka 2 ft - kr. Tyúk tojás 4 db 10 kr. Burgonya méreje 1 ft 50 kr 1 ft 70 kr. Egy mázsa szóna 1 ft

1 ft 50 kr. - kr. Egy kévo' zsup 14 kr. - Szalma mázsa 1 ft 20 kr. Ujbor vidékünkbeli akója 5 ft 50 kr. Ó-bor vidékünkbeli akója - ft - ft - kr.

A nagykanizsai város tanácsának ádjegyzék könyvéből kiadta SZIGETHY KÁROLY, biztos.

Vasuti naponkénti menetrend:

	Buda-pesti időszert.
Incl N. Kanizsáról Budára	reggel 6 óra 18 perc
" " " " " "	délután 1 óra 48
" " " " " "	estve 10 óra 43
Bécsbe	délután 2 óra 18
" " " " " "	estve 10 óra 58
Szombathelyre	reg. 5 óra 48
Triest felé	5 óra 3
" " " " " "	d. u. 2 óra 23
Pragerhofba	éjjel 11 óra 39
Mohács, Barcs, Eszék reg.	5 óra 18
" " " " " "	délbe 2 óra 43
Eck N. Kanizsára Budáról	reggel 4 óra 43
" " " " " "	délután 1 óra 46
" " " " " "	estve 9 óra 20
Bécsből	reggel 4 óra 33
" " " " " "	estve 10 óra 18
Szombathelyről	d. e. 10 óra 27
Triest felől	d. u. 1 óra 9
" " " " " "	estve 10 óra 21
Pragerhofból	reggel 3 óra 50
Barcsból	4 óra 19
" " " " " "	délután 1 óra 21

Az éjjel 11 óra 30 perczkor Kanizsáról indul vonat a Triestből Bécsbe menő 5-ös számú szomsz. szállító vonattal Pragerhofnál esatlakozik.

Érték- és váltófolyam nov. 10.

5% metaliques 57.20; 5% nemz. kölesön 67.20; 1865-ki Álladalmi kölesön 99.25; bank-részvények 795; hitelintézeti részvények 302.80; London 116.35; ezüst ágió 116.50; arany darabja 5.58 kr. 20 frankos arany 9.27¹⁰ kr.

Heti naptár.

November 12-től 18-ig 1871.

Hó- és heti-nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Stb.
	46) A jó magról. Máté XIII. 40-55.		
12 Vasárnap	A 24. Emilia	A 23. Jónás	
13 Hétfő	Szaniszló	Dida	
14 Kedd	Szerapin	Levin	
15 Szerda	Lipót hitv.	Lipót, G.	
16 Csütörtök	Edm. p.	Ódón, Ottm.	
17 Péntek	Caod. Gerg.	Anián, Hüg.	
18 Szomb.	Eugen, H.	Jenő, Otto	

Felelős szerkesztő: Wajdits József.

Segéd-szerkesztő: Bátorfi Lajos.

A palini gazdaság részéről fognak folyó hó 27-én délután Paliban - Nagy-Kanizsa mellett - következő lovak, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett - eladatni:

- 1 db. idős mén.
- 1 " 5 éves mén.
- 1 " 3 " "
- 6 " 6 kanca.
- 18 " különféle 1/4-3 1/2 éves csikók, és
- 4 " pony lá.

Palin, november hó 10-én 1871.

GRUNER ERNŐ,

tisztartó.

(673-1)

Consortium der Fonds-Spekulation an der Wiener Börze

für 1000 Theilnehmer mit der Einlage von je 120 fl. worauf bei Anmeldung 10% das ist fl. 12.- zu erlegen sind. Bei 500 Theilnehmern wird das Consortium für constituirt erklärt. Die Lose, in welche der dritte Theil der Einlage angelegt ist, spielen für Rechnung des Consortiums. Nach 12 monatlicher Geschäftsperiode erfolgt Abrechnung und Auszahlung der erzielten Gewinne. Anmeldungen übernimmt, und ausführliche Prospekte sendet gratis und franco das

Bank & Wechselhaus F. J. MIFKA & ROSENZWEIG
 in Wien, Kärntnerring Nr. 6.

662-2.1)

Einladung zum Ankaufe der neu erschienenen Innsbrucker (sogenannt) Tiroler-Lose,
 welche, wie nachstehend erläutert, besser wie Baargeld, und deren erste und nächste Ziehung schon am 3. Jänner 1872 erfolgt.

Die gefertigte Wechselstube erlaubt sich hiermit ihren geschätzten P. T. Privatfunden und Geschäftsfreunden anzuzeigen, daß sie die von der Landeshauptstadt Innsbruck gemachte Anleihe im Betrage von 1 Million Gulden österr. Währ. übernommen und erjudt deshalb diesbezügliche allfällige geneigte Aufträge oder Anfragen nur an die gefertigte Wechselstube gelangen zu lassen.

Kurze Darstellung einiger der Vortheile, welche diese Anleihe darbietet:

1. Diese Anleihe beträgt in Summe bloß 1 Million Gulden und wird mit 2,535,910 fl. ö. W. binnen 40 Jahren rückgezahlt.

2. Ist dieselbe in Theilschuldverschreibungen (Vose) getheilt, wovon jedes mit mindestens 30 fl. ö. W. verlost werden muß und

3. Haben dieselben 4 Ziehungen im Jahre mit Haupttreffer von 30000, 12000, 10000, 10000 fl. ö. W., weiters

4. Vieten dieselben, abgesehen davon, daß die Landeshauptstadt Innsbruck die Zahlungspflicht übernimmt, welche gewiß jede Garantie bietet noch dadurch daß die Landeshauptstadt mit ihrem sammtlichen beweglichen und unbeweglichen Vermögen im gerichtlich erhobenen Werthe von mehr wie 800000 fl. und mit allen ihr gebührende Steuerzuschlägen und Gefällen haftet, jede auch nur immerhin möglich wünschenswerthe oder denkbare Sicherheit und sind sohin in dieser Beziehung jedem anderen Vose gleichzustellen.

Um nun seinen P. T. Kunden den Beweis zu liefern, welche Ansicht die gefertigte Wechselstube selbst über den Werth und die Sicherheit dieses Papiers selbst als Anlage-Capital hat, so hat sich dieselbe entschlossen, einen Theil dieser Vose zu dem Zwecke zu reserviren, daß sie erklärt und sich verpflichtet, alle hievon bei ihr von heute bis

1. Jänner 1872 in einzelnen Stücken à fl. 30 ö. W. gekauften derartigen Lose

(wenn der Vorrath so lange reicht), innerhalb eines Jahres, d. i. bis incl. 1. Jänner 1873 mit dem vollen Ankaufspreise, d. i. ebenfalls à 30 fl. in Zahlung zu nehmen, wodurch senach jeder Käufer eines derartigen Voses erstlich gar kein Risiko, nachdem er innerhalb eines Jahres selbes Vose jeden Moment zum vollen Ankaufspreise in Zahlung geben kann, weiters somit umsonst in 4 Ziehungen auf Haupttreffer von 30000, 12000, 10000, 10000 fl. ö. W. spielt.

Derart Vose ohne dieser Verpflichtung des Mißkaufes verkauft die gefertigte Wechselstube, stets genau nach dem Tagescourse, u. dormalen mit 26 fl. ö. W.

pr. Stück. Diese Vose sind auch in den meisten Wechselstuben sowohl in Wien als auch in den Provinzen nach dem Tagescourse zu haben. Um jedoch den Ankauf dieser Vose Jedermann zu ermöglichen, so hat die gefertigte Wechselstube eine weitere Anzahl dieser Vose angeschrieben, welche sie auf 30 monatliche Raten mit bloß à 1 fl. ö. W. verkauft und wobei man nach Zahlung der ersten Rate von nur 1 fl. und der gefestigten Stempelgebühren schon allein in den nächsten Ziehungen auf die Haupttreffer und überhaupt auf alle Treffer spielt. Auch hierbei verpflichtet sich die gefertigte Wechselstube alle derart auf-Raten verkauften derartigen sogenannten Tirolerlose nach Verfall der letzten Rate durch volle 8 Tage mit dem ihr wirklich gewordenen Betrag zurückzukaufen. Die gefertigte Wechselstube, nachdem sie, um ihre geehrten P. T. Kunden auf diese außergewöhnlichen, außerordentlichen Vortheile, welche mit dem Ankaufe dieser Vose verbunden, aufmerksam zu machen und zum baldigen Ankaufe (um an diesen Begünstigungen Theil zu nehmen, da die zum Mißkauf bestimmte Anzahl Vose bald vergriffen sein dürfte) einzuladen sich erlaubt, glaubt annehmen zu können, daß wohl kaum irgend Jemand (welcher überhaupt an solchen Vosen Theil nimmt,) sein dürfte, der sich nicht veranlaßt sehen würde eines oder auch mehrere dieser Vose anzukaufen, da hiermit gar kein Risiko verbunden, man umsonst in vier Ziehungen spielt und diese Vose, wie obenwähnt, binnen einem Jahre zum vollen Ankaufspreise in Zahlung genommen werden. Bei geneigten auswärtigen Aufträgen beliebe man deshalb gültig den entfallenden Betrag nebst 30 Kreuzern für vier Ziehungslisten des Jahres 1872, welche sodann franco zugesendet würden, wenn hierauf reflectirt werden sollte, franco an die gefertigte Wechselstube gelangen zu lassen.

Wechselstube der k. k. priv. Wiener Wankelsbank vormals Joh. E. Sothen in Wien, Graben Nr. 31.

(672-8.1)

Ujlaky, Hirschler és fia

fakereskedő társulat

ALSÓ-DOMBORUBÓL, utolsó pósta KOTTORI,

tisztelettel jelenti a magas uraságoknak s egyáltalán a t. cz. közönségnek, miszerint

deszka, lécz, és mindennemű fenyő-épületfából

nagy és jól berendezett raktára van; mely raktárból bármi e nemű megbízás gyorsan és jutányosan eszközöltetik; mire nézve midőn a magas uraságok s a t. cz. közönség további bizodalmat kérnök, ajánljuk

Nagy-Kanizsán, SCHLESINGER GYULA urnál lévő bizományi raktárunkat.

Teljes tisztelettel;

Ujlaky, Hirschler & Fia,

fakereskedők.

(529-32)

Kifejlődött tudóvész

teljesen meggyógyítva.

(656-1)

HOFF JÁNOS udvari szállító ur központi raktárának
 Bécs, Kärntnerring 11.

Tekintetes ur! Nőm 2 év előtt tüdőgyulladásba esett, s midőn felgyógyult, észrevettem hogy a rossz- és tökéletlen gyógyítás következtében tudóvész fejlődött ki, s minden alkalommal segély daczára mindig ijesztebb mérvet kelet.

Nőm láthatólag megfogycott és kötségboosással néztem azon pillanatnak elője, melyen engem s kis gyermekem elhagyja, e roánk nézve oly borzasztó időpontot már előre kiszámítottam. Ekkor tekintetem az ön maláta-kivonat hirdetésményére esett.

Mint a vízbefulló, aki megmentése végett szalmaszállhoz kapaszkodik, nyultam e szor után, melyben utolsó reményemet, az utolsó mentő horgonyt láttam, és 2 palackot rendeltem bejőle.

A gyógymód elején eialvo lámpához hasonlító nőm, szemlátomást erősödött s végre tökéletesen meggyógyult, az én és gyermekem öröme, s ez idő óta a legteljes és egész-égnek örvend. Az eredmény isten után a maláta-kivonatnak köszönhető s azért - minthogy azután én estem tüdőgyulladásba, és alig menekültem meg a haláltól, - most állapotom javulván bizalommal tekintek az ön maláta-kivonatára, s kérem önt nekem postai utányvottal 30 palackot maláta-kivonattal küldeni, s pedig vasuton Lembergig s innon Dolinaig. Midőn önnök nőm betegségében tanúsított segélyéért mély hálát kifejezem és óhajtvá várom a megrendelt 30 palack megjövotelét, maradok teljes tisztelettel

THEINER FERENCZ, ca. k. sófőzde üstfelfelgyelős.

Dolina, 1871. aug. 24-án.

Nagy-Kanizsán, valódilag egyedül Wajdits József kereskedésében kapható.

Nyilttér.*)

Gyógyszer és költség nélkül minden betegnek erőt ad Revalescière Du Barry Londonból.

(Beküldött.) Minden szenvedőknek egészség a delicat Revalescière du Barry által, mely gyógyszerek és költség nélkül gyógyítja a következő bajokat: gyomor, ideg, mell, tüdő, máj, mirigy, takhártya légzési, hólyag és vesebántalmat, gümőkört, szédülést, szűkmellűséget, köhögést, emésztési gyöngeséget, szorulást, diarrhéát, álmatlanságot, gyöngeséget, aranyért, vízkört, lázat, aszkórt, vértörődést, fülzugást, és hányási ingert még terhesség idején is, diabotest, buskomorságot, soványkodást, csuizt, sárgaságot a 72,000 gyógyeset, melyet minden gyógyszerrel daczoltak; többi közt bizonyítványok pápa ő szentségétől, gr. Pluskow udv. marsaltól, de Brehan marquisától. — A husnál táplálóból lévén, a Revalescière felnöttek-

* E rovat alatt közzétett felelősséget nem vállal a szerk.

nél és gyermekeknek 50-szerte megkiméli a gyógyszerek költségeit.

Vágujhely Magyarország. Valahányszor köszönetet mondok a Teremtőnek azon kiszámíthatatlan jótéteményeiért, melyekkel a természet gyógyítóan működő erői utján elárast, megemlékezem Önökről. Több év óta nem örvendhettem teljes egészségnek, emésztésem mindig zavart volt a gyomor bajokkal kelle küzdenem. A bajoktól Revalescière 11 napi használata megszabadított, s hivatási teendőimet háborítlanul végezhetem. Sterner L. I. néptanító. (4)

Pléhszelenecékben 1/2 font 1 ft. 50 kr, 1 font 2 ft. 50 kr, 2 font 4. 50 k. 5 font 10 ft. 12 font 20 ft. 24 font 36 ft — Revalescière Chocolatée táblákban 12 csészére 1 ft. 50 kr; 24 csészére 2 frt 50 kr; 48 csészére 4 frt 50 kr; poralakban 12 csészére 1 ft. 50 kr, 24-re 2. 50 kr. 48-ra 4.50 kr, 120-ra 10 ft. 288-ra 20 ft. 576-ra 36 ft. — Kapható: Barry du Barry és t-rál Bécsben, Wallfischgasse, Nr. 8. Pesten Török József gyógyszerésznél, Kolozsvárott Kronstädternél, Alsó-Kubinban Tyroler és Schlessingernél, Debreczenben Borsos Ferenczénél, Dunaföldváron Nathora Pálnál, Károlyfővárott Brill E.-nél, Nagy Kanizsán Lovák Károlynál, Eszékújváron Conlogner Ignáznál, Székes-Fehérvárott Dioballa Györgynél, Verseezen Fischer Móránál, s minden városban a gyógyszer, fűszer, és csomegeárusoknál.

Mezei gazdákat és gazdaság-barátaikat érdekelni fogja, hogy ifj. Weil Moritz Majna melletti Frankfúrtban a legújabb gazdasági gépekről rajzokat és leírásokat ingyen küld meg, valahányszor új gépet feltaláltak. Ez iránt csak egyszer kell öt tudósítani, s a kívánt rajzok ingyen küldetnek meg.

Eingesendet.

Sicherem Vernehmen nach nehmen die Anmeldungen zum Consortium für Fonds-Spekulation an der Wiener Börse einen günstigen Fortgang, und dürfte dasselbe baldigst constituirt werden. Wir verweisen auf das Inserat im heutigen Blatte.

— Figyelmeztetjük a t. cz. közönséget lapunk mai számának hirdetői rovatában lévő Ujlaky, Hirschler & fia alsó-domborui faraktára, mely a Dráva mentében a legnagyobb.

Nemesített gyümölcsfák

mintegy 30 darab 3, 2 és 1 évesek jutányos ároni eladására készen állanak, személyesen, vagy levélileg értesülhetni a tulajdonos

KÉTSZERY ISTVÁN
tanítónól,

Mihálydon u. p. Nagy-Kanizsa.

H I R D E T É S E K:

POPP J. G. cs. kir. udvari fogorvos urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2.

Zaandam, 1869. okt. 29.

Jelen soraimmal felkérem önt, sziveskedjék nekem a leggyorsabban az anatherin szájvizből a a növényi fogporból újabb szállítványt küldeni.

Az anatherin szájviz, gyógyerejű hatásánál fogva, itt jelentékenyen kezd terjedni, és tudathatom önnel, hogy minden oldalról kedvező eredményeket észleltem, és pedig számos szájbajban, sőt még az erős fogfájás ellen is, a hol más szerek eredmény nélkül alkalmaztattak.

Anatherin-szájviz készletem már végét járja, s ennél fogva elvárom az újabb küldeményt minél előbb.

Mély tisztelettel

Waarenhaus.

(505. —b.)

H. G. von Aken.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszer., Rosenberg Rosenfeld, Welisch, J. és Fesselhoffer J. kereskedésében. — Pápán: Tschepen J., Keszthelyen: Püsterer gyógyszerész, Singer M. Weiss A. Zala-Egerszegén: Isóó F. gyógyszerész. Kapronczán: Werli gyógyszerész. Varsadon: Halter gyógyszerész. Sümegen: Dörner Kajet. Szombathelyen: Pillich Ferencz és Rudolf gyógyszer. Határőrvideki Sz.-Györgyön. Fihie E. C. Veszprémben: Meyr Tuszkau, ugy Guthard Tivada és fia inál. — Székesfehérvárott: Legmann A. Braun J. gyógyszer. Lovas-Berényben: Heisler gyógyszer. Kalocsán: Horváth K. gyógyszerész. Kecskeméten: Milhofer és Machleid gyógyszer. Pakson: Florián J. gyógyszer. Bőrmenden: Horváth J. Somzenrend gyógyszer. Kaposvárott: Kohn J. Bögl, Belus és Schröder gyógyszer. Szegszárd: Brahsay gyógyszer. — Konyhádon: Kramolin J. Szigetvárott: Barwarth, Salamon gyógyszer. — Kaján: Michitsch St. és Herzfeld fia, ugy Herzog Ignácznál. — Pécsen: Zsolnay W. és E. Zách, Sipókh gyógyszer. Kárádon: Zadbánszky gyógyszer. Marozaliban: Kiss gyógyszer. — Tolnában: Graff gyógyszer. — Dunaföldvárott Lukács gyógyszer. — Szent-Györgyön: Nöthig. — Alsó-Lendván: Kiss gyógyszer. — Rehonexon: Simon gyógyszerész uraknál.

Fenyőfa-palánta.

Somogy megyében, Komárváros vaspályaállomáshoz egy óra járás távolságra gr. Zichy N. János vrászlói uradalmában 200,000 darab két éves fenyőfa-palánta 3 frton o. é. ezere eladandó. (661—3.2)

Odorin-szájviz.

Többszöri tapasztalás bizonyítéka után bátor vagyok mint toilleszert e valódi illatszajvizet a reggeli fogpor és fogpasta helyett méltólag ajánlani, nem különben gyógyhatásánál fogva erősíti a fogizmot, eltávolítja a már jelen lehető izt (scorbut), kellemetlen büzt, megszünteti a fogfájást és megfelel minden kelének, melyet a t. cz. közönség egy szájviztől követhet. Ara használati utasítással 70 krajczár.

Megrendelhető kézpénz fizetés-, vagy postai utánvét mellett

Kalivoda János

gyógyszerésznél, Letenyén, Zalamegye. Csomagolásért 10 krajczár számitatik. (618—20,12)

SZEMBAJBAN SZENVEDŐKRE

legnagyobb fontosságu

a rendkívüli gyógyhatása következtében, elérhetlen, több év óta minden világrészben ósmoretessé lett szemvize a

híres szemorvosnak (668—1)

Prof. Dr. GRAEFE-nek.

Már ezerek meggyógyultak a különféle szembajokból, és a

megvakulástól

megmentettek, azon viz tehát a legjobb hírnek örvend.

Egy üvegnek ára 1 tallér 2 frt 68 kr. o. é.

Valódi minőségben kapható egyedül

HOLZ J. L.-nél, Berlin, Fridrichstr. 74.

Kölcsönök

10,000 forinttól kezdve fölfelé bármily összegig, községek, testületek, valamint egyeseknek is előjegyzés- vagy jó váltókra adatnak. A törlesztés részletenként, vagy rövid idő alatt is történhetik. A feltételek jutányosak.

Tudakozódhatni e czim alatt: „ALPHA”, Keszthely, poste restante. (667—3,1)

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

Központi szállítási lakhely a „Gólyához” címzett gyógyszertár Bécsben.

Órás: Tapasztalván, hogy az enyéimnek szóról szóra után-nyomott, sőt a közönség ámitása végett hamisított név-aláírással ellátott használati utasítványokkal árultatnak Seidlitz-porok, s e végett a kül-alak hasonlatosságánál fogva saját gyártmányommal könnyen felcserélhetők, ezen hamisítványok vásárlásától azon megjegyzéssel övök mindenkit miszerint: „az általam készített Seidlitz-por minden katulyája hasonló készítményektől megkülönböztetésül saját védjegyem és aláírással ellátva.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt — kr. Használati utasítás minden nyelven. E porok rendkívüli s a legeltérőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi szerek között tagadhatlanul az első helyet foglalják el; mint azt sok ezer a császári birodalom minden részeiből kezeinkhez küldött hála-iratok a legrezsztetesebben tanusítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emésztelenség, gyomorhóvénél, továbbá görcsök, vese és ideges bajokban, szivdobogásnál, idegesség okozta főfájás, vértolulás, csuszos fogfájdalomnál, végül hysteriára, búkóra és huzamos hányásra hajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósb gyógyhatást eredményezték.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógyszer. Lovák K. gyógyszer. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál

Belovárott Lakovics G.
Csáktornyan Kárász H.
Köszegen Csacsinovits Istv. gyógyszer.
Kaposvárott Kegl Nándor gyógyszer.
Kohn Jakab
Kereszten Breyer Jakab fia
Kapronczán Werli Sánd. gyógyszer.
Letenyén Kalivoda J. gyógyszer.

Marozaliban Isztl Nándor
Bánk-Szt.-györgyön Fibicz J. gyógyszer.
Szombathelyen Pillich Ferencz gyógyszer.
Sopronyban Mezey András gyógyszer.
Zágrábban Mittelbach Za. gyógyszer.
Coyleek J. J. gyógyszer.
Urweisz Fr. gyógyszer.

Ezen czégeknél kapható még: (544—52,31)

A norvégiai Bergen városból való legtisztább és leghatályosabb

valódi Dorsch-halmájzsir-olaj.

Ára egy üvegnek használati utasítással 1 frt.

Minden üveg, más halmájzsir-olaj-fajtól leendő megkülönböztetés végett védjeggyemmel van ellátva.

A valódi Dorsch-halmáj-zsir mell- és tüdő-bajoknál, scrophulus és rachitis betegségekben legjobb gyógyhatással van; meggyógyítja a legolidultobb kószvény- és csuszabajokat, valamint az időszaki bőrkütegeket.

Ezen legtisztább és leghatályosabb halmájzsir-olaj faj a Dorsch-haláknak leggondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által nyeretik, és általában semmi vegytani kezelés alá nem vonatik, hanem a bepecsételt eredeti üvegekben lévő folyadék ében és ugyanazon állapotban van, mint az közvetlenül a természet által nyújtott. Moll A., gyógyszerész és vegyész Bécsben.

Cséplőgépek.

(584—a,9)

WEIL MÓRICZ, ifj. Frankfut a/M.

A HAJ KIHULLASA MEGVÉDVE!

Évekig tartó fűrkésés folytán végtére sikerült nekem egy

haj- és pikkelyviz

feltalálása, mely által már 4—5-szöri használat után a haj kihullása, valamint az oly igen kollometlon pikkelyek képződése minden korra elhárítottatik.

Egy üveg ára 2 frt., postáni küldéssel 15 krral több.

Kapható a feltalálónál

DEMAL hajfodrásznál

Bécsben, belváros, (Johannesgasse Nr. 1.)

Megrendelések a vidékről azonnal teljesítetnek.

Köszönet elismerés.

Ön haj- és pikkelyvizének ötszöri használata után fejbőröm a pikkelyek fejlődésétől ment maradt, és hajam többé nem hullott ki, mi annak javulását lényegesen elősegíti. Ennek folytán ezennel alkalmat veszek Önnek köszönetem s elismerésem nyilvánítására.

(600—20)

Mély tisztelettel PRIGL J.
a mödlingi cs. k. szab. és érozöntöde könyvvivője.

FIGYELMEZTETÉS HÖLGYEKNEK.

Mindenféle chignonok, coffok, hajfürtök stb. a lehető legjutányosb áron kaphatók A hajak urak részére tökéletes hasonlatosságban készitotnek.

Demal A., hajfodrász.

Raktár van Pesten, Török József urnál, király-utca 7.; Lembergben Rucker S. urnál.

Zala-Somogyi Közlöny

(a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesítője.)

Kiterjedve SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton.

egész s gyakran másfél vagy két lven.

Szerkesztői Iroda és kiadó hivatal:

WAJDIKS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben hárhoz hordással és vidékre postán küldve

Egész évre: 6 ft — kr.

Fél évre: 3 — —

Évnyelvre: 1 — 50.

Hirdetések

A hat hasábon petit sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegülj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyitni téren”
egy petit sor beiktatási díja 16 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsán: KADÓ HIVATAL. Keszthelyen: PULY JÁNOS. Pésten: ZEISLER M. LANG IMOPOLD, és SINGER SÁNDOR. Bécsben: HAASENSTEIN & VOGLER, MOSSE RUDOLF, OPPELIK ALAJOS és NAFTLES HERMAN.

Zalamegye közgyűlése.

A november hó 6-án folytatva tartott évnegyedes megyei bizottmányi közgyűlés vég fellobbanása volt megyei életünk ősi szentegyházában azon örökfényű lámpavilágnak, mely 1848 óta mindinkább elhalványodva, pályafutását ma befejezni látzott.

Komoly és ünnepélyes volt a pillanat és mint gyászisteniszteleten szokás, hallgatag arcok foglalták el a most inkább fekete ravatalnak tetsző zöld asztal környezetét, mi közben megcsendült a főispáni megnyitó-beszéd kellemes hangja, s midőn lelkes szavai a reformeszmék üdvös keresztülvitelét és — a mint magát kifejezé: „a békés haladás lobogójának ez időszertinti szabadon longését” élénken esetelék: a közönség hangos „éjlenekben” tört ki, s a sivar jelent az idő- és korszellem sugallta békés reformok megnyugtatóbb jövőjével feleserélhetni reménylé, — ezután az alispáni évnegyedes jelentés felolvasása befejeztetvén, Barcza Sándor első alispán ur emelt szót s érzékeny hangon vett bucsut a megye közönségétől, a megyétől, melyet évek hosszú során keresztül viselt hivataloskodásánál fogva második édes anyjának, továbbá tisztitársaitól, kiket kedves testvéreinek nevezett. Nagy hatást szült szónoklata után Páli János görbői plébános: bár nem érzi magát hivatva oly lelkes szavakkal tolmácsolni érzelmeit, mint előtte szóló, de el kell bucsuznia neki is a megyétől, mely ugymond: volt, de többé nem leszen. Recriminációkkal élni nem akar, hanem kénytelen megjegyezni, hogy mankót adának a már régóta betegeskedő megyei alkotmányos élet kezébe. Igaz, hogy még most vagyunk, de leszünk-e? az más kérdés. Hiszi és kívánja, hogy az unokák kivessék a beteg megye kezéből a mankót. Szónok után főispán ur ó méltósága szólalt fel és indítványozá, hogy első alispán urnak erélyes, tapintatos s bölcs hivataloskodásáért jegyzőkönyvileg köszönet szavazzassék. Az indítvány elfogadtatván, a ministeri leiratok egymásutáni felolvasása következett, mely alkalommal Bessenyei Ernő bizottmányi tag az állandó bizottmány tagjait 20-ról 30-ra indítványozta szaporítottatni; mi is határozottá emeltetvén, a virilis szavazók névsora olvastatott fel, s kinyomatni határozottatott.

A választandó megyei bizottmányi tagok választása határidejeül pedig november hó 27-ik napja tűzetett ki. Minden választó kerületbe kizárólag a Deakpártból két elnök és egy jegyző választatott. Megválasztattak ezután az 5 tagból álló igazoló bizottság tagjai is.

Ezzel neked — ki betegséged miatt távol valál, — tett ígéretem, lapunknak a a gyűlésről referálni: beváltottam hinni, ha tudósításom corolláriuma még nem az alábbirt sorokban jelenék, mely abból áll, hogy a másnap 7-én folytatva tartott gyű-

lésen a főispán ur ó méltósága arczképe a megye gyűlésterme számára életnagyságban megszerzetetni egyhangulag elhatározottatott és annak eszközésére azonnal egy bizottság ki is küldetett. Gróf Szapáry Géza deli termetű, dalias külseje egyik földisze leend Zalamegye tanácskozási termének, s a késő unoka, ki majd ez arczképre feltekint, nem egyhamar veszi le szemét a nemes arcz feletti magas homlokról, mely őt Zalamegye utolsó ősi alkotmányos főispánjára fogja emlékeztetni.

TUBOLY VIKTOR.

A nevelés.

(Polytátás.)

I. Kinek joga és kötelessége nevelni?

A tárgy fontosságánál fogva e kérdés meghatározásában már sok vitatkozás, különféle elmélet küzdött egymás ellen s a tágasabb vagy szűkebb meghatározások közül majd egyik, majd a másik küzdötte magát a felszínre s rövidebb vagy hosszabb ideig gyakorolt uralkodó befolyást a közvéleményre, mindaddig míg valamely újabb elmélet a már meglevő régít helyéből kiszorította, s a közvélemény feszült figyelmét újabb nézetekkel foglalta el.

Ezen különféle elmélet a növendékeknek leginkább azon korára vonatkozván, melyben az iskolai nevelés veszi kezdetét, nem tartjuk feleslegesnek a nevelés joga és kötelességének fejlődését röviden körvonalozni.

Az emberiség történetének első századaiban a nevelés patriarchalis alapokon nyugodott s teljesen családi nevelés volt, később a spartaiak nevelésénél egyedül az állam érdekei voltak szem előtt tartva, ennélfogva a spartai nevelés teljes joggal állami nevelésnek nevezhető. Az állami nevelés nyomai feltalálhatók a spartaiak után minden népnél, amennyiben a nevelés súlypontja a testi erők kifejtésére s ezzel egyzersmint az állam céljaira volt leginkább fektetve, egészen a kereszténység kezdetéig.

A keresztény vallás eszméiben az emberiség előtt egy új világ tárult fel. Jézus és tanítványai előtt egyedül a lélek kiképzése a szivkimivelése s az érzés nemesítésének magasztos célja lebegett, a nevelésnek is egészen új irány lett ezáltal kijelölve. Ez időtől veszi kezdetét a szorosabb értelemben vett vallási nevelés. Jézus követői között a kereszténység első századaiban egészen testvéri viszony uralkodott, a gyülekezetek öregebb tagjai az ifjakat s a vallás újabb hiveit a világi tudományok mellözésével jobban a bibliára, a vallás elveire, később a mindinkább szaporodó egyházi szokásokra oktattván, a nevelés joga és kötelessége az állam kezéből kiesnyenkint az egyház kezébe ment át, s mert a papok voltak ugy a vallásnak, mint a reáltudományoknak is egyedüli őrei, nemcsak az ifjaknak, de a felnötteknek s maguknak

a szülőknek is nevelői, a nevelés kizárólag a papi hivatással lett összekötve. A reformatio kezdetével a nevelés ismét változást szenvedett annyiban, a mennyiben a protestans egyház hívei a reál-ismeretekre nagyobb gondot kezdtek fordítani, s a nevelésre a tanodák szervezése- és kormányzására a világi értelmiségnek is az egyháziakéhoz egyenlő befolyás engedtetett. Miután azonban a jogokkal kötelességek is járnak, miután az egyháznak buzgó hívekre, a társadalomnak haszonvetető emberekre, az államnak pedig értelmes polgárookra, szilárd jellemű honfiakra van szüksége, a nevelésre az állam ismét nagyobb és nagyobb gondot kezdett fordítani. Így jött létre újban az egyház által az állam felügyelete alatt teljesített nevelés, s ma már a nevelés joga és kötelessége az egyház és állam között oszlik meg, vagyis a nevelés magasztos feladatában az egyház és állam egymást támogatják.

A nevelés történetében tett e rövid körütekintés után térjünk át tulajdonképeni feladatunkra, tartsuk magunkat szorosabban félvett tárgyunkhoz s feleljünk meg e kérdésre: kinek joga és kötelessége nevelni?

E kérdésre azonban határozottan maga a nevelés feladata és célja válaszolhat.

A nevelés feladata: az ember mind lelki, mind testi tehetségeit annyira kiképezni, hogy ezáltal lételeének alapot, életének jövőt, az emberiségnek hasznos polgárt biztosíthasson.

A nevelés célja: az embert az értelmi fonség, az erkölcsi nemesség és anyagi erő azon fokára emelni, melyen az élet viharait ingadozás nélkül kiállhatja, a sors kemény csapásait biztos kezekkel felfoghatja s úgy önmaga, mint embertársainak szellemi s anyagi jólétét eszközölheti.

Hogy a nevelés e nagy feladatának betöltésére, e magasztos céljának elérésére kellő irányban haladhasson, arra egyesek törekvése nagyon csekély, az eredmény kiküzdésére egyesült erő kívántatik. A nevelés ennélfogva nem lehet kizárólagos joga és kötelessége sem a családnak, sem az államnak, sem végre az egyháznak, hanem ezek mindegyikének egyformán.

Joga van nevelni, sőt kötelessége nevelni az egész emberiségnek, mert az ember nemcsak önmagáé, nemcsak a családé, nemcsak egyes osztályoké, hanem az egész emberiségé.

Azzal azonban, hogy a nevelés joga és kötelessége az egész emberiségé, nem azt akarom mondani, mintha az emberiség minden egyes tagja feljogosítva érezhetné magát, csupán saját egyéniségéből vett nevelési elvek felfállítására, s joga volna minden növendéknek nevelését egyéni szeszélyei szerint szabályozni akarni. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy az emberiség minden egyes tagjának joga és kötelessége volna a helyes alapon nyugvó helyes irányban haladó ne-

velést fontoskodó hiuságból felforgatni, vagy azt minden lépten-nyomon akadémikuskodó tudakossággal megakasztani, megzavarani, s csupán hiú jogfítogatásból kötelességet szenvedlegni, mert ez annyi volna, mint a nevelés nagyszerű fogalmát megszegyenyíteni, s az egész emberiség legszentebb jogát egyéni szenvedélyek játékvá aljásítani. Azért beszélek jogról és kötelességről, mert a jognak kötelességei is vannak. A nevelés legszentebb jogával való visszaélés keserűen bosszulja meg magát az eredményekben, s a ki az emberiség legszebb jogát igénybe veszi, a ki magára nevelést vállal, az előre is aláveti magát az eredmények részrehajlatlan ítéletének, az szigorú felelősséget vesz magára isten és emberek előtt.

Az emberiség minden tagjának joga van komolyan fellépni ott, a hol a nevelés magasztos feladatának teljesítésére neki is alkalom nyílik, az emberiség minden tagjának kötelesség szellemi és anyagi áldozatokat hozni ott, hol a körülmények őt támogatásra felszólítják. A hol arról van szó, hogy egy ember a hazára, a társadalomra nevelés hiány miatt fog elveszni, a hol arról van szó, hogy egy embert az emberiség számára nevelés által kell és lehet a szellemi elcsenevezéstől megmenteni, ott ingadozni, késedelmezni, várakozni, s a felelőség terhét az államra vagy az egyházra hárítani sem egyeseknek, sem társulatoknak nem szabad. A hol arról van szó, hogy a nevelés ferde kinövésének megszüntetésére, a haladás akadályainak elhárítására anyagi áldozat vagy szellemi munkásság kívántatik, ott gyáva panaszhangok, lármás gonyolódások, üres sohajtozások nem segítenek, ott joga van követelni támogatást mindenkinek, de kötelessége is szavak helyett tettekkel lépni fel az ügy megmentésére mindenkinek.

Aki ismeri a nyilvános élet ezerféle veszélyét, aki ismeri a társadalom ferde kinövésait, a kinek némi fogalma van azon romlott elemekről, melyek a nagy világ zavaros légkörében ide s tova kovályognak, az méltán sajnálni fogja, hogy a nevelésre vonatkozó jogait és kötelességeit az emberiségnek csak egy kis része ismeri, az méltán sajnálni fogja, hogy a nevelésre vonatkozó jogait gyakorolni és kötelességeiket teljesíteni oly kevesen igyekeznek.

Mennyi lemoshatlan iszap tapad az ifju nemzedék romlatlan lelkére, midőn őt a nagyvilág árja magával ragadja, hány ifju élet lett már örökre megmérgezve a romlott élvhajzásat gyilkoló metelyével, hány ártatlan gyermeksziv épsége volt már veszélyeztetve felnőtt emberek társaságában, hány tiszta nemes jellem szilárd-sága volt már megingatva, kinos próbára téve, midőn az erőnyt gonyolni, a bünt pedig megtapsolni látta, s mind ez csupán azért, mert az emberiség nagyrésze a nevelésre vonatkozó jogait és kötelességeit nem ismeri, vagy ha ismeri is, azt gyakorolni nem akarja.

Ha az emberiség minden tagja igyekszik a nevelés nagy munkájában egyesített erővel közreműködni, ha az emberiség minden tagja gyakorolná a nevelésre vonatkozó jogát, midőn a ferde nevelés lélekölő maszlakát maga előtt dúsán tenyészni látja, ha az emberiség minden tagja teljesítené a nevelés iránt tartozó kötelességét, midőn a lélek tisztaságát veszélyeztetve, az erényt a bukás szélén s a gyermeki fogékonyságot az örvény felett szédelegni látja, akkor nem kellene oly gyakran pirulni a becsületességnek, akkor kevesebb szerencsétlenség és több boldogság volna a földön az emberek között, akkor kevesebb konkoly, több tiszta búza tenyészne az emberi szenvedélyek tágas mezején.

Tekintsük meg egyes népfajok, nemzetek felvilágosultságát vagy tudatlanságát, figyeljük meg egyes vidékek, községek nevelésügyének előhaladását vagy hátramaradását, vessünk egy pillanatot az egyes családok miveltségi állapotára s mindenhol azt fogjuk tapasztalni, hogy a haladás hőmérője a szerint száll alább vagy emelkedik felfelé, a mint a nemzet a község és család minden egyes tagja a nevelésre vonatkozó jogait ismeri, helyesen felfogta s azt gyakorolja, a miveltségi fokozat nemzeteknél és családoknál a szerint változik, a mint ezeknek mindegyik tagja a nevelés iránt tartozó kötelességét ismeri és teljesíti vagy elhanyagolja.

Ennek bebizonyítására elég lesz csupán hazánk tanügyi mozgalmain végig tekinteni s tanügyi küzdelmeinkre egy rövid, futó pillantást vetni.

(Folytatása következik.)

GYÖRFFY JÁNOS.

Zalamegye első alispánjának évnegyedes jelentése az 1871. nov. 6. közgyűlésen:

Mióta a tekintetes megye első alispáni hivatalát viselem, ez a 18-ik és egyszerűs mind a legutolsó, évnegyedes jelentésem; a melyben a közelebbi múlt augusztus hó 6-án tartott közgyűlés óta felmerült közérdekű eseményekről a közönségnek és közbiztonsági állapotokról, a polgári- és büntetőtörvényesek, az árvászek és közigazgatási hivatal működéséről következőket jelentem:

A közegészségi állapot a lefolyt évnegyedben kedvezőtlen volt; mert rendkívül nagy vala a betegforgalom, és a váltóláz majdnem járványos jellegűt öltött; — ehez csatlakozott szeptember hónapban a vérhas és egypár esetben a cholera; a gyermekeknek, különösen András-hidán a jéglob, Alsó-Lendván a vörheny, Szt.-Gróth táján pedig több esetben természetes himlő, és Keszthelyen nagy esetben a hagymáz észleltetett. Később a váltólázak száma kevesedett ugyan, de az egészségi állapot még kedvezőtlen vala, mert a viaszasések gyakoriak voltak, melyek vérhányást s néha vizkört voltak magok után; ritkábban vérhas is mutatkozott, a halálörzés mindamellett rendszeres, s a köznevelő epés, hurutos volt.

Természetes himlő — a szt.-gróthi eseteken kívül — nem fordult elő, — a védhimlő oltás befejeztetett.

A hasznos háziállatok között sem járvány, sem ragály nem uralkodott, egyes betegségek azonban merültek fel, így: Gelsen és Karoson egy-egy, Salomavárott és Domboron kettő, végre a lendvai kerületben 9 taknyos ló szurattott agyon, bőrtük elásatott és az istállók szabályszerűen kitisztítottak, Balaton-Edercsen a marhák között lépfene ütven ki, 10 darab elhullott, Z.-Apátiban 8 db lobbos gyuladasi bántalmakban, a mészéri malomban pedig 2 tehén lépfenében vészett el, s ugyanezen betegség augusztus hónapban Pethőhenyén is mutatkozott, Dobronczon a sertések augusztus hónapban rögénykórban nagyobb számmal veszttek, a kellő óvintézkedés azonban mindenütt megtéve, a vész szünőfélben van, általában a lovaknál mirigy és májkór, a csikókóknál hátgerinczbenulás, a szarvasmarháknál, a szörványos lepfenén kívül, lábfej és kólika, a sertések között török-gyík és orbáncz észleltetett.

Öngyilkossági eset 5 jelentetett be, u. m.: Blescs Mátyás lopátineci lakos, búskomlyságba esvén, tulajdon érdekében magát egy fára felakasztotta, Horváth József lenti kanász szinte felakasztotta magát, Horváth Rozi kehida lakos, Z.-Szt.-Lászlón szándékosan a cséplőgépet garatjába lépett, s ott összeroncoltatván, másnap meghalt, Tribus Györgyné zalabéri

lakos lázas rohamában magát vízbe fojtotta, végre Schmerth Henrich letenyei illetőségű tanuló, állítólag azért, mert rossz iskolai bizonyítványt kapott, az apai háznál magát agyonlőtte.

Véletlen szerencsétlenség általi haláleset bejelentett tizenegy, u. m.: Torján Iván bel-latinzi és Kaiser Anna döbrözei lakosok a cserecsénye fáról leesvén nyakukat szegték, Mikó István letenyei lakos, mézsedes végett egy magas fára felmászván, állítólag 13 ölnyi magasságról leesett és szörnyet halt, Novák Jakab bukovinai lakos, éjjel viharos sötét időben haza felé mentében egy kutba esett s belehalt, Pánczér József pacsai kanász 11 éves leánya a legelőn lévő kutba fult, Novák Dorottya cirkovlyáni illetőségű 18 éves hajadon, vasutiszi szolgáló a vonat által agyonzuztatott, Tót János rajki lakosnak 3 éves kis fia, szülei távollétében a kertben lévő tócsába belefult, Babaki István szeményei lakosnak 6 éves fia a Murába esett és fult, Lute Mihály tót-kereszturi lakos, cséplő, a zala-szt.-györgyi malomnál fürdés közben a vízbe fult, Bakos József óhídi tanító kezét pisztolyal véletlenül átlőtte s két hét múlva meghalt. Piller Mihály a földiút kocsirol leesvén agrárkódásban halt el.

Elemi csapás, jolesen jégverés által, Szobocicza, Benkovecz, Jursevecz, Stefanicz Derzsinovecz, Sfrölec és Pálovecz községek határán tetemes kárt szenvedtek, augusztus 11-én Tallián-Dörög község határán a jégeső a még aratatlan gabonában és a szőlőkben nagy pusztítást okozott, — ugyanaz nap és augusztus 17-én azon vidékeken több község határán is tett némi károkat.

Megemlítésem méltónak tartom itt azon rendkívüli esetet, hogy Lohovecz községben Zenidárics Ilona, 18 éves nő, a Siámi ikrekben majdnem egészen haszát, teljesen kifejlődött s összenőtt ikergyermekeket szült, kik azonban csak két napig éltek, s a kiket a járásorvos borszeszbe téve kezébe vett a végott, hogy a nemzeti múzeumnak átadja.

A lefolyt évnegyedben a tűzvész ismét nagy mérvben pusztított, ugyanis: Gyepiben 13 lakház, mellék épületeivel, gabna és takarmány, Túrján 13 lakház és 8 pajta, Bakónakon 8 lakház, melléképületek és takarmány, Boldogfán 6 lakház, melléképületekkel, Káptalanfán 4 lakház, gazdasági épületek, gabna és takarmány, Z.-Egerszegen, Perlakon és Bellatinezon két-két lakház, Tuskészoren egy ház és pajta, Bisztriczén, Vratinszezen, Szt.-Márián, Keszthelyen, Kis-Komáromban és Háshágyon egy-egy lakház, Sajtörön egy lakház, istálló és több darab marha, Páloveczen egy lakház és két istálló, Joserzen egy lakház, gazdasági épületek, gabna és takarmány, Bolczodföldön az iskolaház, Nagy-Lengyelben két pajta és sok takarmány, Kis-Szigeten és Karmacsoson egy-egy pajta, Hosszúfaluban egy birkanakol, a szilvagy nagy hegyen, a es.-rendeki és az udvarnokai szőlőhegyben egy-egy pince, Pacsán a cséplőgéptől eredt tűz által egy szalma kazal, továbbá gr. Széchenyi Béla barnaki uradalmában a ménes állás, s abban egy ló és 3 db. szamár, végre szeptember 11- és 12-én a sümegi püspök uradalmában és Tapolca város erdején mintegy 1000 hold vágás égett le. — A bejelentett 29 tüzeset közül négyenél jatszó gyermekek okozták a gyújtást, háromnál a villám gyújtott, és egy esetben szándékos gyújtás történt, a többieknél a tűz oka kinyomozható nem volt.

A személy- és vagyonbiztonság állapotáról szerencsés vagyok jelenthetni, hogy az a három lefolyt hó alatt kielégítő vala, és itt örömmel adok kifejezést azon meggyőződésemmek, miszerint a megye közbiztonsági személyzete a megye tek. közönségének megelégedését kielégelte, mert a megye területén mutatkozott fegyveres és fegyver nélküli csavargók, mielőtt a közbiztonságot veszélyeztető bandává alakulhattak volna, majdnem mind elfogattak, nevezetesen: Sziy Gábor és Cséri vagy Farkas János fegyveres csavargók, — valamint Rózsa József, Csurgó András, Káman János, Kiss János, Szombat József, Fridrich György és Banda Dani fegyvertelen csavargók, — továbbá kinyomoztattak és elfogattak az uszai kerület gyilkosai, a ns.-búki juhok erőszakos elhajtói, és a páczodi 240 db birka elrablói, szóval az egész három hó alatt előfordult büntények elkövetői, kevés kivétellel, mind kinyomozva és elfogva lettek. A főérdem mindenesetre Csontos Károly főcsendbiztos uré, ki köztudomás szerint fáradhatlan szorgalommal jár el hivatalos kötelessége teljesítésében.

Áttérvén ezután az egyes bünesetekre, történt egy kisebb mérvű utonállás is, t. i. Eöry József és Vas Ferencz gyepői lakosok, Németh János igricezi lakosnak utját állották, és tőle 55 főt erőszakkal elvettek.

Gyilkossági eset csak egy fordult, t. i. Limpert Mihály uszai erdőkerülő szeptember 1-én az urodalmi szőlő szőlő falovajok által megöltetett, és sikerült Németh István tapolcazi járásbeli alecsendbiztosnak a tetteseket, tapolcazi lakos Csaba János és Csaba József két egy testvér személyében kinyomozni és elfogni, — ezen kívül fölfedeztetett egy stajerhoni férfit,

akinek még 1869-ik évben stridói illetőségű Vinkó János által történt meggyilkolása; a tettes elfogott.

Ember ölést követett el Csekő Sándor monoszói lakos, ki Bálint nevű 16 éves fiut, midőn az három heti csavargás után haza ment, annyira megverte, hogy az nap meghalt; — gyermekgyilkosságot pedig Hege Zsófi német-szt.-miklósi szolgáló, ki egy fia gyermekét szülvén, azt meggyilkolta s egy krumpliföldön elásta; — Mező Anna káptalanfai hajadon, ki újszülött gyermekét a gabonába rejtette, hol feltaláltatván, azt negyednapra megfojtotta.

A tolvajok közül említésre méltók a következők, u. m.: Kapornakról, Csáfordról és Töfejről egy-egy ténen, B.-Magyarodról 2 db ló, Bollahidáról 4, a becselhelyi legelőről 6, Zalabérből 2, töffji legelőről 6, a szabari legelőről 5, Kővágó Örsről 2 db ló lopatott el, és a muraközi járásbeli örmester által elfogott Sostárics András és Mencinger György légrádi lakosok kezén 16 db lopott ló találtatott, a fiulafai mezőről 17 db sertés, Kehidáról a pásztor elől 5 db, Hervadtán a bérlő állából 31 db, Zala-Ujfaluól 5 db, Kis Komáromból 8 db, szabó-lakati majorból 11 db, Póláról 5 db és Csányból 2 db sertés lopatott el, Paczodon Sági Pál juhásza elől erőszakkal 240 db birka hajtattott el, mindszét-kállai mészáros zárt istállójából 26 db, Diszelből 25 db, Rádrol 5 db, Balázsiól 38 db birka tolvajoltatott el, történt egy pince verés is Csörnyeföldön, egy ottani lakos és Zsámár István lippei csordás által, egy pénzlovajlás Sza Mártha m. apati kanásznő által, ki Szabó Ferencz szt.-jányi, lakostól 71 főt tolvajolt el, végre Verkestein Salamon jánosházi szidótól dabosi juhászok által két zsák gyapju lopatott el.

A megyei polgári törvényszéknél 1871. augusztus 6-án maradt elintézetlen per 41, folyóügy 49, összesen 90, azóta beérkezett per 202, folyóügy 1229, összesen: 1431, ebből elintézetett per 193, folyóügy 1215, összesen: 1408, marad elintézetlen per 50, folyóügy 63, összesen 113.

Az árvászeknél maradt hátralék 322, azóta beérkezett 1517, összesen 1839, ebből elintézetett 1665, marad elintézetlen 174.

A telekkönyvi hivatalnál maradt hátralékekben előadandó ügy 12714, azóta beérkezett 4966, összesen 17,680; tisztázandó 463, bevezetendő 90, kiadandó 463, ebből elintézetett és pedig előadott 3147, tisztázott 3503 bevezetett 3155, kiadott 3503, van tehát jelenleg hátralékban, előadandó 14,533, tisztázandó 107, bevezetendő 82, kiadandó 107, továbbá tárgyalás eszközöltetett 88 ügyben, telekkönyvi kivonat kiszolgáltattott 1015, hegyvámváltási előterjesztés hitelsítetett 2.

A büntető törvényszéknél maradt hátralékban bünper 25, egyéb folyóügy 7, azóta beérkezett bünper 127, egyéb folyóügy 474, összesen 633, ezekből elintézetett bünper 137, egyéb folyóügy 478, elintézetlenül van tehát bünper 16, egyéb folyóügy 3, az elintézetlen bünperekben letartóztatva vannak 25-en, szabad lábón 51-en.

A megyei börtönökben 1871. augusztus 6-án maradt elítelt rab 158, ítélet nélküli 24, összesen: 182, azóta bekisérletett 143, elíteltetett pedig 118, ítélet nélküli 25, ítélet kivételében felmentetett 19, idejüket kiállva elbocsáttattak 100-an, országos fegyházokba elszállítottak 15-en, van tehát jelenleg a megyei börtönökben elítelt rab 106, ítélet nélküli 25, összesen 131.

Végre a közigazgatásnál maradt 1871. augusztus 6-án hátralékban 93, azóta beérkezett 1668, összesen 1761, ebből elintézetett 1654, maradt elintézetlenül 107 ügy.

A borszüret, a kukoriczatörés és kolompárszodás be van már az egész megyében végezve, a bortermeles mennyiség tekintetében általában véve középszerű, sőt a szántói és tapolcazi járás némely szőlőhegyében, jelesen azokban, melyeket a jégverés megkímélt várakozáson felül jónak is mondható, minőség tekintetében pedig mindenesetre jobb a tavallal; de a közép minőséget csak ott közelíti meg, hol később szüretelték. A kukorica termés mennyisége szinte kielégítő; de mivel a mostoha tavaszi időjárás miatt sok helyen kétszer kellett vetni vagy rakni, és mindenhol későn fejlődött a kedvező őszi időjárás dacára sok helyen nem tudott megérni, és azért minőség tekintetében jóval alatta áll a középszerűnek. Végre a kolompér termés is középszerűen ütött ki, mennyiség tekintetében, azonban sok helyen már rothadásnak indult a betakarított kolompér, és méltán lehet tartani attól, hogy az idej termés nem lesz a tavaszig eltartható.

Es ha most az év vége felé visszatérintünk, ezen év időjárására el kell ismernünk, hogy az idej, a mi ritka évben szokott megtörténni, minden gazdai munkának kedvező idő járt; jó idő járt a nagy mennyiségben termelt takarmány szállítás- és betakarítására, jó idő járt az aratás, és gabonahordásra, jó idő járt végre az őszi vetés és szüretre is, és habár a búza nem igen jól fizet, és a kukorica- és bortermeles nem egészen kielégítő, — de azért a

vége felé közelődő év minden esetre a jobb évek közé sorozható.

Kelt Z.-Egerszegen, 1871. november 5-án.

BARCZA SÁNDOR m. k.

első alispán.

Nagy-Kanizsa város tisztasága ügyében.

I. Egészségi szempontból.

Válasz a harmadik kérdésre:

(Folytatás.)

A temető-helyiségek, ha kisebb községekben 300, nagyobbakban 1000 lépésnél közelebb állnak a lakházakhoz, úgy nem különben, ha azok a községeknek éjszaki, vagy déli oldalán állnak, rendőri szempontból egészség elvonásoknak nyilváníthatók, mert kétségen kívüli dolog az, hogy az eltemetett hullák rothadásba menvén, azok folyó állandéka elterül a földben, gázza pedig földszinre emelkedvén a léggel együttesek, terjeszkedik és behat a lakházakba, behelhetvén megmérgezi a vért. Rendőri szabályrendelet szerint oly helyen sem létezhetnek temetők, melyek közlekedési utakkal birnak. A víznek, holénekn azon területben megállani épen nem szabad, de tiltatik egyszermind az eltemetett hulláknak 30 év előtti háborgatása is, mert tények tanuskodnak a mellett, hogy a temetőhelyek egészséget háborító kipárolgásai kedvelő időviszonyok közt néhány száz lépés távolra is képesek elterjedni, sűrűségüktől függ a következés, azért is, minél tömöttebb a hullagáz, annál veszélyesebb a hatása, mondhatni pedig, hogy az igen sűrű gáz rögtön halált is okozhat.

Most állítja, hogy Párisban történt, midőn a sirások éjen át sirba szálltak el rabolni a halotti ruhát, reggelre mindkettő halva találtatott a hullá felett. Mondja továbbá, hogy midőn egy család sirboltja felnyitottat, a sirások egyike természetesen himlőbe esett, mert az eltemetettek közt volt egy a ki természetes himlőben halt meg, a másik, midőn a család egyik tagja kívánságára felnyitotta a rézkoporsót, azonnal, tehát rögtön meghalt, a kiözlött bűz miatt a körülvevők pedig elfutni voltak kénytelenek. Állítása szerint Marseilleben történt, hogy midőn egy tért gyümölcsfával akartak beültetni, a gyümölcsfa-gödörű napzamosok közül 3 azon helyen hirtelen meghalt, vizsgálat alatt felderült, hogy azon tér egykor pestis halottak temetője levén, güdrülés közben a hullagáz földszinre került, s mint olyan behelhetvén mérgezést és hirtelen halált okozott.

Midőn az olvasó részrehajlatlan gondol arra, hogy minden temető jobbára betegségben elhalt testek semmisítő helye, épen nem fogja kétségbe hozni azt, miszerint a földpárája hullagáz nélkül földszinre emelkedni nem fog, ennek alapján azt is elfogja hiúni, hogy minél szűkebb a temető helyisége, s gyakoribb a ragályos természetű nyavalyákban elhaltaknak temetése; a veszély is annál nagyobbabb lehet. Ebből kiindulva teljes joggal vonhatom a városi egész közönség figyelmét, temető-helyiségünkre mint olyakra, melyek minden tekintetben megérdemlik, de szükséglük is az átmódosítást, mert azokban mindazon rendellenességek fellelhetők, melyek jelképét viselik a rosszul elhelyezett temetőknek.

A récz és katolikus temető az utolsó lakházaktól alig van 50—60 lépés távolságban, épen a déli oldalon fekszik mindegyike, több rendbeli szekér- és gyalogut által környezetnek, a víz- és hélió is megáll azokban, lehetővé tétetik a szorint az, hogy a halottak kipárolgása behat a város kobebe, s ott is ronthat, hol annak hatására senki sem gondol. Ilykép fejlődhetnek ki, holmi betegségek, melyeknek okát kifürkészni még a legéberebb orvosnak sem sikerül.

Városunk népes, halottja évenként nagy, temetéseik majdnem naponta történnek, azért is kétségen kívüli dolog az, hogy a hullák 30 év alatt is földszinre kerülnek. Megtörténik az is, hogy a családi sirboltok időközönként felnyitattanak társas-temetkezhetés végett, szomtanuja voltam, oly merényletnek is, hogy a már eltemetett hullának lezárt koporsója felzaratott, s az által alkalom nyújtott az abbani hullagáznak elterülhetésére. Ezek mind oly dolgok, melyeket a figyelem és átmódosítás nélkül hagyni nem lehet.

Ha városunkban a tisztaság tényleges eszközése a maga teljes kiterjesztésében fogna életbe hozatni, úgy nem maradand egyéb hátra, mint tekintettel lenni a felemlítettek mint oly helyi viszonyok iránt, melyek egészség szempontból kár nélkül életfogytiglan ugyanazonosságban nem maradhatnak.

Ha az említett tisztatlanságok elhárítása feledékenységbe nem maradand, jóni kell egy kornak, melyben a városi nép nevezetesen jobb és tartósabb egészségnek örvendhet, csirájában

Folytatás a mellékletben.

fog elonyezni temérdek oly szenvedés, melynek egyedüli teremtője, érlelője maga a megtestesült tisztatlanság. Kérdés ezek után: *Miképp lehetne mindazok a helyesebben és leggyorsabban segíteni?*

(Folytatása következik.)

A Toldy-jubileum.

Pest, nov. 12.

Vasárnap ünnepe volt a nemzetnek. Egy ország rőtta le haláljának egy részét egy élet iránt, mely az ő szellemi javára, emelésére való folytonos, oryedetlen munkásságban folyt le.

Az ünnepély valóban sokkal megindítóbb volt a maga egyszerűségében is, mint a közép kor ama ünnepei, mikor hadvezérek a vasfegyver hősei fejére vontak embervérből sarjadt babérkoszorút.

Az akadémia nagy természetű bizonyult az oda gyűlt díszes és válogatott közönség nagy számával szemben. A karzatok és a földszinti első sorozatok szép női közönséggel telt meg, míg a terem minden többi részét a fővárosi intelligens körök legkiválóbb tagjai s az ifjúság tölték be.

A terem egyik oldalán emelvény állt, melyen jobbra és balra az akadémia és Kiszaludytársaság tagjai foglaltak helyet.

Együtt volt az országnak majd minden nevezetes embere, a tudomány és művelődés majd minden nevezetesebb apostola.

Az emelvény jobbra és balra szép monyozet alatt Toldy Ferencz olajba festett életnagyságu arczképe volt felfüggesztve, borostyán koszorúval körülfunva. Elöl három asztal állott. Az egyiknél Horváth Mihály, az akadémia alelnöke foglalt helyet, ki az ünnepeltet üdvözlendő volt. A középső asztal mellett a hely Toldynak volt fennhagyva.

A harmadik asztalon egy aranytoll és egy babérkoszorú állott, az írói munkásság és érdem-jelvényei, jutalma.

A közönség feszült figyelmé között a következőket említki:

Horváth Mihály (püspöki ruhában) elnöki megnyitó beszédében üdvözlö a közönséget. Elmondja, hogy régen az uralkodók szokták a költőket megkoszorúzni, most a nép teszi ezt.

Azután áttér Toldy fellépése idejének rajzolására. Festi azt a nyomort és megvetést, Bécsből való ellenőrzést, melylyel akkor az írónak küzdenie kellet. De ő szegült az akadályokkal szövel, tollal, tétell. Elmondja, hogy az irodalom minden ágában működött, a Kiszaludytársaság indítványára jött létre, és az akadémia alapításában, valamint fontartásában is nagy része volt főleg, miut ennek sok ideig titkára tett sokat akkor, mikor elnökei közügyekkel voltak elfoglalva; megövtá az akadémiaát az 1848-diki viharoktól és azután a tudósokat eleinto magánkörébe vonta és úgy tartá fenn az életet az akademiában.

Végül kifejezi vágyát, hogy az ünnepeltet körükbe láthassák, és egy költőtséget nevezett ki meghívására. Ezalatt a kegyesrendű gymnasiumi ifjúság dalárdája Szepesy Imre dalszerzeményének két első versszakát zongorá, melynek vezetővel megjelent az ünnepelt és dörgő éljenzéssel fogadtatott. Horváth Mihály a lelkesedés zaja után szóhoz jutván, meleg szavakban üdvözölte veterán írónkat.

Ezután Gregues Ágost adá elő üdvözlőt, mint a Kiszaludytársaság titkára, tömött vonásokban rajzolja az ünnepelt munkásságát. Végül, átnyújtá neki az aranytollat és a babérkoszorút, mely egy fehér selyem párnára volt helyezve. A veterán tudós és író megható szavakban mondott köszönetet e kitüntetésért. Az egyetemi dalegylet erre egy igen alkalomszerű dalt énekelt, s Horváth Mihály befejezte az ülést 1 óra után.

Igy folyt lo e megható ünnepély, jelölül, hogy nálunk a tudománynak éli nem sikertelen élet többé.

Községek rendezéséről szóló törvényczikk elemzése.

VI-ik fejezet.

A községi elöljáróságról.

(Folytatás.)

75. §. A jegyzői szigorlat külön rendeltvény folytán leszen elrendelendő. — Szigorlat alul azon önálló jegyzők, kik három évet töltöttek az állásban — felmentotnek, — ezen kitötel oly tág értelemben van feltöve, hogy ez minden esetre várható nem volt, mert léteznek oly jegyzők, kik bár eddig 3 évet önállóan töltöttek is, mindazonáltal azt köllözleg betöltöni nem tudják ily törvény szerint megmaradnak, de ha a jegyzői teendőket, mint fentebb is jeleztem körvonaloztatnak, úgy az oly járatlan jegyzők önmagukban azok lenni megazünek, helyük egy más szakképzettel leszen pótolható.

76. §. A nem választókról szól:

ki községi képviselő nem lehet.

77. §. A községi képviselő, az állami és megyei tisztviselő, bárha a községben választó joggal bír is, pedig mily sok hely van, hol a tanítók meg mindig a jegyzői teendőket is teljesítik.

78. §. Arról szól, hogy a megválasztott elöljárónak egész ideje alatt azon községből, melyben megválasztatott laknia kell.

79. §. Kis és nagy községben kijelölésnek van helye, a kijelölést a képviselőtestület teljesíti az összes elöljárói személyzetre.

80. §. A tisztújítások határnapját a sz. bíró és alispán határozza meg, ugyan öket illeti a választás előintézkedése, ha p. o. a jegyző, orvos vagy mérnök állás esöd utján töltetik be, a mi kívánatos, úgy a körözésről a sz. bíró illetőleg alispán intézkedik.

81. §. Hogy a választás, felkiáltás vagy szavazat utján történik — határozza.

82. §. Kis és nagy községben a szavazók nevének feljegyzése, városokban pedig szavazólapok által történik a szavazat.

A szavazatok feljegyzése és összeszámítására az alispán vagy sz. bíró által választott küldöttség ösközli.

83. §. Az elöljáróság minden tagja általános többséggel választatik.

84. §. Hogy a jegyzői állás esöd utján töltetik be, határozza.

85. §. Körjegyzőt a szövötközött községek bizottmánya válassza.

86. §. Az ideiglen megürült állások helyettesítésé a végleg megürültek, tisztújító székek által töltendnek be.

87. §. Az elöljáróság a képviselőtestület előtt a törvény azon szakaszában meghatározott esküt teszi lo.

(Folyt. következik.)

KOVÁTS JÁNOS.

Heti szemle.

November 17. 1871.

— Szél Samu agg ref. lelkész, Csongrád-megye volt táblabírája H.-M. Vátsárhelyen meghalt. — Schiller emlékszóbra Berlinben 10-én lepleztetett le, mely 32,680 tallérba került. — Királynék december elején Budára jö. — Vassváry ügyvéd Egerben a borerjedéstől meghalt. — Hazánkban most 135 kisedóvoda van. — A n.-szében pénztárnál 10 ezer forint félkrajczáros gyűlt össze. — Potenzában 5-én 21 brigantit végeztek ki. — Bakody Lajos zongoraművész Aradon hangversenyez. — Bismarck ipja meghalt. — Marmarosmegyében egy orosz lány él, kit hetekig tartó delezés álom lep meg, s ilyenkor jósolgat. — A fővárosban „Csángó-társulat“ van alakulóban. — A pápa Franciaországban akar állandóan lakni. — Boroszló és Stettin között a vasuti teherszállítás ismét életbe lépett. — Svédországból Pestre helyes szerkezetű magyar seregény érkezett, míg a hazaiakat néha alig lehet érteni. — Gortschakoff Berlinben kijelenté, hogy az orosz hadügyi készületek semmi háborus jelentőséggel nem bírnak. — A pannouhalmi könyvtárban 86 ezer db könyv van; köztük 10 ezer magyar. — Mihály orosz trónörökös családjával Bécsben van. — Gr. Andrássy Gyula külügyér Pestváros díszpolgárává választatott; a Deakkör pedig díszalkalmattal tiszteli meg. — Szalay Zsigmond nemcsak 75 ezer forintnyi váltókat hamisított, hanem még az ögrog Fancsics Mihályt illető 5 ezer forintot is elköltö. — Pécszt Viola Károly macskazenét kapott. — Az új pesti neszínházba — terv szerint, 31,250 néző férhet el s 5 perc alatt kiürülhet a nézőtér. — A Petöfi-szobor bizottsága már ülésez. — Bécsi orosz követ Ignatieff lesz. — A cholera közölg, Lembergől több cholera-esetről értesülünk.

Irodalom. — Elölfizetési felhívás „Három magyar-irályu nocturno“ (éji kép) című zongorára irt zeneműre. A magyar zene-szeti műtörökvések, nem ismeretlenek ma már, se a hazai, se a külföldi zeneközönség előtt. A mi e téren — főleg az utolsó évtizedben — történt, s a mit e részben a magyar műirodalom már tényleg is felmutatni képes, azt többé sem a merev tagadás, sem az előítéletes elfogultság, sem pedig a világműveltség színvonaláról letekintő kicsinyöl viszkotegség, vagy fenhéjazás többé nem ignorálhatja. Valamint a költészet, irodalom és tudomány, egy a szépművészetek mezején is minden nemzetnek önállóságra és saját jelleméből merített kifejezési mód és irányra köll törekednie. Mert csak is az ily álláspont biztosíthat szellemi fölényt vagy egyenjogosságot egy nemzet életében. Ha valamiben, egy a zeneköltészetben nehé a feladat megoldása, ép annak kosmopolitikus, s hogy úgy mondjam — kovés kivétellel — iránytalan áramlata mellett. De hogy lehetséges, s hogy egyszermind jogosult is: mutatja ezt a zeneművészetben a különböző nemzeti iskolák és irányzatoknak már régóta eltérnt érvényesülése és megállapított hitele, valamint ama eredménye s kísérletek és tényleges vívmányok is, melyek e részben a még fejlődő nemzetiségek műirányában felmutathatók. A magyar műzene életképesé-

gét és jogosultságát is már nem egy műtermék tanusítja, s csak az tagadhatja annak még szélesebb mérvű kifejlődhetését is, aki vagy az indokolatlan tagadás terére áll vagy szándékosan szemet hány ott, hol csak egy kis akarat-tal is tisztán kell látnia. De valamint nem egy, hanem számos munkás kéz emeli fel s hozza létre az építészet remekeit: úgy a zene-művészet terén is soknak, s különböző irányban kell közreműködnie, hogy végre elkészüljön ama biztos alap s ama kész talaj, melyből aztán egy önálló nemzeti műsarnok nőheti ki magát. Mint a hazai műzenészet törekvések egyik igénytelen, de buzgó és hiterős napszámosa, jelen előfizetési felhívással egy ily építkező magyar műtermék pártolására vagyok bátor felkérni a hazai t. cz. zeneközönséget, ama biztató reményben, hogy valamint e téren tett eddigi szerény kísérletemet, úgy jelen ügybuzó is a t. cz. hazai zeneközönség nagybecsű figyelmé és pártolására fogja méltatni. A fentnevezett zenemű, három önálló műdarabot tartalmaz, melyek mindegyike egymástól függetlenül három különböző költői képet és kedélyhangulatot tükröz vissza. Címeik a következők: 1) „Könny és mosoly.“ 2) „A dalnok sajkás.“ 3) „Az erkély alatt.“ A már létező műformák közül, — nem mindenik szolgálván alkalmas és megfelelő keretül a magyar nemzeti érzület s kedélyhullámzat viszatüközésére — „nocturne“ műformát és elnevezést, mint erre egyik legalkalmasabbat vettem legtalálhatóbban választatni. A 28 lapra terjedő mű díszes és szabatos kiállítását Rozsavölgyi és társa műkereskedése sziveskedett elvállalni, kiknek ismert hitelű firmája, a mű pontos megjelenéséről is kezeskedik: A mű t. 1871-ik év december havában okvetlen meg fog jelenni s a t. cz. előfizetőknek szétküldetni. Az előfizetési ár, daczára a mű terjedelmének és díszes kiállításának: két forint o. é. Az előfizetési megrendeléseket legfeljebb f. év decz. 12-ig kérem beküldeni, hogy a nyomandó példányok száma iránt tájékozva lehessenek. Elölfizetelini: alulírott lakásán (Pest, kerépesi ut 5-ik sz.) valamint Rozsavölgyi és társa műkereskedésében (uri utca s Szervitater szögletén.) — Gyűjtőknek minden hat példányra, egy tiszteletpéldánnyal szolgálók. Pest, nov. 5-én 1871.

Id. ÁBRANYI KORNÉL.

— Megjelent s beküldetett: *Zalamegye 1870-ik évi népszámlálási adatai eredménye.* A népszámlálási és hivatalos adatok alapján, Zalamegye bizottmányának 1871. évi aug. 1-én 4574. sz. a. határozata folytán összeállította *Döme Géza* megyei 1-ös aljegyző és a népszámlálási bizottmány jegyzője. A 49 lapra terjedő nagybecsű munka két részből áll; az első rész magában foglalja a községi áttekintéseket u. m. a jelenlévő népességnek, nem-, vallás-, műveltségi állapot szerint, a házak-, háziállatok és területnek kimutatását, úgy szinte a községeknek posta-, adóhivatali és pénzügyigazgatósági területek, hadkiegészítő parancsnokságok és honvédszázaljak szerinti beosztását; a második rész pedig könnyű áttekintésben a megyei statisztikai helyzet kivonatát. Szándékunk levén ez adatokból egy önálló cikket írni, ezuttal csak elismerést szavazunk Döme Géza kitünő szorgalma- és ügybuzgalmanak. A kiállítás díszesetere válik Tahy Rozália nyomdájának, csak az ollóra haragszunk, hogy ily becses munkánál figyelmletlenül járt el.

— Beküldetett hozzánk: Az áldozatlan zsidó kultus. Történelmi vázlat. Irta Löw Lipót. A jeles főrabbi e legújabb röpirata illetékes kézzel lapunk számára bírálat alatt van.

Hírek.

— Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, *Flandorffer Ignác*, soproni nagykereskedőnek, a kereskedelem, ipar és közjö előmozdítása körül szerzett érdemei elismerésül a III. oszt. vaskorona-rendet díjmentesen adományozom, s részben nevezett rendem kanczellárját is köllözleg utasítom. Kelt Schönbrunnban, 1-71. évi november hó 7-én. FERENCZ JÓZSEF, s. k. Baró *Wenckheim Béla*, s. k.

— Zalamegye évnegyedes közgyűlésén Barcza Sándor első alispán ur nem köszönt le, mint az hibás értesülés következtében előbbi lapunkban említve volt, hanem a megyei rendez évnegyedes gyűlésen, mint e szám első cikkében jelezve van, — elbucszott. Ezen közgyűlésen főispán ur ömlga a megnyitó beszédben azt is hangsúlyozá: hogy a lefolyt három hó alatt a magyar állam érdeke ellenében felmerült fenyegető események, a kormány tapintatos eljárása folytán, megvannak szünve, s így kedves hazánk politikai láthatára ismét derült. — Az első folyamodású kir. törvényszékek és járásbíróságok, valamint a kir. ügyészségnek a törvény értelmében átadandó helyiségek és egyéb szerelvények tárgyában is mindkét részre köllözleg határozat hozatott. Ez utolsó közgyűlésen még elintéztetett 90 kisebb-nagyobb ügy. Végre a jelenlegi tisztikarnak

majd öt évi érelyes, buzgó és hű szolgálataért a megye elismerése jegyzőkönyvileg kifejezteni rendeltetett.

— A nagykanizsai gymnasiumi önképző kör f. hó 5-én tartotta alakuló gyűlést; a szervezködő gyűlést pedig nov. 16-án tö Pfeiffer Antal tanár ur körünk elnöke Toldy Ferencz első irodalmi férfi életéről s kiemertethen munkásságáról szóló megható emlékbeszédével nyitotta meg. Ezt követő két lemondás által megürült hivatal betöltése és a bírálo tagok megválasztása, végre szavalók jelöltettek ki f. hó 30-án tartandó gyűlésre. A körbe következő tisztviselők választattak: elnök Pfeiffer Antal tanár ur, alelnök Tóth Antal 8-ik oszt., titkár Hochreiter Soma 8-ik oszt., főjegyző Rutich Sándor 8-ik oszt., aljegyző Gaszner Pál 5-ik oszt., pénztárnok Bíró Sándor 8-ik oszt. és 12 bírálo a négy felső osztályból. Igy körünk megalakulva s a nagyratörő magosirádzó felben van, de eljöhet a vihar romboló keze, s kitépi a senkiöl nem védett gyököt. Hogy e dulás be ne következék, védőkarokra van szükségünk, azért felkérjük a nagyréd. közönséget, hogy a ft. tanári kar meglévő pártolása mellett terjeszse ki védőkarát gyonge körünk fölött, melynek folytonos munkásságáról időnként értesíteni fogjuk a mélyen tisztelt érdeklötteket; ha t. szerkesztő ur tudósításainknak lapjában némi helyet engedend. Rutich Sándor főjegyző.

— A magyar miniszterválság a hivatalos lap 15-ki számában közzétett legfelsőbb kőziratok kibocsátása által förmallagás be van fejezve. Gróf Andrássy Gyula a dynastia és külügyek ministere, — Gróf Lónyay Menyhért magyar miniszterelnök lett, a többi magyar miniszter pedig megmaradt, vagyis az új miniszterelnök előterjesztésére utjog kinevezettek, illetőleg állásaikban megerősítettek.

— (Utónállás.) Már több ízben halljuk, hogy N.-Kanizsán javasuti indóházhoz vezető utczában nutonállások történnék, néhányszor már lövöldözések is hallatszóttak; legközelebb, mult szerdán 8 óra tájban egy vasuti ember támadtatott meg három egyentöl, egyik kérdezé töle: hány óra van? Nem tudom, nincs óram! de e pillanatban a feleletadó földre terítették, elvertek és arczán törrrel kisebbszerd szurást tesznek s 5 fíot tartalmazó tárczájától megfosztva, tova szaladtak. — Ez már aztán sok! Itt az idő, hogy a városi hatóság jobb világitásról gondoskodjék s erősebb, sürűbb őrzőkat alkalmazozzon, mert maholnap az utczákat is megtámálatunk.

— Gyász hír. Városunk egyik köztisztelőt, tovékeny polgára haláláról értesít a következő gyászjelentés: Unger Verona, szül. Istl, a maga- és gyermekei Ödön, Elek és Sándor, továbbá Istl Viktoria édes anyja, és testvérei Istl Nándor, Sándor és Mária férj. Schröder, nevében szomorodott szívvel jelenti szeretett férjének — illetőleg apjának — vejené és sógorának Unger Lőrincznek, f. évi nov. hó 15-én éjjeli 3/12 órakor életének 46-ik, boldog házasságának 10. évében, hosszas szenvedés után, tüdővész következtében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hűl tetei november hó 17-én délutáni 4 órakor ágostai szertartás szerint a nagykanizsai sírkertben örök nyugalomra tétettek. Kelt Nagykanizsán, 1871. november 16-án. Áldás és béke hamvaira! A hűltetem felett nagytiszteletű Andorka János berényi esperes-lokcsér ur megható gyászbeszédet tartott.

— A napokban egy anya hosszabb időre lakásáról eltávozván erősen befűtött, a szoba füsttel tele lett, s egy kis gyermek bentfulladt.

— Gróf Majláth Kálmán körünkben idözik s holnap, azaz vasárnap nov. 19-én este 8 órakor a kereskedelmi kaszinóban tartja finansialis felolvasását, melyről a „Pécsi Lapok“ után előlegesen a következőt írhatjuk, megjegyezvén, hogy Pécszt volt vidéki első felolvasása, hol a takaréki és hitelbank elismerés és ajánlólevéllel tisztelte meg. Nálunk tartja második felolvasását, hol e tagadhatlanul vonzó és érdekes tárgy fejtegetése elő érdekellet nézünk. De halljuk a Pécsi Lapokat: Az államadóság törlesztéséről tartott felolvasás, melyet gróf Majláth Kálmán e hó 10-én tartott, iyekezett először is kimutatni, hogy a quóta, melylyel Magyarország a közös államadosságot kamatjainak törlesztéséhez járul, mennyire akadályozza hazánk finansialis virulását és önállóságát, és módot keres, melylyel töle megszabakulhatnánk. Es ezen törekvésében a 67-iki egyezés azon cikkét veszi kiindulási pontul, melynek értelmében Magyarország felszabadulhat minden quotalizetés alól, ha a 31 milliónyi kamatnak megfelelő tökét ösztörák állampapírokban a bécsi miniszteriumnak lefizeti. Ezen quóta pedig 30 és 32 millió közt váltakozván, a közepszám tehát 31 milliónak megfelelő tökét azaz 620 milliót vesz föl. Az ezen összegnek meg-

*) Ohajtandó volna, hogy e nemes buszgalmu kör megalakulása után, bár elkésve is, megtartaná a Toldy-ünnepélyt, megvannak gyűződe, hogy míg egyrésztől honfai kedves adóját róna lo az ifjúság, úgy másrésztől a lelkes közönség magasztos örömmel venő s méltó figyelemmel fogadná. Szek.

felelő állampapírokat 10% diszágó levonván, megkapná Magyarország 558 millió ftm. Az államadósságnak azon Magyarországra eső részének törlesztését a gróf ur terve szerint nem egy új kölcsön, hanem egy sajátos alkotási magyar állampapír teremése által lehetne végbevitelni. De miután, mint már megemlítettük, a kamat-quóta nagyság hátróztatott meg nem állapítható, a gróf ur e pénzügyi operációját egy 1000 milliónyi államadósságot vett föl alapul, mert ezen tizedes szám megkönnyíti e számítását, és a nyert eredmények könnyen alkalmazhatók szorzás és osztás útján más alapul vett összegeknel is. „Magyarország, kell, hogy saját bankára tudjon lenni” ez a gróf ur jel-szava, és ezért terjedben arra fordítá a figyelmet, hogy ezen új államadósság kamatainak lehető legkisebb része menjen külföldre, hanem a mennyire lehet, marasztaljuk e pénzeket honunkban. Ezen terve szerint a gróf urnak a magyar államadósság 4 3/4% mellett 57 év lefolyása alatt tökéletesen törleszthetőnek, és e pénzügyi műtét még azon előnyt is nyújtja, hogy a kamatok egy jelentékeny része honunkban maradna. Ezen felolvasás helybeli szakértők körében is viszhangra talált, és a szerző ur nevének elismerést szerzett.

(Ritka jelenség.) Nem is tudjuk más névvel nevezni azon — nálunk szokatlan körülményt, hogy főispánt valahova fogni ne tudjanak, s mégis úgy van; mint Sopronból írják, Sopron, Kőszeg, Vasvár és Ruszt városok számára a belügyministerium még ideiglenesen sem tud főispánt szerezni, s így kénytelen volt a szervezési munkálatok végott megtartandó gyűlés vezetésével Sopronváros eddigi polgármesterét megbízni.

Sajátságos meghívó. Erőseki érte: Meghívás! A folyó hó 25-dikén Hary János vendéglős táncztermében tartandó fenyés polgári tánczvizgalomra, a marczali zongorák működése mellett, melyre a nagy érdemű közönséget az alulirt tisztelettel meghívja. Belépti díj 1 ft. 6. é. Mely belépti díj tekintélyével nyerendő a nőnévre egy zsebóra láncz-csal, a férfinévre egy 71 frtos tárgy a nyere-mény. A huzás szünóra alatt a tánczteremben történik. Kezdet 8 órakor. Jóízű ételek és italokért gondoskodik alázatos tisztelettel Hary János, vendéglős Marczalibau.

Iturbide Salvator mexikói herceg 6 fensége, nejével, született Mikos

Gizela bárónéval, és hajadon sógorjével báró Mikos Olga kisasszonnyal, mult hétfőn, nov. 13-án a reggeli 10 1/2 órai bécsi vonattal érkeztek a mikosdi kastélyból Kanizsára, hol Palini Lukey Kálmán ur pompás négyes fogata várta őket, melyen azonban Rigyácra mentek, hol a család több tagja s más szép vendég-köszoru együtt levén, fényes ebéd, ez alatt s után éjfélig Boros kanizsai jó cigány zenekara játszott; a hercegnék különösen tetszettek a solo magyar darabok; melyeket Boros érzésöl adott elő. A multság kedélyes és fészelen jelle-gű volt. Kedden, azaz 14-én folyton eső és kellemetlen idő levén, sem Kanizsára, de sehová a házból ki nem mehettek. 15-én korai ebéd után 1 1/2 órakor Kanizsára jöttek, a délután 2 1/2 órai bécsi vonattal elutazandók, azonban az indóházhoz érvén a vonat épen előtök robo-gott el, visszajöttek tehát Rigyácra, s ma korábban érkezvén, még jókor érték, s elutaz-tak. A rész idő gátolta őket Kanizsát megte-kinteni, mit maskori idejövételökkel okvetlen tenni ögnak.

A városház építésénél egy lesza-ksádt gerendaállvány ma reggel egy kis-kaniz-sai fiatal ögyént-összezuott, életéhez nincs remény.

A kis-kanizsai polgári kör nov. 19-én tánczvizgalmat tart, belépti díj 20 kr.

A nagykanizsai deákpárt nov. 16-án a „Zöldfa” vendéglő termében értekez-letet tartott, mely alkalommal elnökké egyhan-gulag Hegedüs József ügyvéd ur választatott meg, ki, az értekezletet megnyitó beszédében, előadá az összejevetel czélját, hogy t. i. az új megye szervezésére szóló törvény értelmében megyei képviselő, s illetőleg bizottmányi tagok választandók, ezt megelőzőleg kijelenti, hogy a helybeli deákpárt már egy előértekezletet tartott, mely alkalommal a balpárt főbbjei is a megjelenésre felhivatván, többen jelen vol-tak; a deákpárt megötte a kezdeményezést arra nézve, hogy e megyei bizottmányi tagok választásánál óhajtanó volna az egyetértés s már meg is egyeztek volna olyformán, hogy a megkivántato 9 tag közé három deákpárti s három balpárti jelöltessék ki, a harmadik három pedig a választók szavazati többségétől függjön, azonban a balpártnak a Magyar királynal tartott értekezletén az egyetértés megszakittatván, küzdeni, vagyis pártszellem-ben működni határozták. Erre aztán a deák-

párt is minden további érintkezést megszüntetve, szervezkedni határozta magát. A deák-párt ez értekezleten egy javaslatot bizott-mányt választott meg Hegedüs József elnökleté alatt, hogy 18 ögyént hozzon javaslatba, a választók minden osztályára tekintetel fordítva. Ezen 18 jelöltből a nagyobb deákpárt-conferencián választatik 9 s ajánlatik a párt tagjainak szavazatadására. Megjegyzendő, hogy e 18 jelöltben virilista nem lesz felvéve. Mint halljuk a balpárt is tart holnap e tárgyban nagyobb értekezletet.

A kis-komáromi bíró véletlenül kezét meglőtte s egy újat amputálni kellett.

Iparosoknak. A nagy-kanizsai kir. törvényszék területében lévő bi-róságok használatára butorok, irodaszekzők, írószerék s egyéb felszerelés tárgyában az ajánlati eljárás Nagy-Kanizsán, a városháza tanácsatermében november 24-én fog megtar-tatni. Igyekezzenek az iparosok és kereskedők iparáguk, vagy üzletükbe vágó szállítmány-tárgyakra ajánlataikat f. hó 23-ig beadni.

(O meggy!) Emlékeznék t. olva-sóink, hogy mily feltűnést okoztak utcáinkon a ma falragaszok: 6 jónl, utban van! — s jött az „Omnibus” című lap, mely mult szom-batón megszünt élni; ha születését oly sok plak-kát jelző, illő, hogy haláláról is megemlékez-zünk: 6 olment!

A kőszegi árvapénztárban meg-történt vizsgálat után 4500 forintnyi hiány mutatkozott.

(Nyelv-mester.) Városunkba egy kitűnő műveltségű s megnyerő modoru francia nyelv-mester óhajtna letelepedni, Jo-soph de Villaret Parisien, született francia levén, tőle e szép nyelv tiszta és tökéletes megtanulása kétségtelen. Akik tehát e jeles és több év óta sikerrel működő nyelv-mesternél tanulni óhajtanak, sziveskedjenek e lap szer-kesztőségében jelentkezni, a feltételek előnyö-sök. Teljes készséggel ajánljuk az illetők figyel-mébe.

— Mult kedden este fáklyás zo-névol vonultak a helybeli tüzoltó-ögylet mű-ködő tagjai két fecskendőjökkel együtt az új szállásra, mely mint lapunk előbbi számában jelentettük a „Zöldfa” vendéglő mellett van. Az előgyakorlatok befejeztettek, s most, ha tűz támad, már t. i. kártékony tűz, hivatalosan fog-nak működni.

(Uj társaság.) Ismét új társa-ság keletkezéséről vesztünk tudomást, mely Nagy-Kanizsa és vidékére nézve nagy hord-erejű. Ez ögylet részvények útján nagyszerű gabnacsarnokot építtetne, hová a gabnaeladó bármikor hozzállíthatná gabonáját bizonyos tarifa-árért, melynek árhullámzatára a nagy gabnapiacok táviratai hatnának irányadóul. E társaság a termesztőknek mérsékelte kamat mellett a jövő termékre kölcsönt is adna. Le-hetlön melegen nem üdvözölünk e szép eszmét, melynek minél sikeresb létesítésére — ugy halljuk, — hazai egyik nagyobb pénzinté-zetünk segédkezést nyujtani igérkezett.

Körmend. Gergőz György ple-bános 10-én meghalt. A segélyző-ögyletből, népbank lett.

Üzleti-hírnök.

Nagy-Kanizsa, november 17. 1871.

Az üzleti tér még mindig nincs javuló fében. A rossz utak hátráltatják a vidékről beszállítást, de különben is az utánkérdezőkódások kimaradtak. Minok következtében igen könnyen megfőthető, hogy a gab-nárák folytonosan bizonytalan állapotban vannak. Különbösen a valuta alanti állapot- és a pénzcalami-tások vége; melyek az üzletet körül ölelik, még ki-amerhetlen.

Érték- és váltófolyam nov. 18.

5% metaliques 57.70; 5% nemz. kölcsön 67.40; 1865-ki álladalmi kölcsön 99.75; bank-részvények 813; hitelintézeti részvények 306. —; London 116.70; ezüst ágió 116.60; arany darabja 5.59 kr. 20 frankos arany 9.33 kr.

Heti naptár.

November 19-től 25-ig 1871.

Hó- és heti-nap	Katholikus nap-tár	Protestáns naptár	Érték
47) A mustár-magról. Máté XIII. 25 - 37.			
19 Vasárnap	A 25 Eras.	A 24 Eras.	116.60
20 Hétfő	Bódog	Jolantha	116.60
21 Kedd	B. A. av.	Libia	116.60
22 Szerda	Cziczelle az.	Cziczelle	116.60
23 Csütörtök	Kelemen	Kelemen	116.60
24 Péntek	Flóra szüz	Emilia	116.60
25 Szomb.	Katalin sz.	Katalin	116.60

Felelős szerkesztő: Wajdits József.

Segéd-szerkesztő: Bátorfi Lajos.

H I R D E T É S E K

Keller Ignác

Nagy-Kanizsán, (571-17)

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, höl-gyek és gyermekek számára való topán-ak-tárát, a legjobb minőségűeket a lehető jutányos áron.

Ugyazinte figyelmébe ajánlani bátor va-gyok a cs. k. katonaság s t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel- és külföldi bör-ből elfogadok és készítek, az árt legjutányo-sabban számítom.

Az én raktáromban vásároltakat kijavi-tásra elfogadom.

Empfehl sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kin-der-Stifletten von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Ferner mache-ich, das k. k. Militär und verehrungswürdige Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen vom besten In- und Ausländer-Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch wird von mir gekaufte Waare zu reparieren angenommen.

Ujlaky, Hirschler és fia

fakereskedő társulat

ALSÓ-DOMBORUBÓL, utolsó posta KOTTORI, tisztelettel jelenti a magas uraságoknak s egyáltalán a t. cz. közönségnek, miszerint **deszka, lécz, és mindenemü fenyő-épületfából** nagy és jól berendezett raktára van; mely raktárból bármely e nemű megbízás gyorsan és jutányosan eszközöltetik; mire nézve midőn a magas uraságok s a t. cz. közönség to-vábbi bizodalmat kérnök, ajánljuk

Nagy-Kanizsán, SCHLESINGER GYULA urnál lévő bizományi raktárunkat.

Teljes tisztelettel,

Ujlaky, Hirschler & Fia, fakereskedők.

(529-33)

Einladung zum Ankaufe der neu erschienenen Innsbrucker (sogenannt) Tiroler-Lose, welche, wie nachstehend erläutert, besser wie Baargeld, und deren erste und nächste Ziehung schon am 3. Jänner 1872 erfolgt.

Die gefertigte Wechselstube erlaubt sich hiermit ihren geschätzten P. T. Privatkunden und Geschäftsfreunden anzuzeigen, daß sie die von der Landeshauptstadt Innsbruck gemachte Anleihe im Betrage von 1 Million Gulden österr. Währ. übernommen und ersucht deshalb diesbezügliche abhängige geneigte Aufträge oder Anfragen nur an die gefertigte Wechselstube gelangen zu lassen.

Kurze Darstellung einiger der Vortheile, welche diese Anleihe darbietet:

1. Diese Anleihe beträgt in Summe bloß 1 Million Gulden und wird mit 2,535,910 fl. ö. W. binnen 40 Jahren rückgezahlt.
2. Ist dieselbe in Theilschuldverschreibungen (Vose) getheilt, wovon jedes mit mindestens 30 fl. ö. W. verlost werden muß und
3. Haben dieselben 4 Ziehungen im Jahre mit Haupttreffer von 3000, 12000, 10000, 10000 fl. ö. W., weiters
4. Bieten dieselben, abgesehen davon, daß die Landeshauptstadt Innsbruck die Zahlungspflicht übernommen, welche gewiß jede Garantie bietet noch dadurch daß die Landeshauptstadt mit ihrem sammtlichen beweglichen und unbeweglichen Vermögen im gerichtlich erhobenen Werthe von mehr wie 800000 fl. und mit allen ihr gebührende Steuerzuschlägen und Gefällen haftet, jede auch nur immerhin möglich wünschenswerthe oder denkbare Sicherheit und sind sohin in dieser Beziehung jedem anderen Vose gleichzustellen.

Um nun seinen P. T. Kunden den Beweis zu liefern, welche Ansicht die gefertigte Wechselstube selbst über den Werth und die Sicherheit dieses Papiere selbst als Anlage-Capital hat, so hat sich dieselbe entschlossen, einen Theil dieser Vose zu dem Zweck zu reserviren, daß sie erklärt und sich verpflichtet, alle hievon bei ihr von heute bis

1. Jänner 1872 in einzelnen Stücken à fl. 30 ö. W. gekauften derartigen Lose (wenn der Vorrath so lange reicht), innerhalb eines Jahres, d. i. bis incl. 1 Jänner 1873 mit dem vollen Ankaufspreise, d. i. ebenfalls à 30 fl. in Zahlung zu nehmen, wovon jedoch jeder Käufer eines derartigen Vose erstlich gar kein Risiko, nachdem er innerhalb eines Jahres selbes Vose jeden Moment zum vollen Ankaufspreise in Zahlung geben kann, weiters somit umsonst in 4 Ziehungen auf Haupttreffer von 3000, 12000, 10000, 10000 fl. ö. W. spielt. Derart Vose ohne dieser Verpflichtung des Rückkaufes verkauft die gefertigte Wechselstube, stets genau nach dem Tagescourse, u. d. malen mit 26 fl. ö. W. pr. Stück. Diese Vose sind auch in den meisten Wechselstuben sowohl in Wien als auch in den Provinzen nach den Tagescourse zu haben. Um jedoch den Ankauf dieser Vose Jedermann zu ermöglichen, so hat die gefertigte Wechselstube eine weitere Anzahl dieser Vose ausgeschieden, welche sie auf 30 monatliche Raten mit bloß à 1 fl. ö. W. verkauft und wobei man nach Zahlung der ersten Rate von nur 1 fl. und der gesetzlichen Stempelgebühr schon allein in den nächsten Ziehungen auf die Haupttreffer und überhaupt auf alle Treffer spielt. Auch hierbei verpflichtet sich die gefertigte Wechselstube alle derart auf Raten verkauften derartigen sogenannten Tirolerlose nach Verfall der letzten Rate durch volle 8 Tage mit dem ihr wirklich gewordenen Betrag zurückzukaufen. Die gefertigte Wechselstube, nachdem sie, um ihre geehrten P. T. Kunden auf diese außergewöhnlichen Vortheile, welche mit dem Ankaufe dieser Vose verbunden, aufmerksam zu machen und zum baldigen Ankaufe (um an diesen Begünstigungen Theil zu nehmen) da die zum Rückkauf bestimmte Anzahl Vose bald vergriffen sein dürfte) einzuladen sich erlaubt, glaubt annehmen zu können, daß wohl kaum irgend Jemand (welcher überhaupt an solchen Vosen Theil nimmt) sein dürfte, der sich nicht veranlaßt sehen würde eines oder auch mehrere dieser Vose anzukaufen, da hievon gar kein Risiko verbunden, man umsonst in vier Ziehungen spielt und diese Vose, wie oben erwähnt, binnen einem Jahre zum vollen Ankaufspreise in Zahlung genommen werden. Bei geneigten auswärtigen Aufträgen beliebe man deshalb gütigst den entfallenden Betrag nebst 30 Kreuzern für vier Ziehungslisten des Jahres 1872, welche sodann franco zugesendet würden, wenn hierauf reflectirt werden sollte, franco an die gefertigte Wechselstube gelangen zu lassen.

Wechselstube der k. k. priv. Wiener Handelsbank vormals Joh. E. Sothen in Wien, Graben Nr. 31, (872-82)

Nyiltér. *)

Gyógyszer és költség nélkül minden betegnek erőt ad Revalesciere Du Barry Londonból.

(Beküldetett.) A finom Revalesciere du Barry tápanyaggyógyít minden kórt, mely gyógyszerekkel daczolt, nevezetesen: gyomor, ideg, mell, tüdő, máj, mirigy, takhártya, légzési, hólyag és vesébántalmat, gümőkórt, szédélget, szívmellúséget, köhögést, emésztési gyöngeséget, szorulást, diarrhóát, álmatlanságot, gyöngeséget, aranyért, vízkórt, lázat, aszkórt, vértörődést, fülzugást és hányási ingert még terhesség idején is, diabetest, buskómorságot, soványkodást, csusz, sárgaságot a 72,000 gyógyeset, melyek minden gyógyszerrel daczoltak; többi közt bizonyítványok *) E rovat alatt köztettekként felelősséget nem vállal szerk.

pápa ő szentségától, gr. Pluskow udv. marsaltól, de Brehan marquisinótól. — A husnál táplálóból lévén, a Revalesciere feloldottaknál és gyermekeknek 50 szerte megkíméli a gyógyszernek költségeit.

Castle Nous. Alexandria, Egyptom. 1869. mart. 10. A finom Revalesciere du Barry engemet egy igen makacs idült béldugulásból, melyben 9 évig borzasztóan szenvedtem, s mely minden orvosi kezelésnek ellenállt, gyógyított, s ezennel forró köszönetemet küldöm önnek mint felfedezőnek a természet o becses adományáért. Örüljön minden szenvedő. A mire semmi gyógyszer nem képes, azt teszi Du Barry Revalesciereje, mely akkor sem volna tudruga, ha súlyát aranyal mérnék. — Tisztelettel Spadaro C.

Pléhszelenczkékben 1/2 font 1 ft. 50 kr, 1 font 2 ft. 50 kr, 2 font 4. 50 k. 5 font 10 ft. 12 font 20 ft. 24 font 36 ft — Revalesciere Cho-

colatée táblákban 12 csészére 1 ft. 50 kr; 24 csészére 2 ft 50 kr; 48 csészére 4 ft 50 kr; poralakban 12 csészére 1 ft. 50 kr, 24-re 2. 50 kr. 48-ra 4.50 kr, 120-ra 10 ft. 288 ra 20 ft. 576-ra 36 ft. — Kapható: Barry du Barry és t-rál Bécsben, Wallnischgasse, Nr. 8. Pesten Török József gyógyszerésznél, Kolozsvárott Kronstüdernél, Alsó-Kubinban Tyroler és Schlesingernél, Debreczenben Borsos Ferencznél, D-naföldváron Nathera Pálnál, Károlyfővárott Brill F.-nél, Nagy-Kanizsán Lovák Károlynál, Érsekújváron Conlogner Ignátnál, Székes-Fehérvárott Dieballa Györgynél, Verseczen Fischer Mórnál, s minden városban s gyógyszer, fűszer, és csemegeárusoknál.

Gyakornok

kerestetik Wajdits József könyvkereskedésébe, hol egy jól nevelt s iskolázott

fiu igen előnyös feltételek mellett azonnal alkalmazást talál. Ugyancsak e könyvkereskedésbe tevékeny és ügyes utazók (colporteurök) kerestetnek igen előnyös és jövedelmező feltételek mellett.

Nemesített gyümölcsfák

mintegy 30 darab 3, 2 és 1 évesek jutányos ároni eladásra készen állanak, személyesen, vagy levélelég értesülhetni a tulajdonos

KÉTSZERY ISTVÁN
tanítónál,

Mihálydon u. p. Nagy-Kanizsa.

A valódi

orsz. szab. legújabbban ő Felsőge által kiváltással kitértetett, az orvosi kartól megvizsgált, a sikernek talált ezerciképen kipróbált titkos szer a patkányok, házi s mezel egerek, vakandok és svábok teljes kiirtására, (melyet sokfelé megpróbáltak hamisan utánozni s árulni,) hamisítlan minőségben

Nagy-Kanizsán ROSENFELD ADOLF ur

kereskedésében, Pesten Schneider G. Lipót-utczái kereskedésében kapható.

Egy nagy bádog 1 frt, kis bádog 80 kr. Egyes bádog megrendelése is utánvételt mellett gyorsan tel-sítetik.

Ugyanott kapható ozitrom-kenőcs egyedül szor a fagyhólyagok és tyuszem ellen, egy tégely 50 kr.

Kivonat egy, naponta érkező hasonló dicsérő-levelekből:

Kérek még egy pár tégelyvel küldeni, mert a nagy mennyiségű patkányok kiirtására szükséges, az eddig használt kitűnő hatással volt.

Tisztelettel Velniczén, Károlyváros mellett jun. 17. 1871.

ULLMAN BETTI

haszonbérlelnő.

575 *15)

Mint a legjelesb

SZÉPÍTŐ-SZERT

ajánljuk

D. Lang óvszer-kenőcsét

(Präservativ-pasta.)

Ezen egészen ártatlan természetű anyagokból készített szépítő-szer nem vegytani készülett, a őrnék semmi módon sem ártalmas, s azért a legteljesb megnyugvással a kitűnő eredménynek biztos bizonyításával ajánljuk használatra.

Ezen jeles óvszer-kenőcs használatl van a bőrre nézve, különösen arcon, nyakon és kezeken, gyógyítja azonnal a legteljesb bizonyítéknyújtás mellett egészen ártalmatlanul a bőr minden tisztálanságát s kiütéseit, épen úgy eltávolítja a betegségeket, vagy bű által előidézett ráncokat, sebhelyeket, ripacsóságot s a test redőzetét, a testszínt szeplőtlen tisztára, puha s ruganyosra s az aggkorra is fiatal, egészséges színre idézi elő. Tulajdona, hogy hasonló szer még nyíra, mely ezen tekélyetességét eddig elérte volna. Az eredmény csodálatos és meglepő, úgy hogy minden további díszetlet feleslegessé tesz. Egy tégely ára használati ut-sítással együtt 2 ft.

D. LANG arcfesték-kenőcse

(„Schmink-pasta“)

bír mind azon fntebb nevezett tulajdonságokkal, s a bőrnék azonnal egészen ártatlan módon természetes, finom s gyöngéd fehér vagy veres színt kölcsönöz; a bőrn teljesen láthatlan s fölőlmul minden eddig létező ily neműeket.

Egy tégely ára fehér vagy veres 2 ft o. 4.

Főszállító rakhely nagyban és kicsiben egyedül felalálójánál van

D. LANG

(603 20,17)

Bécsben, Burggasse No. 47.

Odorin-szájviz.

Többszöri tapasztalás bizonyította után bátor vagyok mint toilletteszt e valódi illatszájvizet a reggeli fogpor és fogpasta helyett méltólag ajánlani, nem különben gyógyhatásánál fogva erősíti a fogizmot, eltávolítja a már jelen lehető izt (scorbut), kellemetlen büzt, megszünteti a fogfájást és megfelel minden kel-léknek, melyet a t. cz. közönség egy szájviztől köve-telhet. Ara használati utasítással 70 krajczár.

Megrendelhető kézpénz fizetés-, vagy postai utánvét mellett

Kalivoda János

gyógyszerésznél, Letenyén, Zalamegye. Csomagolásért 10 krajczár szá-mittatik. (618 - 20,13)

Szembetegeknek

igen fontos a dr. White féle szemviz, mely utolérhet-len rendkívüli gyógyerejéért már 1822 óta a föld minden részében ismeretes és elhirosedett, a mely által E. h. r. hardt Traugott Groszbreitenbachból Thüringiában (a megrendelésnél különösen erre kell vigyázni) már ezreket meggyógyított a különféle szembetegségektől, megmentett a megvakulástól s látószerveiket megerősítette; ezért örvend olyan világhírűségnek; a mit a n a p o n k é n t érkező k ö s z ö n ö l e v ö l o k tanusítanak. Az, a f e l s ö b b orvosi hatóság által van megvizsgálva és mint a legjobb szem-gyógy- és erősítőszer ajánlva. 1 üveg ára 1 frt. o. 6.

N. Kanizsán csak egyedül Wajdits József urnál.

Tekintetes Erhardt ur! Miután a napokban szemem-nek ismét baja lett, kénytelen vagyok önt felkérni, hogy legyen oly jó ön igen hasznos és hamar-segítő White-féle szemvizéből egy üveggel nekem minél előbb küldeni. Nem tudok önnek elég köszönetet mondani azon csudás hatásu szemgyógyszerért, a mely szembajomon még mindig segített. El nem mulasztom azt egész kerületünkben a szembajban szenvedőknek hathatósan ajánlani. Nagyrabecsüléssel vagyok Maria Mühlburger. Untergim-pern in Baden, 4. Aug. 1870.

Zeneművek

zeneszelenczék

mind tudva van a legnagyobb választék és mindig a legujabb találmányok szerint.

Minden vevő 25 francnyi vásárlás mellett egy sorsjegyet kap ráadásul, melynek huzása febr. 28-án lesz.

Heller J. H. Bernben.

SORSHUZAS.

Sokfelől jött kíváncsalmnak felelőleg több mű kisor-solásn eszközöltetik. Egy sorsjegy 2 frt o. 6. 12 sorsjegy 20 frt. Huzás febr. 28. 1872.

Prospectusok és árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Ló-eladás.

A palmi gazdaság részéről nov. 27-ére hirdett ló-eladás a megyei választások miatt megszűnőv, közhírré tétetik:

Hogy Palinban — Nagy-Kanizsa mellett, folyó hó 30-án délután a következő lovak, fognak a legtöbbot ígérőnek kézpénz-fizetés mellett — eladatni:

- 1 db. idős mén.
- 1 „ 5 éves mén.
- 1 „ 3 „
- 6 „ 6 kanca.
- 18 „ különféle 1/4.—3/4 éves csikók, és
- 4 „ pony ló.

Palin, november hó 10-én 1871.

GRUNER ERNŐ,

673-2)

tisztartó.

TAKARMÁNY-

(lóhere vágó)

metsző-gépek,

lőhiteit és alkalmas bizományosok ke-restetnek.

Isj Weil Móricz gépgyára Frankfurtban a. M.

melyből éven-ként több 6000 darabnál készit-tetik s 40 ft ár-tól kezdve küld-etik, biztosíték s próbaidő mel-lett. Képek és ki-vonatok ingyen és bérmentve

SZEMBAJBAN SZENVEDŐKRE

legnagyobb fontosságú a rendkívüli gyógyhatása következtében, elérhetlen, több év óta minden világrészben ósmeretessé lett szemvize a híres szemorvosnak (668-2)

Prof. Dr. GRAEFE-nek.

Már ezerek meggyógyultak a különféle szembajokból, és a megvakulástól megmentettek, azon viz tehát a legjobb hírnek örvend.

Egy üveggel ára 1 tallér 2 frt 68 kr. 6. 6.

Valódi minőségben kapható: egyedül

HOLZ J. L.-nél, Berlin, Fridrichstr. 74.

POPP J. G. cs. kir. udari fogorvos urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2.

Tebnitz, 1869. jun. 19.

Anatherin-szájvizét, melyet rendeletre hogy meg-kaptam, ezennel bizonyítom, már évek óta a legjobb eredménnyel használok, miután az a fogkövet és nyálkát mely a fogakra tapad, feloldja és eltávolítja, s a száj kellemetlen szagát is védkép megzűnteti, miért iszt különösen ajánlatraméltónak tartom. Mely tisztelettel: (505-c.)

Fendler, kir. ügyvéd és jegyző.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszer, Rosenber Rosenfeld, Welisch, J. és Fesselhofer J. kereskedésében. — Pápán: Tschepen J. Keszthelyen: Püszterer gyógyszerész, Singer M. Weiss A. Zala-Egerszeg-n: Isóó F. gyógyszerész. Kapronczán: Werli gyógy-szerész. Varadon: Halter gyógyszerész. Sümegem: Dorner Kajet. Szom-bathelyen: Pillich Ferencz és Rudolf gyógyszer. Határvidéki Sz.-Györ-gyön. Fibic E. C. Veszprémben: Mey Tuzskau, ugy Guthard Tivada-és fia inál. — Székesfehérvárott: Legmann A. Braun J. gyógyszer. Lovas-Berényben: Heisler gyógyszer. Kalcson: Horváth K. gyógyszerész. Kec-keméten: Milhofer és Machleid gyógyszer. Pakson: Florián J. gyógyszer Bormenden: Horváth J. Somzsenreud gyógyszer. Kaposvárott: Kohn J. Bögl, Belus és Schröder gyógyszer. Szegszárd: Brahsay gyógyszer. — Konyhánadon: Kramolin J. Saigetvárott: Barwarth, Salamon gyógyszer. — Káján: Michitsch St. és Herzfeld fia, ugy Herzog Ignácznál. — Pécsen: Zsolnay W. és E. Zách, Sipókh gyógyszer. Kárádon: Zadubánszky gyógyszer. — Marczaliban: Kiss gyógyszer. — Tolnában: Graff gyógyszer. — Dunaföld-árott Lukács gyógyszer. — Szent-Györgyön: Nöfzig. — Alsó-Lendván Kiss gyógyszer. — Rohonczon: Simon gyógyszerész uraknál.

Hirdetmény!

Nagy-Kanizsa város tszöke mint gyámhatóság részéről közhírré tétetik, miszerint néhai Neumann Náthánhagyatékához tartozó nagy-kanizsai 17. sz. a. tjkönyvben 1 sor. sz. 17. ház sz. 574. számmal jelölt, Varad-utczában levő 6000 frtra be-csült háznak nyilvános árverés utján eladása a f. i. 2919. sz. a. végzéssel elrendeltetvén, eszközzésére f. é. decemb. hó 18-a, s a monyiben ekkor a becsár meg nem ígértetnek 1872. évi január 18-a mindenkor reggeli 9 óra a helyszínére tüze-to: ki, a venni szándékozók kötelesek az árverés megkezdés előtt a becsárhoz megfelelő 10% bñatpénzt az árverezésre ki-küldött bírói tagnak kezeire letizetni.

Megjegyeztetik, hogy az árverési feltételek a városi tszökei irodában hivatalos órákban naponkint megtekinthetők. Kelt Nagy-Kanizsán 1871. novemb. 11.

Serienlose müssen gewinnen.

Um dieselben Jedermann auf die leichteste und vor-theilhafteste Weise zugänglich zu machen, haben wir folgende Losgesellschaften für je 20 Theilnehmer arrangirt:

auf 20 Stück Braunschweiger Lose nebst 1 Stück Braunschweiger Serienlos, 12 monatliche Raten à fl. 5.

auf 20 Stück 3% kais. türk. 400 Francs-Lose nebst 1 Stück Braunschweiger Serienlos, 16 monatliche Raten à fl. 7.

Die Troffer, welche in jährlich 10 Ziehungen gemacht werden können, betragen bei den Braunschwei-ger Losen

Thlr. 80,000, 40,000, 20,000, 6,000 etc.

in Silber, bei den Türkenlosen

Fres. 600,000, 300,000 60,000, etc. in Gold, die Gewinne der Braunschweiger Se-rienlose werden nach dem 31. December an die Theilnehmer ausbezahlt und bei Erlag der letzten Rate die obigen Lose an dieselben ausgefolgt.

Man kann jedor Gesellschaft für sich allein durch Einsendung der ersten Rate beitreten.

Wechslergeschäft der Adminis-tration des „MERCUR“ Wien, Wollzeile 13.

Kölesönök

10,000 forinttól kezdve fölfelé bármily összegig, községek-, testületek-, valamint egyeseknek is előjegyzés- vagy jó váltókra adatnak. A törlesztés részletenként, vagy rövid idő alatt is történhetik. A feltételek jutányosak.

Tudakozódhatni e czim alatt: „ALPHA“, Keszthely, poste restante. (667-3,2)

Fenyőfa-palánta.

Somogy megyében, Komárváros vaspályaállomáshoz egy óra járás távolságra gr. Zichy N. János vrászlói uradalmában 200,000 darab két éves fenyőfa-palánta 3 frton o. é. ezere eladandó. (661-3,3)

Szőlőföld-eladás.

A badacsonyi hegységben egy legjobb fekvésű 17,050 négyszögöl kiterjedésű szőlő, kényelmes lakházzal s teljes butorzáttal, pinczével és 700 akó hordóval s új szerkezettű prüssel együtt szabad kézből eladó. Bővebb értesítéssel szolgál Pöttyöndy Ágost h. ügyvéd Sopronban. (665-3,2)

Experto crede! Csak a kipróbáltban higgy,

igy ír egy iratban, mely „Intés mindazoknak, kik egészséget keresnek“ címmel van ellátva, a Londonban megjelenő „L'Escient Victualens Guardian“. Maga a czikk e következőképen szól: E nagy tekintély felállította a tételt, hogy a legnagyobb felfedezések mindig a leggyorsabbak Ezen mondat érvénye megvan ugy az orvosi, valamint az eröfőntésben, és napi fogyasztásunk legközbiztosabb állományai, magukban foglalják testi egészségünknek egy megerősítést, valamint fenntartásához szükséges legbecsebb elveket. A jelenkor egyik leginkább megismerendő, a Hoff-féle maláta-kivonatát nevének egyszerű hangzása tüni kevésbé imponálóan tünik fel az első látásra, mint más valamely távolból szállított név, a vagy tudományos botanikából előkötörzött szó, vagy valamely nevetésösen lezártatott latin és görög szó! azonban a tisztelt- és tapasztalásra indít bennünket, bizalmunkat inkább az egyszerűbb gyógyszerhez vezet, mely nem üres nagyszavú phrasikon alapul, hogy annak hatása alatt tévtra vezetessen; azért választottuk tehát mi a maláta-kivonat-egészségor nevet, azért üdvözöljük azt és még inkább magát a gyógyszert, melyet a continens minden-ndü orvosa kitünő sikerei folytán bámulatos összehangzathat mindazon személyeknek rendel, kik gyomorhajók, a mell és tüdő betegségeiben, a máj és altat bajaiban, valamint a rendszeres test-folyamatok fennakadásában szenvednek. A Hoff-féle maláta-kivonatát „kitünő gyógyszer“ névvel bír a ezen kétségbe nem vonható epitheton annak győgyerejét leginkább kimutatja.

Experto crede! Minden szenvedőnek ajánljuk használatát és magunk is úgy találtuk, hogy orvosi tulajdonságain kívül szongító kellemes szaga és ízű folyadék. Ehhez londoni két kitünő orvostól eredő levelet melléklünk: „En a Hoff-féle maláta-kivonatot sok esetben javalom és betegeim mindig kitünő eredménytnek találják. D. M. Patison 8. 10. Coventish Road — Folytatom a Hoff-féle maláta-kivonat rendelését és örömet közlöm önnel, hogy betegeim azt pontos gyógyhatása mellett igen nagyra becsülik. Dr. Med. Garth Wikinson 76 Wimpole Street W. M. mig így külföldön a híres német gyógy-ital dícsértetik, nem mullik el nap a a melyen a maláta-kivonatot, a maláta-csokoládé és a maláta-mellbonbonok hatásáról elismerő nyilatkozat nem érkezik.

Párizs, 1871. május 26-án. Kérek az ön maláta-kivonatából 12 palacsot küldeni. Simonyi Iván. Sagor, 1871. május 10-én. Minthogy az ön mell-maláta-bonbonai melibajomra, köhögésemre és tekedésemre igen jól hatnak, kérek abból pósta fordultával ufolag küldeni. Dornig Antal.

Veszprém, 1871. június 2. Minthogy kitünő maláta-kivonata egészségemnek felte használó kérek stb. Broos, 1871. június 3-án. Nem mulasztatom el az ön maláta-csokoládéjának jó hatását, mint a szopósok táplálékát megdicsérni és kérek stb. Pogatsnik Miksa, ügyvéd.

A Hoff-féle maláta-készítmények egyedül valódiában kaphatók Nagy-Kanisán WAJDITS JÓZSEF urnál.

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

Központi szállítási lakhely a „Gölyához“ címzett gyógyszer-tár Bécsben.

Óvás: Tapasztalván, hogy az enyémnek szoról szóra után-nyomott, sőt a közönség ámitása végett hamisított név-aláírásokkal ellátott használati utasítványokkal árutatnak Seidlitz-porok, s e végett a kül-alak hasonlatosságánál fogva saját gyártmányommal könnyen feleltethetnek, ezen hamisítványok vásárlásától azon megjegyzéssel óvok mindenkit miszerint: „az általam készített Seidlitz-por minden katulyájá hasonló készítményektől megkülönböztetésül saját védjegyem és aláírásommal ellátva.

Azra egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt — kr. Használati utasítás minden nyelven. E porok rendkívüli s a legeltérőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi szerek között tagadhatlanul az első helyet foglalják el; mint azt sok ezer a császári birodalomban minden részről küldött háló-iratok a legreáztalánosabban tanúsítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emésztetlenség, gyomorférvél, továbbá göresök, vese és ideges bajokban, szivdobogásnál, idegesség okozta főfájás, vértolulás, csúszos fogfájdalomnál, végül hysteriára, búkóra és huzamos hányásrahajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartóbb gyógyhatást eredményezték.

Raktárak Nagy-Kanisán: Belus J. gyógyszer. Lovák K. gyógyszer. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál

Belovárott Lakovics G. Csáktoronyán Kárász H. Közegen Csacsinovite Istv. gyógyszer. Kaposvárott Kegl Nándor gyógyszer. Kohn Jakab. Kereszten Breyer Jakab fia. Kapronczán Werli Nánd. gyógyszer. Letenyen Kalivoda J. gyógyszer.

Ezen czégeknek kapható még: (644-52,32)

A norvégiai Bergen városból való legtisztább és leghatályosabb

valódi Dorsch-halmájzsír-olaj

Ára egy üvegnek használati utasítással 1 frt.

Minden üveg, más halmájzsír-olaj-fajtól leendő megkülönböztetés végett védjegyemmel van ellátva.

A valódi Dorsch-halmájzsír mell- és tüdő-bajoknál, scrophulus és rachitis betegségeiben legjobb gyógyhatással van; meggyógyítja a legelidültebb köszvény- és csúszhajókat, valamint az időségi bőrkütegeket.

Ezen legtisztább és leghatályosabb halmájzsír-olaj faj a Dorsch-halnak legfondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által nyeretik, és általában semmi vegytani kezelés alá nem vonatik, hanem a bepecsételt eredeti üvegekben lévő folyadék ében és ugyanazon állapotban van mint az közvetlenül a természet által nyújtott. Moll A., gyógyszerész és vegyész Bécsben.

Monogramm és pecsétbélyeg gyár. (602-24,10)

Főraktár papir fehérnemű vászon-imitációból.

KANITZ C.

PAPIR-RAKTÁRA

Pest, Deák Ferenc utca 6-ik szám a „fehér hajóban.“

Ajánlja gazdagon felszerelt raktárát író- és levél-papirjából, levél-boríték, azéll toll-tolltartó, tollkés, pecsét-viasz, másoló és alizari tintá, író, rajz- és teljes rajzeszközök, tushók és technikai festékek, rajzpapírok, göngyöltve, pauspapírok és pausir vászok, másoló gépek, fölszerelt író mappák teljes író-asztali eszközök kezél- és bronzból, finom tintatartók, albumok zene és anélkül, szivar és zsebtárczák, utazó-szivartárczák, ugy mint mindenemü tárgyak is kola és irodai használatokra. Különösen ajánlom saját gyártmányu levélpapíromat, a legújabb színezett monogramokkal, látogatójegyek és levélpecsétlő bélyegek, különös finoman készitve a legjutányosabb áron.

Levélpapírosok.

100 darab névvel nyomva 50 80 kr.
100 levél és 100 boríték nyomva 1 ft 1 ft. 50 kr.
100 levél színes monogrammal 1 ft 40 80 2,50.
100 levél és 100 boríték színes monogrammal 2 ft 80 3,60 kr.
100 levél ezéggel fekete nyomatu 80 kr. 1 ft, 20 kr.

Minden száz levél- és borítékhoz egy igen finom papírtárcza ajándékozatik.

1 rixsma 950 levél negyedrétt, ezéggel fekete nyomatu 7-8 12 ft, 1000 darab boríték keuler papírból nagyobbféle ezéggel fekete nyomatu 5-6 ft

Raktára valódi angol pergament (hólyagpapir) befőzött gyümölcs bekötésére.

Látogató jegyek

a la minute színyomattal 100 darab legfinomabb bristol-papírra 50 kr.
100 darab finom színezett carton 80 kr.
100 db legfinomabb francia Mattheek fehér vagy színezett lft.
100 darab finom francia brillant papírra 2 ft 50 kr.
100 darab könyom. finom kettős fényű vagy bristol 1 ft.
Minden egyes sor 20 kr. több.

Levélbélyegek.

1000 db aranynyomatu 2 ft 50 1000 - veres pecsétviasz szin 2 ft 75 kr.
1000 - congrvo domboru betukkel, 2 színnel 3 ft 75 kr.
Minden további ezer 50 krral olasóbb.

Papir gallérok és

Kézelők a legfinomabb vászon utánzás.
1 tuczat lehajtott gallér 35 kr.
1 tuczat felálló gallér 30 kr.
1 - kézelők 35 kr.
Legújabb divatu, ismét eladók százalékok nyerne.

Nagy választék mindennemü üzleti, jegyző és gazdasági könyvekben.

Nyomatványok kívánat szerinti gyorsan és szépen a legjutányosabb áron készitettek

Levélbéli megrendelések utánvétel mellett a legpontosabban és gyorsan eszközöltetnek.

A HAJ KIHULLÁSA MEGVÉDVE!

Évekig tartó fűrkésés folytán végtére sikerült nekem egy

haj- és pikkelyviz

feltalálása, mely által már 4-5-szöri használat után a haj kihullása, valamint az oly igen kellemetlen pikkelyek képződése minden korra elhárítatik.

Egy üveg ára 2 frt., postáni küldéssel 15 krral több.

Kapható a feltalálónál

DEMAL hajfodrásznál

Bécsben, b. város, (Johannesgasse Nr. 1.)

Megrendelések a vidékről azonnal teljesitettek.

Köszönet elismerés.

Ön haj- és pikkelyvizének ötszöri használat után fejbőröm a pikkelyek fejlődésétől ment maradt, és hajam többé nem hullott ki, mi annak javulását lényegesen elősegíti. Ennek folytán ezennel alkalmat veszek Önnek köszönetem s elismerésem nyilvánítására.

Mély tisztelettel PRIGL J. a mödliingi cs. k. szab. vas- és ércszövede könyvvivője

FIGYELMEZTETÉS HÖLGYEKNEK.

Mindenféle ohtgnonok, coffok, hajfürtek stb. a lehető legjutányosab áron kaphatók. A hajak urak részére tökéletes hasonlatosságban készitettek.

Demal A., hajfodrász.

Raktár van Pesten, Török József urnál, király-utca 7.; Lembergben Rucker S. urnál.

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF isten kegyelméből Ausztria császára, Magyar-, Csehország királya stb. stb. — miután nekünk FIALA JÓZSEF bécai illatárus alázattal előnkbe terjeszté, hogy ő lelkiismeretes tudomása szerint, egy

CSALÁDI HAJNÖVESZTŐ KENŐCSÖT

talált fel, ugy elhatáránk magunkat Fiala Jánosnak és örökösének az említett találmányért kizárólagos szabadalmat összes tartományunkban, az 1862. augusztus 14-én kelt szabadalmi feltételek mellett átományozni. stb.

Már 400 év óta fenálló legjobb csathattan

H A J N Ö V E S Z T Ő - S Z E R,

A haj fenntartására és növesztésére nincs semmi jobb, mint a világszerte ismeretes és híressé lett, az orvosi tekintélyek által megvizsgált, a legfényesb és csudásos sikerrel koronázott. — Ó felsége által szabadalmazott illatos családi hajnövesztő-kenőcs.

Melynek rendszer használatá által a legkopaszabb fej, dus hajzatúvá leend, szürke-, vörös hajak sötét szint kapnak erősi a fejbört eltávolított mindennemü korpa képződményt pár nap alatt, megakadályozza a haj kihullását, a hajnak természetes fényt ad, göndör lesz, és megoltalmazza az öszüléstől a legkésőbb korig, egy nagy tegély utasítással együtt 1 frt 40 kr. postai küldéssel 1 frt 50 kr. — Egyedüli bécai íbraktár.

FIALA ALAJOS illatárus és szab. tulajdonosul Bécs IX. Bezirk Kramorgasse, Nro 19. Városi gyógytár Szent István-tér- (régí cs. kir. tábori gyógytár.) Pesten: Török József, Prágában: Fürst J., Pólabán: Hernig B. Ismét eladók nagy elnögedésben részesülnek, és minden hazai lapokban közhírré tétetnek.

Megrendeléseknél mindig családi hajnövesztő-kenőcs czim alatt kérem a megrendeléseket.

Zala-Somogyi Közlöny

(a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesítője.)

Kiterjedve SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton.

egyszer a gyakran másfél vagy két íven.

Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:

WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésén.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz, hordással és vidékre postán küldve.

Egész évre: - 6 ft - kr.

Fél évre: - 3 -

Évnyelvre: - 1 - 50.

Hirdetések

A hat hasábolos petit sorért 1-szer 7 kr.

2-szer 6 és minden további beiktatásért 6 kr.

Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A "Nyitott téren"

egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N. Kanizsa: KÁDÓ HIVATAL. Keszthelyen: PULY JÁNOS. Postán: ZEISLER M. LANG LEOPOLD, SINGER SÁNDOR. Bécsben: HAASENSTEIN & VOLLER, MOSSE RUDOLF, OPPELIK ALAJOS és NAPLES HERMAN.

A nevelés.

(Folytatás.)

Ha nemzetünk művelődési fejlődésének történetén visszamegyünk a múltba, s a letűnt századok eseményei közt különösen hazai tanügyünk állapotát tesszük vizsgálódásunk tárgyává, akkor nem a legörvendesebb képekkel találkozunk. A nevelés- s különösen a nemzet zömének, a népnek nevelése a múltban oly mellékes dolognak tekintett, melynek rendezéséről a törvényhozás határozottabban intézkedni teljesen mefeledkezett. A falusi s általában az elemi népoktatási intézetek felállítására az állam éppen nem — az egyes vallási felekezetek keveset gondoltak. A hazában számos népesebb községben nem volt található semmiféle iskola, a felállított népiskolák pedig elhagyott állapotban az év nagyobb részében üresen állott. A tanítás a rendszeres felügyelet nélkülözvén, a legtöbb iskolában igen hiányos, mondhatni nyomorúságos volt, s a gyakorlati ismeretek mellőzésével egyedül elvont vallási elméletek benáigoltására szorítottak. Egyesek buzgalma, egyes valásfelekezetek törekvése e szomorú állapot látva, elkövetett mindent, hogy ezen segítsen, ámde ez nem volt könnyű dolog. A nép a kiváltságos osztályok uralma alatt nyugodt s elnyomatásának nehéz bilincsei között szellemi kiművelésre sem idő, sem alkalom nem volt, azonkívül hiányzott a törvényes alap, melyre a buzgó törekvés

lábát letehetette volna, hiányzott az általános érdeklődés, mely a jó akaratot támogatta volna, azért, ha tanügyünk javítására tettek is némi intézkedések, a baj gyökeres orvoslást, a tanügy gyökeres javítást még ez által nem nyerhetett; erre egy új, szabadabb, demokratikusabb korszak kívántatott. A nemzet vezérférfiai belátták, hogy elavult intézményeinknek teljes átalakítására van szükség. Az 1847-ki törvényhozás lerontotta az egyes osztályokat elszigetelő válaszfalakat, felszabadította a népet a százados járom alól. Az ifjak lelkesülni, az aggodó hevílni érzék keblüket a szabad eszmék győzelmeért, s a magyar kormány hozzá fogott a tanügyi állapot reformálásához. Ekkor következett be nemzetünk életében egy nagyszerű rázkódás a 48-iki vihar, mely hazánk történetének a legdicsősége, de egyszersmint a legszomorúbb lapjain van feljegyezve. Midőn a vihar kiűhögte magat nemzeti életünk láthatárán, a tetlen nyugalom hangtalan, nehéz csendje váltotta fel az elvonult zivatar moraját. Szellemi működésünkre a bizonytalanság gyanus köde nehezült, melyben nem tudtuk magunkat tájékozni. Bár az eltelt nap biztató sugára néha keresztül küzdötte magát a nehéz ködfátyolon, de az idő, mintha megirigyelte volna kevés örömről, újra elkomorult fejünk felett s szellemi fejlődésünk magas célja felé 20 éven át csak tapogatózva haladhattunk.

Ámde a szabadságot mesterségesen

egy időre visszafojtani igen, de teljesen megsemmisíteni nem lehet.

Láthatárunkról a köd oszlani — felettünk az ég tisztulni kezdett, s 1867-ben az alkotmány visszaállítása, a felelős, független magyar kormány megalakulásával egész pompájában jött fel szabadságunk napja, tiszta ragyogásával bevilágítva hazánk határait. Midőn a magyar korona népei a szabadon, ömlő nap-ugár első világánál maguk körül tekintettek, fájdalommal kellett tapasztalniok, hogy míg ők politikai zavarok miatt téltenségre voltak kárhóztatva, addig Európa többi népei a tudomány, a nevelés, a népműveltség terén nagyot mentek előre, s mi igen messze maradtunk mögöttük. A fájdalmas tapasztalat után belátta a nemzet, hogy ha azt nem akarjuk, hogy Európa többi népei haladásuk körében a feledés sírjába sodorjanak, tennünk kell nekünk is és pedig a késedelem nélkül azonnal. Művelnünk, nevelnünk, tanítanunk kell népünknek azon osztályát, melynek felvilágosodásától függ jövőnk, szellemi és anyagi felvirágzásunk, létünk.

A tanügy élén az európai műveltséggel bíró Eötvös állt. Az az Eötvös, a ki nagy szellemének törhetlen erejével korának jelei közül is kimagasult. Eötvös törhetlen nagyszellemével, csüggedés nélküli lankadatlan munkásságával, századokra kiható intézményeivel lángra lobbantotta a tanügy iránti lelkesedést s hatalmas mozgalmat ébresztett a tanügy mellett a társadalom

minden rétegében. A fényes paloták dus lakóitól, a szalmagunyhók legutolsó napszámosság, a legmagasabb kormányférfiaktól a legutolsó hivatalnokig egy eszme foglalkoztatta a kedélyeket: a népnevelés felvirágztatása. Mintha mindenki érezte volna ama nagy igazságot: *jóga van nevelni, sőt kötelessége nevelni az egész emberiségnek.*

Nemzetünknek azonban jeles tulajdonai mellett menthetlen árnyoldalai is vannak, melyek nem egyszer gyakoroltak lényeges befolyást valamely nagfontosságú közügy elbukására.

Nemzetünknek vele született nemes tulajdona az, hogy valamely magasabb ügy mellett hamar fellelkesül, menthetlen árnyoldala pedig az, hogy lelkesültsége által a jó ügyre mindenkor káros szélsőségekre ragadtatik.

Igy történt ez a tanügygyel is.

Azon lelkesült mozgalomban, melyet a hazai összes lakosság egyetértése egyesült erővel megindított, csakhamar különböző irányt választottak egymással többnyire formalitásokon alapuló zsúrlódásba keveredtek, s így az együttes haladást akadályozták.

Alkotmányos életünk ez újabb korszakában különösen szomorú jelenség az, hogy a politikai kombinációk tekervényes szövevényein kívül álló tanügyet is a párt-szenvedélyből kiinduló vitatkozások hálátlan küzdterére hurcolják, s míg egyik rész a párt érdekeinek megfelelőleg a kormánynak

TARCSA.

Ők nem jönnek!

Hogy miért választottam ezt a titokteljes címet, majd a végén fog kitűnni.

Van egy bizonyos nemzet — úgy hiszem, ha meg nem nevezem is, rá fog ismerni a t. olvasó — melyet a nem igen rég mult időkben egy óriási bozontos medve a földre tiport oly erővel, hogy minden csontja összezúzott és minden izma megbénult. — A medve látván, hogy áldozata immár semmi életjelet nem ad, ott hagyta őt a ragadozó madarak zsákmányául. Az áldozat nem halt meg, csak toszhalott volt; érezte kínjait, de mozdulni nem tudott; s hogy sebeiből föl ne üdülhessen, minden nap rá járt a ragadozó madarak legrottenesebbje: egy sas; reggeltől estig macrogolta szívet és agyvolejét, de ezek minden éjjel megújultak, mint az ó-világban az isteneket megrabló Prometheus mája. Sok óvig horgolt így élettelenül, tikkasztó forróságban, mely lélekzetét elfojtotta, — és dermedt hűdegen, melytől a szó ajkára fagyott. A tudós doctorok hírét hallván, seregeseen vándoroltak a haldoklóhoz, hogy tanulmányozzák azt a szétronthatlan csodálatos organizmust; végre addig kópülyöztek, hogy már csakugyan meggyőződtek végső megsemmisüléséről. El akarták tehát temetni, hogy még nevese említtessék a föld hátán. Azonban mi történtik? A „halott” egyszerre folyitja szeméit, fejét fölemeli, széttekint maga körül s az első, amit lát, a rémülten szótfutó doctorok serege. Most nagyot lélekzik, s mintha a beszívott szabad levegő új életet öntött volna minden tagjába,

egy pillanat alatt talpra, ugrik. Bekötözte sebeit és munkához látott, hogy megélhessen. Azóta csakugyan él is.

Eddig van a mult története; a többi a jelenhez tartozik.

Tehát hála Istennek! élünk, habár sokan vannak közöttünk, kik erővel el akarják magukkal hitetni, hogy öngyilkosságot követünk el magunkon. Én azt mondom, ne fessük az ördögöt a falra, mert egyszer igazán megjelenik; ne erőszakkal le kezöljük a téltenségre azon hiedelemben, hogy úgy is meghaltunk, mert bizony-bizony egyszer csakugyan megtalálunk halni! és ekkor valóban nem fogjuk tagadhatni, hogy öngyilkosokká lettünk; még az a vigasztalásunk sem lesz, hogy valaki szánjon bennünket; mert egyesek nevét érdeklősen szokta ugyan tenni az öngyilkosság, de nevezeteket nem.

Élni — meg élni: ez különböző két dolog. Él a növény is, de ez az élet csak tengődés. A növény csak ott élhet, hová magját vetették; egészen szenvedőlegesen várja az Urísten napját és esőjét; ha ezek föl nem keresik, nem tud magán segíteni, kiszárad.

Igy éljen az ember is? Ne így! Végre is az ember magasabb rangú lény, mint a kukoricaszár; ennek élete tehát nem hőzzá-méltó. Az ember élete a szellem munkásságában áll és abban kell állania. A szellemünk nem szabad tétlenül tátania száját, hogy a sült galambok beleröpüljenek; nem szabad pusztán a jószerecséltől várnia szükségleteit, hanem magának kell azokat fölkeresni; minden alkalmat meg kell ragadnia, mely neki tápanyagot kínál; a szabadon fölkeresett és fölhasznált tápszor. által kell folyton fejlődnie és erősödni, hogy munkaképes le-

gyen. Mert ahol nem a józanul fölvilágosult szellem az emberi tevékenységnek vezére, ott az élet csak tengés, eredménye a hanyatlás vagy legjobb esetben a helyben maradás. De a világ szekere nem áll meg kedvünkért; ha föl akarunk kapaszkodni oda, hol mások már régen helyet foglaltak, iparkodnunk, sőt — mondhatnám — iramodnunk kell, különben menthetlenül elveszünk a műveltség sárkányában. Tegyük! művelődjünk! haladjunk! ezek azon jelszavak, melyek nagy betűkkel írva a mai emberiség kibontott zászlajára. Mindenki ismeri ezeket, és nagy rész az unalomig hangoztatja; de sokan azt hiszik, ha tele torokkal kiáltják uton-utófélen a jelszavakat, már megtették kötelességüket; és ha e hazafias kurjantásai daczára sem mennek kedvük szorint a dolgok, kárhóztatják az egész világot, csak magukat nem, elégedetlenek az egész világgal, csak önmagukkal vannak teljesen megelégedve.

Minden kornak vannak — és kell; hogy legyenek — jelszavai; fotadatuk, hogy egy — az eddiginél tökéletesebb élet esirái legyenek; de ha gondatlanul dobatnak a tömeg közé, mely azokat betanulja, de meg nem érti vagy félreérti, a rombolás úszkeivő válnak; melyekkel az oktalanok saját fejökrö gyujtják a házat. Amihez az ember nem ért, azt nem tudja okosan és helyesen használni; senkinek sem tesz vele jó szolgálatot, hanem árt mindenkinék és legtöbbet magának; akkor aztán szítja a „rosz eszközöket”, átkozza a „balsorsot” és irigyli az okosabbak boldogulását, mert értelmetlensége miatt nem tud és önző elfogultsága miatt nem akar rájönni a baj valódi forrására.

Nem a szerencse forgó kereke — ne hitesük el magunkkal! — hanem az értelmesség

az, mi az embert az örökké szidalmazott „balsors” fölé emeli. Legyünk értelmesek, és akkor nem fogjuk a „világ gonoszságát” tenni sikertelen küzdelmeink bünbakjává, hanem magunkban találjuk meg a hibát, de megtaláljuk magunkban az erőt is annak helyreállítására.

De hát megszerezheti-e minden ember azt az értelmességet? Fájdalom! nagyon sokan vannak, kik nem; de talán mégis többen vannak, kikre úgy szólván rájok kiált nem egy kedvező alkalom, és még sem akarják meghallani, mert az idegen hang sérti füleiket.

Csak egyet akarok most ezen kedvező alkalmak közül fölfeltetni; és egyuttal azt is bevallom, hogy egyedül ennek kedvéért szántam el magam e sorok írására.

Elmult egy éve, hogy hazánkban egy magas állású és még magasabb szellemű férfi (ki azóta, fájdalom! örökre letűnt a tevékenység teréről) belátva az értelmesség általános elterjedésének elodázhatlan szükségét, hogy a multak mulasztásain minél nagyobb mérvben segítsen, ország-szerető — városokon és falvakon megindította „a felnőttek oktatásait.” Azóta ez ügygyel az ország minden lapja foglalkozott, és pedig nem egy ízben, mert fölismerték az új eszme nagy jelentőségét; csak hogy, úgy látszik, épen a legközelebből érdeklődtek azok, kik nem igen akarják megérteni.

Ne de ne ítéljük az egész ország fölött, beszéljünk csak Nagy-Kanizsáról. E városnak jelenleg már annyi iskolája van, hogy e tekintetben a vidéki városok sorában előkelő helyet foglal el, és ez mindenesetre dicséretére válik. Ha iskolái vannak, vannak többrendű tanárai is, kik nemcsak arra készek, hogy a fűgő

a tanúgyre vonatkozó intézkedését a nélkül, hogy azt tüzetes bírálat alá vennie, s a tapasztalt hiányokat kimutatná, mindent vakon dicsér, addig a másik rész szintén illető pártjának képzelt érdekében, a kormány népszerűségének rovására minden állami intézkedést gonyol. Egyben azonban mind a két rész, fájdalom, híven megegyez, t. i. abban, hogy a folytonos zaj és surlódás között a tanúgy újja teremtését — tán, mert az alkotmányos kormánytól jött a kezdeményezés — mindegyik rész a kormánytól várja, a kormánytól követeli.

A nemzet képviselő testülete a népoktatási törvény megalkotásával megteremtette azon szilárd alapot, melyen a munkás törekvés biztosan megállhat. Meglehetnek e törvénynek árnyoldalai, — melyről más alkalommal fogunk szólni, — mert hisz semmi tökéletesen az ég alatt, egy eltagadhatlan érdeme azonban, hogy a haladás irányát kimutatja a munkának, a szorgalomnak, a lelkesedésnek és ügybuzgalomnak szilárd alapot a nemzet minden egyes tagjának befolyást biztosít, s ez által a nemzet sorsának jövőjét magának a nemzetnek kezébe teszi le, mintegy megerősítse azon eszmét: hogy joga van nevelni, sőt kötelessége nevelni az egész emberiségnek.

(Folytatása következik.)

GYÖRFFY JÁNOS.

A kvóta-törlesztés kérdéséhez.*)

Ezen igénytelen felolvasásom tárgya, nem kizárólag magyar, nem egyedül osztrák-magyar ügy, hanem a pénzvásár terebélyes szétágazása folytán európai kérdésé válik.

Hazánkra nézve az előnyök, melyek ezen terv létesítéséből származnának, szembetűnők: Leráznok ugyanis az államadósság aggasztó terhét;

Kivívók finanziaális önállóságunkat; Az ország benső közforgalma és termelési képessége új lendületet nyerne és

A nemzet a népnevelésre tetemes összeget fordíthatna,

Népnevelés! mily magasztos eszme, és mégis mily mostoha gyermeke a hazának; egyedül csak azért, mert pénzühiányban szenvedünk.

De most merül fel a kérdés: Fognak-e az államhitelezők ezen papíroseserére önként reáállani? — Határozottan igennel felelünk a következő okoknál fogva:

Az unificált adósság cursusa 60°/_o-ten felül nem emelkedhetik; ha tehát valakinek 1000 frtnyi államkötelevénye van, akkor ő csak ideális 1000 frtnyi tőkével bír, mert azon

*) A múlt vasárnap tartott finanziaális felolvasás a szárszavát mintegy kiegészítésként közöljük lapunk előbbi számában a Pécsei Lapokból átvett közleményhez, megjegyezzük, hogy a felolvasásból futólag érteni lehet ugyan a hatévés tanulmány eredményét, azonban a saját alatt levő műből tüzetesen tanulmányozni, a tervről kimerítőbb tudomást szerzeni, sőt ítéletet hozni alkalom adatik.

pillanatban, a melyben ő ezen kötelevényt értékesítheti, azaz eladni akarja, veszt rajta 400 frtot, ennél fogva a valóságos tőkéje a legjobb esetben csak 600 frtra rög.

Körülbelül 6 éve, hogy a bécsi ministerium felvette egy kölcsönt, mely a lajthántuli államjóságokra hypothealtatott, az ugynevezett „Domänen-Pfandbriefe”, és ezeknek a cursusa áll parin, azaz 100 frton felül, ha tehát Magyarország ezen sorsolási és törlesztési állam-papírosait még a magyar államvagyona is hypothealtatná, akkor az elsőrendű papíros volna. Megvagyok győződve, hogy a történetesen esere alkalomával minden egyes államhitelező szívesen engedne 10°/_o-et a tőke névszerinti értékéből, és elfogadna egy magyar 900 frtos államkötelevényt eszerében egy 1000 frtos osztrák állampapírért. Ennél fogva rugna a magyar államadósság nem 620, hanem csak 558 millióra; megtakarítaná tehát az először 62 milliónak 5°/_o-es kamatját s minthogy pedig a törlesztés 4 és 3°/_o-tel véghez jár, még azonfelül évente 558 milliónak 1°/_o-tjét.

Az előnyök, melyeket az ország ezen operatio által hitelezőinek nyújtana, röviden mondva, következők:

Kapnának egy oly állampapíros, mely rendszeren kamatoznék,

Egy bizonyos kitűzött időközben névszerinti értékben kifizettetésnek,

Sorsolás által nagy nyeresémmre nyújtana reményt,

Szelvényadómentes lenne,

Külalakja folytán könnyen adathatnék kézzől-kézre és így kényelmes forgalmi eszközzé válnék és

Hypothealtatnék az államjóságokra.

Hogy mennyire hajlandók a külföldi tőkésök ily papíros cserére, kiviláglik a következő tényből: A koronázás után báró Heekern hollandi követ Bécsben, a világnak egyik leggazdagabb embere, oda nyilatkozott, hogy ő kész a magyarkormányt egy száz milliónyi tőkét osztrák állam papíroiban szállítani cserében magyar állampapírosért.

Minél értékesebb a hypothea, annál kevesebb is a reá hypotheált kötelevény-s annál kevesebb kamatot kell fizetni.

Magyarországnak van 470 □ mértföldnyi államjósága, mely az ország 12-ed részét elfoglalván, óriási vagyont képvisel.

Igaz ugyan, hogy ezen vagyon jelenleg keveset jövedelmez; de abból nem következik, hogy csokely az értéke. Annak két oka van,

Az egyik az: hogy egy 470 □ mértföldnyi területet nem lehet egy adminisztrálni, mint a magánember jóságát kezeli.

A második az, hogy ezen jóságok nincsenek külön investálva.

Az adminisztrációk átváltoztatása és a beruházások roppant összegeket vesznek igénybe; mi pedig szegények vagyunk.

Megvagyok győződve, hogy, ha az államhitelezők ezen két baján segítve lesz, akkor lehetséges lenni ezen jóságok jövedelmét annyira fokozni, hogy az emelt jövedelem fedezné az államadósság törlesztési költségét.

Ha ezen rendszer a magyar viszonyokra alkalmaztatott, kidolgoztam egy másik rendszabályt, mely által a törlesztés sokkal rövidebb időben, körülbelül 15 — 20 év alatt véghez vihető, anélkül, hogy magasabb adót kellessék kivetni s így még a jelen nemzedék egy idegen államadósságtól ment haza boldogságát élvezné.

A kvóta védői tul a Lajthán, mert nem

hiszem, hogy annak csak egy őszinte tisztelője is eljen hazánkban, állítja, hogy a birodalomnak okvetlen szét kell bomolnia, ha Magyarország belé nem sodortatja magát a bécsi papírok esodaltos Labirintjébe.

Mi homlokegyenest ellenkező véleményben vagyunk, mert, ha a birodalom valóban nem tartatik össze más és magasabb rendű kapcsolatokkal, mint egy elváclhetlen államadósság közös nyomorával, akkor veszenek keresztet ezen tágas bírtok-terület lakosai, és fakadjanak véres könyökre saját és ivadéuk sorsán; de ellenkezőleg, megvagyunk győződve, hogyha Magyarország ezen fényes példával előáll, akkor a Lajthántuli tartományok szinte befognak vágni azon utba, melyen nekik hazáuk kalauzul szolgál.

Minél gazdagabb szomszédunk, annál többet nyerhetünk tőle.

Ha az államadóssági kérdés szerencsésen meglesz oldva, akkor a finanziaális és nemzetgazdasági viszonyok új lendületet fognak nyerni.

Gróf MAJLÁTH KÁLMAN.

Nagy-Kanizsa város tisztasága ügyében.

(Folytatás.)

II. Közrendészeti és gazdasági szempontból.

Válasz a negyedik kérdésre.

Mondottam, hogy városunknak egészségelleni tisztatlanságát eszközlik:

1. A város területének hegyvölgyes helyzete.

2. A talajnak agyagos természete.

3. A vásár, piac helyeknek eltisztálatlanitása:

4. A város kebelében engedélyezett vágó-és hentes ölések.

5. Az árnyékszéknek rossz elhelyezése, azok tartálékának hanyag kezelése.

6. A dög- (sinter) térnek illetéktelen helyre lett engedélyezése. Végre

7. A temetőnek városunkhoz közöl történt elhelyeztetése és illetéktelen helyeni állása.

E hét pont alatti kitételebe foglaltam a 3-ik kérdés megfejtését, melyben bebizonyítani törekéltem, hogy a felemlített viszonyok és tárgyak nem csak kisszerűsítői képesek városunk besztését, hanem hatnak egyuttal a közegészségi jólét biztonságára ellen is, mennyiben vannak városunk viszonyaitól függő helyi betegségek, melyeket egyedül és kizárólag azok befolyásának lehet tulajdonítani. Ezek előterjesztése után mintgy magától következik, hogy véleményezünk azok elhárítása miképenjéről is, részben közrendészeti, részben pedig gazdasági szempontból. Megfejtendő kérdés marad tehát a 4-ik lapon felállított négy kérdés közül a 4-ik, névszerint pedig e következő:

Mikép lehetne az I-7 kitétel alatt elősorolt tisztatlansági viszonyok és tisztatlanságokon segíteni közrendészeti és gazdasági szempontból? Hogy e kérdésre helyesen és kimerítően válaszolhassak, soronnetem kell tartanom a számszerinti kitételek értelmében.

1. Mi a város területének hegyvölgyes fekhelyzetét illeti, azon nagy-

szertü javítást reményleni nem lehet, a jógyekezket legfeljebb a forgalmi utakon felmerülő szokott hegy-völgyességek kiegyenlítésére és az el- meg kivezött csatornáknak esanetes, tiszta, jókarban tartására szoritkozhatik.

Ha végig tekintjük utcáink szokásait, némely utcák járda téreit; tapasztalni fogjuk, hogy azok nagyon is eltérnek a szabályszerűségtől, mert vannak szokérutak, melyek sokkal magasabban állnak az udvarok vízszinénél, vagy épen medence alakúak, oly szokér ut is keves van, mely éven át folytonosan megtartaná a maga oldalmentes, tehát előirt esotes alakját. Ebből következik az utak és járdák helytelen hegyvölgyességei, melyeknek orvoslását egyedül és kizárólag csak is a helyes utépítést által eszközölhetni.

A szokérutaknak két oldalmentes, tehát nyerges alakja, vagy medence alakú építése megmentheti talajunkat az időközi hegyvölgyességtől, tehát a gödrök, és vizállásoktól. Elsősorban a vízvezetőcsatornáknak két oldalt, másod esetben pedig az ut közepén kell állniuk. Így gazdaságosabb, amugy költségesebb, amugy észszerűbb, emigy kevesebb érlelnek megfelelő. Hogy ezek közül még is mely javítás mód volna igénybe veendő, tudni fogják utépítészeink.

En egyebet nem óhajtok, minthogy mindenütt, hol csak lehet ipar és tetteges tevékenység fejtssek ki a talaj javítására, mert ha annak természete módosittatik, bárrá porrá képződhetése lehetelenné tételk, ellesz érve a közrendészeti, mind pedig gazdasági szempontból. Hogy mit lehetne tenni a talaj javítása körül, előfogom sorolni a jövő számoan.

(Folytatása következik.)

Községek rendezéséről szóló törvényzikk elemzése.

(Folytatás.)

VII-ik fejezet.

Az előjáróság és képviselők felelőségéről.

A 87. §. határozottan mondja, hogy az előjáróság minden egyes tagja, mindazon kárért, melyet hivatalos eljárásában, akár cselekvés, akár mulasztása által, akár szándékosan, vagy vétkes gondatlanságból az államnak, a községnek és egyeseknek jogtalanul és illetéktelenül okozott, ha a kár szabály szerint jogorvoslattal elhárítható nem volt — teljes kártérítéssel tartozik.

Itt e szakasz azon felelősségről szól, mely az előjáróság, ugy a képviselőtestület vállaira nehezedik, az iránypontok megjelölve míg a hozzátartozó pontozatok megállapítása a községek közönségére hagyatott fel, mert szerintem felelősségre valakit csak akkor lehet vonni, ha annak hatáskörébe tartozó teendő körvonalozva vannak, így például 1. sorban az állam érdekét sorolom el, tulajdonképen jelezni óhajtom az állam érdekében tartozó ügyeket.

Minthogy az államgazdaság nagyban az, a mi kicsiben minden háznak tartását igényli, tehát, ha egy jó gazda házának becsületét fenntartani óhajja, kell, hogy az a jövedelmi forrásait el ne hanyagolja, hanem igen azt ápolja szerintem tehát, hogy az állam háztartása rövid-

Folytatás a mellékleten

gyermekesereget és a reményteljes ifjúságot bevezessék a tudományok legelső küszöbétől azok benső terméinek föltárt ajtajáig; hanem az illető ministerium fölhívása folytán — legalább a téli hónapokban — azoknak is rendelkezésekre állanak, kik már kinttek azon korból, hogy hónapok alatt irkát és könyvet szorongassanak, és mégis rájok férne egy keves abból, mivel a könyveket szokás megtölteni.

A felnőttek oktatása a helybeli főgymnasiumban (ha jól tudom, az elemi iskolák körében is) folyamatba vétetett már a tavali őszszel, és egész tavasz nyitáig vasárnap délutánonként négy tanár rajzolta a tanulni vágyó publicum elé a legszükségesebb és közhasznú tudományok alapvonalait. De ha visszagondolok, mennyi küzdelembe került — kivált eleinte — néhány hallgatót fogni, elszomorodásomban lehetetlen hogy most is — jót ne nevessek. Az első vasárnapon megjelenik az illető tanár, harszékésen és természetnani szerszámokkal fölszerelve, a gymnasium tágas rajztermében, és minő közönséget talál? két érdemes városi tisztviselőt, kik, mint mondák, jó példaadás végett jelentek meg ez egyszer — és egy csapat deákok. Hasztalan volt félőrai várakozás, az illetékes közönségből az nap egy sem szomjazott a tudomány után, és így az előadások megkezdését a következő vasárnapra kellett halasztani.

A következő vasárnap délutánja is elérkezett; a rajzterembe előre beállították családoknak a szükséges eszközöket, sőt tán olyanokat is, melyek nem voltak szükségesek (hja!

itt a verebet dobba kellett fogni!); a természet kora reggeltől szakadatlanul futottok, nehogy a gyöngébb idegzetű alumnusok valamiképp meghűtsék magukat.

Ez csakugyan szerencsés nap volt, mint az egy het előtti. A remény és kétség hullámai között eviczkélő tanár csaknem danolt örömben, midőn meghallotta, hogy a lépésőház falai néhány öltésőbb polgár nehézkes lépéseitől vizshangzanak; szívesen fölmentette volna, azonban a tanúgy iránti lelkesültség bürgő munkájától azon embereséges városajdút ki ahány inasgyereket talált az utcán, mind összerogdosta és serogósen hajította őket a bölcsesség üdítő forrásához. Szegények! ezek ugyan megjárták! Bizonyosan medvét vártak, vagy legalább is azt, hogy az a teméntelen sokat beszélő ember ott a dobogón majd abra-csokat fog keresztül ugrálni; s midőn ilyesmire hiába vártak, végre elszakadván túrelmük fönal, rejtélyes és mindogyre veszedelmesebb mérvüket öltő zöngölődásban adtak kifejezést elégtelenségüknek, úgy hogy a tüzesen peroráló tanár végtére is kénytelen volt a nyugtalankodó hadat szépen fölkerüni az önkényes távozásra; ellenkező esetben karhatalommal szándékozván az eltávolítást; exequálni. E fenyegetés megtette hatását; az inassereg olvonult a legzsebb rendtelenségben.

Sebaj! helyt állott a komolyabbak kicsiny de olzánt csapatja és figyelmesen hallgatta a tanár előadását, ki kifogyhatlan szóbőséggel fejtegette tudományának hasznos- és szükséges

voltát és kiméletlenül ostorozta a tudatlanság nyomában járó babonát.

A kezdő nehézsége tehát szerencsésen leküzdött, és szontul minden vasárnapra akadtak hallgatók, még pedig később oly nagy számmal, hogy a leszakadás veszélye kezdő fenyegetni a különben is gyöngé dongájú természet (nehogy valaki félreértésen, szükségességek tartott kijelenteni, hogy az utóbbi megjegyzésben van egy kis nagyítás.) Legmeglepőbb jelenség volt pedig az a roppant érdekesség, melyet a falusi leányok és a konyhák ékes hölgyei valóságos tüntető módon tanusítottak az által, hogy litania után rendszeren tömeges látogatásukkal tisztelték meg a tudományok szerény csarnokát. Eljöttek csodát látni épen oly föléigazott kíváncsisággal, miként szoktak oda, hol pl. 4 mázsás asszonyt, 10 mázsás sertést (pardon!), beszélő levágott emberfejet, dróton járó paprikajancsint, s több e féle ritkaságot mutogatnak. De mily nagy lön az ő csalódásuk, midőn semmi furcsaságot nem látnak vala; méltó bosszankodással — sőt mondhatnám, megvetéssel — fordítottak hátat a kathedrának; szerencse, hogy nem elégtételt lettek egy pórére vetkőzött Hercules szemlélésében, ki a terem faláról igaziférfias nyugodtsággal ásitott le rájuk.

Addig azt hittem, hogy mennél kevesebbet tudnak az emberek, annál hiszékenyebbek, de a tavali tapasztalás arról győzött meg, hogy ez csak félig áll. Igaz, hogy mind elhiszik, és azt, ami — nem igaz, de annál kevésbé hiszik azt, ami igaz; ezt bőséges alkalmam volt tapasztalni.

És ugyan miért nem hiszik? Egyszerűen azért, mert nincs benne semmi képtelenség és észellenesség. Ez a magyarázat ugyan reitendő módon ellenkezik a világ minden logikájával Aristotelestől Brassay Sámuelig; de ha mégis így van, ki tehet róla? Ennek kulcsát én nem másutt keresem, mint az ősi jó szokásokhoz, a régi bölcseséghez, a szent hagyományokhoz való tántoríthatatlan és csaknem vallászerű ragaszkodásban azok részéről, kiknek elméjük vajmi kevéssé fényesedett meg az öngondolkodás köszörlükövé, de gyermekesüktől fogva százsor hallottak a pislogó mécs mellett elbeszélni olyan dolgokat, melyeket már a „régí öregék” is igazaknak tartottak.

Csoda-e, ha az ilyen hagyományokon és „azt — mondják” táplált ember bizalmatlan és hitetlen minden iránt, mi arra van hivatva, hogy megcsontosodott vak hitét összetiporja.

Általában azt lehet mondani, hogy a tavali előadások számos — sokszor nagyon is számos — hallgatóságot vonzottak a gymnasium nagy termébe, és mégis kevesen vittek haza valódi hasznót; minek főoka volt az, hogy legtöbben csak kíváncsiságból vagy épen tréfából tekintettek be olykor-olykor. Az ilyenek természetesen, nélkülözvén az előzményeket és nem ismervén az előadottak összefüggését, szép keveset értettek abból, amit hallottak. Ezekről lehetett aztán hallani e féle tudós megjegyzéseket: „De már velem el nem hiteti, hogy az én börmőm likacsos.” — „Mit? azt akarja fejembe beszélni, hogy az a lidérc, mely éjfélikor a temetőben tánczol, nem valamelyik halott lel-

seget ne szenvedjen, az adóalap előállítás tekintettel az állam és magánosok érdekére a lehető lelkiszeretettel kezelendő, így p. o. a földadó nyilvántartása, az állam érdekét tekintve arra kell felügyelni, ha valamely térség, mely az adó catastro szerint, mint termékenyen van föléve, ha ez termékenysége tételek bejelentetése, annyival inkább is, mert az 1868. évi XXV. törvény 6. §-a szerint a tulajdonosok bejelenteni kötelesek terhe alatt tartoznak, mely terület a hivatkozott törvény 7. §-a szerint 15 évi adó elengedésben részesül, tehát arra felügyelni, hogy ez megtörtént legyen, az előjárók hivatkozva, valamint a folyók medrének megváltozása által nyert térségek szinte bejelentendők, úgy a veszteség a feleket érdeklőleg szinte megteendő. — Továbbá a személykereseti adó összeírásait szinte a községi előjárók és képviselők felelősek, vagyük o tételt úgy, ahogy van, ha összeírásait a személykereseti adót a nép összeírásai lajstromokban felvett létszámmal, úgy mily különbséget hoz ki az, méltán megkívánja, hogy ezen, mivel a törvényből vont következtetésnél, fogva az előjárók is felelős, nem mint eddig, úgy jövőre a személykereseti adóalap nevezetesen előnyt fog felderíteni, — így állunk a jövedelmi adóalappal is, ha az 1868. évi XXVI. törvény pontozatát végrehajtjuk, úgy itt is nevezetesen előnyt fogunk nyerni, mert, ha az előjáróság ezen alapok előállításával közönyösöget fog tanúsítani, úgy felelősögre vonható és kártérítésre kötelezhető az állam érdekében.

A törvényhatóságok. Ha a törvényhatóságát a községhez levezetett rendeletek elöreg nem tesz, ha p. o. járványos időben valamely zárlat foganatosítását elmulasztja, vagy könyvelmésége miatt ily járvány kiütését fel nem jelenti, vagy még más több ilyenü intézkedéseket elmulaszt.

A községek. Az új életre ébredett községek hiszem, hogy első teendőik közé fogják sorozni a tisztviselőik, lelkészeik és tanítóik mikénti kivételét és beszédét eszközölni tekintettel azonban a községben lakó felekezet lakosságára, így például a lelkész és kántor fizetését csak a felekezettel viselteti, míg a községi tanító fizetését a községben lakó összes felekezeti lakosság adója alapján fogja kivetni és beszélni, — vagyük például, hogy egy plebániához tartozó helységek szövetkeznek a községek szövetkeznek a községek közepe, a községekben külön tanítók vannak, míg a közös kántor a plebánia székhelyén lakik, úgy hiszem azt az összes fára lakossága fizetni ép úgy, mint a lelkész urat — köteles, — ha tehát az előjáróság itt mulasztást tesz, s csak egyes községgel fizetési a járandót, úgy meg rövidíti azon községet, — és érte felelős.

Ha a községi utakat, hidakat, község házait elhanyagolja, a dűllutak: e foglalni engedni, szóval a község jólétét személt vesztve, a helyett hogy javát, inkább annak kárát mozdítja elő.

Egyeseknek felelősséggel tartozik, akkor, ha azok panaszygyében nem intézkedik, s e miatt az illető kárt és rövidséget szenved, így p. o. ha a községben lakó fel egy más, akár községi, akár vidéki hitelőz által bepereltetett, a peres iratokat a felnek nem kézbesíti, sőt annak mellékesen tudtára adja, hogy ezen, vagy azon oldalról bepereltetett, s a beperelt fél létező vagyonát elárúsítja még előbb mind az elfoglaltatott, úgy azon előjáróság, melynek köréhez tartozott volna a kézbesítés és vagyon

biztonságba helyezése, s ha ezt nem tette, az egész összegért felelős és kártérítésre kötelezhető. — Ha azonban akadna oly egyén, ki saját mulasztását az előjárókra terelni óhajtaná s e miatt azokat perbe idéztetné, mint konok perlekedő 500 frt bírságig büntethető, csak hogy mind ezen viszkercet- és mulasztási megtorlás a törvénykezési rendtartás szerint az illetékes bíróság hatásköréhez tartozik.

A 85. §. szerint a felelőség és kártérítés azt terheli, ki annak előidézője, így p. ha egy gabnakereskedő a községben lakik, s annak gabnakészlete lefoglaltatik, ez az eladástól eltiltatik, ezen tilalmat az előjárók egy felsőbb hatóság rendelete mellett eszközölték, de a lefoglalás helytelen volt, mert a keresettárgya alaptalan lévén azt megfizetni a fél nem is kötelezhető, ekkor a lefoglalt gabna miatt a tulajdonos, mert a zárlat aluli felmentéskor nevezetesen olcsóság áll be, kárt szenvedett, így a fél nem a lefoglaló előjáróságot, hanem a rendelet kiadóját vonja kártérítésre.

(Folytatása következik.)

KOVÁTS JÁNOS.

Heti szemle.

November 24. 1871.

— Ráth Mór pesti könyvkiadó minden magyar művet Bécsben nyomtat. — A pesti népszínház alkalmasint a „Hormina“-t éremmel építetteti. — Sok esőzés következtében a folyók áradnak. — Buda községe 3000 négyszögölnyi területet adott egy katonai lakatya építésének helyül. — Alexis orosz nagyherceg New-Yorkba utazott. — Gróf Beusi már Londonba utazott nagyköveti minőségben. — A „Családi Kör“ pályázat nyit lyrai költeményre, jutalom: 15 arany; határidő: május 1872. — Patti Adél Moszkvában vendégszeropel s minfen feltepte 2000 rubelt kap. — A francia had ereg 150 gyalog, 5 lovas és 30 tüzérezredből álland. — Az oroszok erős várakat építenek hazánk határainál. — Pest legregibb pocséjt: 1647-ből való. — Gr. Bathlen Olivier „Középpárt“ című kis napilapot ad ki. — A pesti Laszlovszky majornál egy fán függő öngyilkos zsebében ez iratot találtak: Ime, ilyenkor is teremnek gyümölcsöt a fák. — Matschinsky Emma hercegnő, azipadi néven Mirelli Pestre jött, férje a vagyonától a lengyel szabadságharc miatt fosztatott meg; született Abazoff hercegnő Georgiából. — Bulyovszky Gyula és Milasin Vilnos „Reggeli Lapok“ című politikai napi lapot indítanak meg s melléklapul a „Törvényterem“ címűt. — A lámpák némely zöld ernyője a melőség által mégis kigőzölges. — Liszt Ferenc Pestre érkezett. — A stajorok közt haragymá dul. — Egy politikussonkolyos azt írja a P. N.-ban hogy Andrássyt Bécsben úgy megharaphatja valaki, hogy elalszik örökre. — Pozsonymegye főispánja gróf Pálffy János nevelési célra 2000 frt alapítványt tett. — Legregibb ujság egy chinai hetilap, mely Pekingben 1000 éve keletkezett, egy számtiz rőfos selyemszalagon jelenik meg. — A világ leggazdagabb embere egy amerikai iparos, kinek 65 millió frank évi jövedelme van, második egy orosz nagy ur, harmadik egy angol, Rothschild a 13-dik. — New Yorkban a néának congressust tartottak. — A pozsonyi női tanító-közepde nov. 15-én megnyitott. — Gyászréczt lőttek Teplitz táján, ritkán tévednek e hidegégelji állatok ide, azért nagy telet

jövedőlnék. A Petőfi-szoborra eddig 27674 frt 43 kr: gyűlt be, 6 tagu bizottmány küldetett ki, a szobor 2 év múlva állittatik fel, mint a költő születésének 50-dik évfordulóján. — 70 millió új magyarkölcsön felvételére készülnek. — Eugenia exceszászné Madridban van. — Dal-Cingok az olasz belügyminister bitiltá operatióit. — Nov. 22 én Deák Ferenc az országházban hossza betegeskedés után megjelent. — A „Corvina“ nyomdát vásárol. — Postó hímlőjárvány ütött ki. — A hírlap-cautiót 2 szótöbbséggel az országgyűlés eltörölte. — Mihalicovics József zagrabi érsek ur 6 excja Budán palotát épített. — A chinai császár Kruppfele ágyukat rendelt meg.

Tudalom. — Schindler Ferenc által kiadott „Oedenburger Kalender“ ára nem 1 frt, mint az alapunkban jelezve volt, hanem csak 50 krajczár.

— A logezelőirányosabb francia nyelvtan jelenleg Psenyeczky Nagy Sándor debreczeni tanának most megjelenő francia nyelv tanulási levelei, melyek közül épen most érkezett meg a 4-ik és 5-ik levél. Nevezett tanár ur rendszere — ugyan az, melyet nem rég megjelent s rövid időn kapossá vált angol nyelvtani leveleiben követett — logpraktikusabb mód, melyen egy most már a társadalmi életben nélkülözhetlen nyelvet egész könnyűséggel, rövid idő alatt és tökéletesen elsajátítani lehet. A kik tanulni akarják a francia nyelvet, jobb tankönyvet nem ajánlhatunk, valamint az angol nyelvet elsajátítani kívánóknak sem. Megrendelhető a szerzőnél Debreczenben piacz-utca, Farkas-ház. 30 kr-ért.

— Megjelent „Közigazgatás“ című heti szakközöny mutatóvány száma, szerkeszti Bakos Gábor. E tömött, kétívű, gyönyörűen megjelent lap a megyei, városi és községi élet adatlára lévén, melegen ajánljuk. Ára egész évre 8 frt, felévre 4 frt Az előfizetési pénzek a lap tulajdonos Pesko Medardhoz, Post, ujjvilág utca, 20. sz. küldendők.

— Bokulátótoté. Számtani példatár (1-100). Kiegészítőül a „Néptanítók Lapja“-nak 1871. évi 2., 13. és 18-24 számaiban közölt cikkeihez s hallgatólagos foglalkozásul az egy tanítóval bíró népiskolák számára. Összeállította Madzsár János. M. Sziget, 1871. ára 15 kr. — Mint nagy figyelemmel összeállított, s a négy számtani alapműveletre igen alkalmas segéd-eszköz, mely a ajánljuk a t. néptanító uraknak.

— Pályázati figyelmeztetés. A pályamunkák beküldésének határideje közelegetvén, az érdeklőteket ezennel ismételve figyelmeztetjük, hogy a kir. magyar természet-tudományi társulat a mult julius hónap elején a következő pályakérdést tűzte ki. „Készítessék egy népszerű mező-gazdasági vegytan“ részletes tervezete és adassék elő egy sz. ramin az is, hogy szerző mily forrásokat vél a munka megírásánál legelőszérűben használhatni. Kivátnatik továbbá, hogy a megbízatás pályázók a megírandó népszerű mező-gazdasági vegytan egy általuk megválasztandó fejezetét, rendszeresen kidolgozva, mellékeljék. Az idegen kézzel írt, jelmonddal jegyzett pályamű, a szerző nevét rejtő, ugyanazon jelmonddal ellátott lepecsételt levél kíséretében legkésőbb 1871. november 30-áig a társulat titkári hivatalába (Post, Aldunator 1. sz. I. em.) küldendő. Az igényeknek megfelelő pályamű szerzője megfizetik a népszerű mező-gazdasági vegytan megírásával, melynek tisztoltdija 20 O. frt. A külön „n-jónak“ talált fejezetek pedig a „T. m. szettu lomanyi Közlöny“-ben fognak közöltetni és mint eredete cikkek díjaztatni. Poston, 1871. november 10-én. A választmány rendeletéből közli: LENGYEL BÉLA, első titkár.

Hírek.

— Ó Felsőge, a magyar királyné névnapját mult vasárnap a hatósági tisztviselők és nagy közönség jelenlétben ünnepélyes szertartások közt ülék meg a székes-egyházban. — (Hivatalos.) Sokal József főtávir-dász Nagy-Kanizsára távirdepánztári ellenőrré, Lovaghy Ferenc a lotenyei adóhivatalhoz pénztárnokká, Schmedl Alajos pedig a tapolczai adóhivatalhoz ellenőrré neveztetett ki.

— Rappó társulata közleg, Sopronban van, Szombathelyen már készülnek fogadására, náluk a Zoldtához járás kényelmesbítését előre eszközlik, hogy a látványos előadásra siethossenek.

— A hazai dohánykiállítás alkalmával vidékünk igen gyengén volt képviselve és csak Lamperl János somogy megyei szuloki birtokos nyert kitüntetést egy ezüst érem és és egy 50 frtnyi jutalomdíjban.

— Atipat. 508. sz. Sümegon f. évi november 11-én m. k. távirdei állomás nyit-tatván meg, erről a tettes szerkesztőséget hivatalos tisztelettel értesitem m. k. távir-de igazgatóság N.-Kanizsán 1871. november 17. helyettesítésben CIMPONERIU DÉNES.

— Mult szombaton tartatott Fichler E. táncztanító tanítványainak tánczpróbája a nagy-casino teremében, melyen nagyszámu

érdeklött közönség jelent meg; a tanonczokkall haladás elismerést szerzett. Nem mulasztatjuk el megjegyezni: hogy a leányövéndékeknek feltűnő s pazarlányú öltözékbeni megjelenésük vizahatást szült.

— Kádas Rudolf kir. tanácsos és győrtankerületi főigazgató ur jelenleg Pécsen van, hol az érettségi vizsgálaton elnököl; innen Nagy-Kanizsára jő.

— Gróf Majláth Kálmán finansziális felolvasása mult vasárnap a kereskedelmi casinó teremében szépszámú s mivel közönség előtt megtartott; a tárgy fontos, a tanulmány nagy szorgalomra mutat; felolvasás közt táblázatokra utaltatik a hallgatóság, melyek ez alkalmal nyomatásban kiosztattak. Körünkől Sopronba utazott, hol bizonyára molegebb pártfogásban részesül.

— A Balaton oly sobesen árad, hogy veszélyhelyt fenyegeti a hosszában elvonuló vasuttolést.

— Ráolder János veszprémi püspök ur 6 excja egyházmegyéjében eddig 5 iskolát építtetett, most Poston tott ajánlatot egy leányiskola építésre tárgyában, ha a város egy legalább 700 □ jles tört ad.

— (Gyász hír.) Következő gyászjelentést vettük: Palkovics Jánosné, született Steffanics Magdolna, mégis testvérei Palkovics Ignác, s ennek gyermekei Emilia, János és István, valamint Palkovics Mária, özvegy Czigán Imréné nevében szomorodott szívvel jelenti felejthetlen férjének illotlog testvérök és vagy-bátyóknak Palkovics Jánosnak, folyó évi november hó 24 én délutótti 11 órakor a haldelek szentségének ájtatos felvétel után életének 53-ik, boldog házasságuk 30-ik évében tudó-vászen történt elhunytát. A boldogultnak hült tetemei november 26-án délutáni 3 órakor fog-nak a gelsei közös sírkertbe örök nyugalomra letéttetni, az onosztelő sz. mise áldozat pedig november 25 én a helybeli templomban a min-delhatónak bemutatattni. Kelt Gelsen, nov. 24 én 1871. Áldás s béke hainvaira!

— A nagy-kanizsai országos vásár s ez évben a hatodik, vagyis utolsó héttőlhoz egy hétre, deczember 4-én tartatik meg. — Batthyányi Julia grófnő, Montevouhercegnő Hietzingben 44 éves korában meghalt; egyik örökös: volt herczeg Batthyányi Fülöpök.

Üzleti-hírnök.

— „Kronos“ nyugdíj és életbiztosító társulat címe a legújabb hazai biztosító intézetnek, mely két millió forint tőkével a napokban indította meg üzleti tevékenységét. Már első keltokzói mozzanataiban nagy mértékben figyelmet keltett e vállalat, melynek elén nem egy országos hírd férfi neve díszelleg. A szerkesztői előmunkálók gyors befejezése s vezénylő igazgatóság erőlye és tapintatáról tess tanúsígot és a megalapított díjszabályok csaknem minden hasonló hazai intézetnél jutányosabbak, kívánjuk, hogy a biztosító közönség, tömeges pártolása a pálya kezdő intézet felé forduljon.

Nagy-Kanizsa, november 24. 1871.

A lefolyt héten minden gabnánomnek ára bár nem javult, de szállódott, részint azért, hogy a vidékről beazállítás a járhataltan utak miatt teljes lehetetlen, részint azért, mert az orosz és amerikai készletek az északi vízek felől nem várhatók. A mi készletünk pedig nem oly felteleges, hogy távolabb országokba küldhessünk; az a fő most a gabna-üzletben, hogy visszacsézt nem várhatunk, de igen is az árak emelkedését.

Piaczi ár.

Nagy-Kanizsa, 1871. évi november 24-ik napján. Buzs 83-85 font 6 frt - kr. 85-86 font 6 frt 50 kr. 87-88 font 6 frt 75 kr. Rozs 78-79 font - frt - kr. 79-80 font 3 frt 60 kr. 80-81 font 3 frt 70 kr. Árpá verőfőre 70-71 font 3 frt 20 kr. 71-72 font 3 frt 30 kr. Árpá közönséges 65-66 font - frt - kr. 67-68 font - frt. Kukorica 4 frt - kr., 4 frt 10 kr. Koko-rica olasz (caiquantun) - frt - kr. Zab 45-47 font 1 frt 70 kr. 47-48 font 1 frt 75 kr. Pohanka 66-68 font - frt - kr. 68-70 font - frt - kr. Bab fehér 8 kr. bab tarka 6 kr. Kenyérliast közönséges 9 frt 50 szom 11 frt 50 sz. Zsemeliasat 14 frt - kr. Lángliast közönséges - frt - szom - frt - kr. Király-liast közönséges - frt - szom, szom 15 frt 54 kr. Rozs-láng közönséges - frt - kr. szom - frt - kr. Marha-hus fontja 23 kr. Borjú-hus fontja 36 kr. Sertés-hus fontja 28 kr. Juh-hus fontja 14 kr. Szalonna fontja 44 kr. Zsír fontja 50 kr. Csibe párja 60-70 kr. - frt. Káca 80-90 kr. Lud sovány 2 frt - frt - kr. Lud hizott 3 frt - kr., 3 frt 10 kr. Pujka 2 frt - kr. Tyuk tojás 4 db 10 kr. Burgonya méreje 1 frt 50 kr. 1 frt 50 kr. Egy mássa szóna 1 frt 1 frt 50 kr. - kr. Egy kéve szup 14 kr. - Szalma mássája 1 frt 20 kr. Ujbor vidékünkbeli akója 5 frt 50 kr. Ó-bor vidékünkbeli akója - frt - frt - kr.

Heti naptár.

November 26-tól decz. 2-ig 1871.

Hét- és heti-nap	Katholikus nap-tár	Protestáns naptár	Uj.
26. Vasárnap	A 26 Konrad	A 25 Konr.	XX
27. Hétfő	Áoston	Virgil	XXI
28. Kedd	Sosthen	Ganther	XXII
29. Szerda	Saturin	Valth.	XXIII
30. Csütörtök	András ap.	András	XXIV
1. Péntek	Eliás	Natália	XXV
2. Szomb.	Aurelia	Biblia	XXVI

Felelős szerkesztő: Wajdits József.

Segéd-szerkesztő: Bátorfi Lajos.

ké, hanem holmi meggyűadt levegőfőle? Már amit szememmel láttam, azt ugyan el nem ismertettem tőlem! — Nem hiszek én nekik, mert ezek összebészéltek; egyik a molegról, másik a hidegről beszél.“ stb. stb.

Azon állhatatosakat, kik nem vették tréfára a dolgot, hanem igazán okulni akartak, könnyen megolvadtta volna az ember a tiz ujján. No de, azt tartom, ennyi is megérdemelte a fáradságot; a józan értelmesség ez által is hódított egy talpalatnyi földet; mihez még hozzá számítom azon valószínűséget is, mely szerént, ha egy bolond száz bolondot csinál, miért ne csinálhatna egy okos legalább tiz okost? Tiz-szer tiz száz, és ez meg lehetős procent.

Úgy látszik, az oktatásügyi ministerium is így számított, mert a jelenleg beálló téli időszakra ismét felhívta a tanodák tanári testületeit a fölöttök oktatásának újra megkezdésére. Helybeli gymnasiumunk igazgatósága sietett is közé tenni a dolgot e lap nov. 11-iki számában elég nagy botúkkal; sőt a városi hatóságot is felkérte az ügy pártolására, és ez megígérte, hogy ki fogja hirdettetni sippal, dobbal, trombitával; talán mégis tette. Ennek már lsten jóvoltából két hete, és még egyetlen halandó sem találkozt, ki szűkségét érezné annák, hogy valamit tanuljon.

Biz ez rosszul van, de mégis így van. Hanem hát ki győzné mindent? Mikor a mai világban annyira igénybe vesz minden embert a magas politika! mikor minden embernek vállalnia sulyosodnak a város, avármegye és az ország ügyei! Mindenki politikuss most, mióta

Jókai megmutatta, hogy a jámbor eszmadia is hivatva van a politikai szereplésre, csak a gymnasium igazgatója nem volt jó politikus, mert fölhiását nem tudta egy pár „korigó nyelte“ jóhangzásu szóval érdekessé tenni. Már én például odairtam volna, hogy az előadások a mennyiségben és természetrajzból határozott jobbpárti, a természetben és történelemből pedig szabadelvű balpárti szellemben fognak tartatni, fogadni mernek, hogy ez nem maradt volna hatástalanul. Csak ne legyen az ember nagyon szemérmes! Nagy kedvet érezek magamban, hogy a mulasztás legalább némileg helyre üssem. Tehát:

Ura m! tisztelt polgártársak! gyülekezzetek! siessenek a táltosok által bonyodalmas utakon fölfedezett titkok megismerésére! Itt fogják meghallani a kutyafejú tatárok szörnyű gyilkolásait, a siralmas emlékü bachhuszárók pusztításait; meg fogják hallani a tigrisek, hi-ónák, krokodilok, sárkányok és egyéb fenevadak leírásait, melyek képekben lepingálva is megmutattatnak; meg fogják tanulni, hogyan lehet jó időt vagy esőt jövendőlni, és hogy mikor, mi módon lesz vége a világnak; záradékul közkívánatra ki fogjuk önök előtt számítani, hogyan lehet meggazdagodni és hogyan lehet a lutrin nyerni! — Emberek és asszonyok! rohanjatok! mindjárt kezdődik! a bemenet ingyen! Trará, trarará, trararará! bumm!! Aki-uek még ez sem használ, ám lássa.

FARKAS.

Pályázat.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak f. évi november hó 14-én 50,883. szám alatt kelt rende...

Pályázni szándékozók pályázati-irataikat az alulirt hiválnál f. évi november 30-ig benyújthatják.

Nagy-Kanizsán, 1871. nov. hó 18-án.

(678-1) A m. kir. sóhivatal.

Ló-eladás.

A palini gazdaság részéről nov. 27-ére hirdett ló-eladás a megyei választások miatt megszűnven, közhírré tétetik:

Hogy Palinban - Nagy-Kanizsa mellett, folyó hó 30-án délután a következő lovak, fognak a legjobbet ígérőnek közpénz-fizetés mellett eladatni:

- 1 db. idős mén.
1 " 5 éves mén.
1 " 3 "
6 " 6 kanca.
18 " különféle 3/4-3 1/2 éves csikók. és
4 " pony lá.

Palin, november hó 10-én 1871.

GRUNER ERNŐ,

Odorin-szájviz.

Többszöri tapasztalás bizonyította után bátor vagyok mint tojtelteszt e valódi illatszájvizet a reggeli fogpor és fogpasta helyett méltólag ajánlani...

Megrendelhető közpénz fizetés, vagy postai utánvét mellett

Kalivoda János

gyógyszerésznel, Letenyén, Zalamegye. Csomagolásért 10 krajczár számitatik. (618-20)14

MÁLATA-SZAPPAN

fürdől és piperónéli használatra. Észippannak rendkívül üdvs hatásnak az izom, esont és idegbántalmak eseteiben (herzeg Bismark, báró Heydt és Graffenried báróné nyilatkozata szerint elváltoztatnak a bőrről minden tisztalanságot, a bőr színét üdvé és egészséges kinézést adnak...)

Nagy-Kanizsán valódiilag egyedül Wajdits József uraln kapható.

„SZEGÉNYBŐL LESZ GAZDAG JÓ SZÁMVETÉSEL”

L E N O R M A N D, a híres öziginő igazmondó vetőkartyája. „Hadtérszolgálat”

SZEMBAJBAN SZENVEDŐKRE

legnagyobb fontosságú a rendkívüli gyógyhatása következtében, elírhatlan, több év óta minden világörszben ismertessé lett szemvize a híres szemorvosnak (668-3)

Prof. Dr. GRAEFE-nek

Már ezerek meggyógyultak a különféle szombajokból, és a megvakulástól megmentettek, azon víz tehát a legjobb hírnek örvend. Egy üvegnak ára 1 tallér 2 fct 68 kr. o. é.

Prof. Dr. Wagner

befecskendezése

3 nap alatt minden huggcső-kifolyást, ugyszintő nőknél a fehérfolyást, sőt az egészen idülteteket is meggyógyítja. Egy üvegnak ára használati utasítással együtt 1 tallér és 20 ezüst garas. 3 fct o. é. Az őszög bukkldéau után, szigorú titoktartás mellett kapható: HOLZ J. L-nél Berlin, Friedrichstr. 74.

Spielwaaren & Gesellschaftspiele

Es ist gefordert für jedes Kind, ob jung oder alt, ob reich oder arm; man findet in Wien kein so reichhaltiges, wo eine derartig mannigfaltige Auswahl war und zu so billigen Preisen verkauft wird. ... Der kleine Zauberer. Durch nachstehende Zauber-Kunst kann man in jeder Verlegenheit oder auch Gefährlichkeit auf das Annehmlichste...

Alleinige Niederlage für Oesterreich neuester Erfindungen.

Warning. Die neuen Arab... Allen Unsichtbaren wird nichtbar! ... A. Friedmann in Wien, Praterstrasse Nr. 26.

Der Pracht-Saal, A. Friedmann, Wien, Praterstrasse 26.

Nyiltér.*)

Gyógyszer es költség nélkül minden betegnek erőt ad Rev. les. Ière Du Barry bõndõnból.

(Beküldetett.) — Mióta pápa 6 szentségo egészségét finom Revalescière du Barry használata szorosan helyreállította, senki sem kételkedik többé a becses gyógytápszor hatása fölött, mely gyógyszer is költség nélkül meg-

*) E rovat alatt küldöttékért felelõsége nem vállal szerk.

gyógyítja a következõ betegségeket: gyomor, ideg, mell, tüdõ, máj, mirigy, takhátya, légzési, hólyag és vesebántalmat, gümõkört, szõdelgést, szûkmellúséget, köhögést, emésztési gyõngöséget, szorulást, diarrhõat, álmatlanságot, gyõngöséget, aranyért, vizkort, lázat, aszkõrt, vértörõdést, fûlzugást és hányási ingert még terhesség idején is, diabotest, buskomorságot, soványkodást, eszõt, sárgaságot a 72,000 gyógyeset, melyek minden gyógyszerrel daezoltak; többi közt bizonyítványok pápa 6 szentségétõl, gr. Pluskov udv. marsaltól, de Brehan marquisnõtõl. — A husnál táplálõbb

lévén, a Revalescière felnõtteknél és gyermekeknel 50-szerre megkiméli a gyógyszeres költségeit.

74,316 számú bizonyítvány.

Gasen (Stájerhon) 1869. decz. 19.

Örõmmel állapítom meg a Revalescière annyira ismeretes gyógyhatását. E kitünõ szerirtõzatos légzési nehézséget, köhögésem e göresõmmel együtt, megszüntette, miért is teljes folyógyulásomhoz közel vagyok. Kérem õnt postai utánvétellel még 6 font Revalescière küldésére. Legmélyebb hálám kifejezés mellett. Steininger Vincze nyug. lelkész.

Nemesített gyümölcsfák

mintegy 30 darab 3, 2 és 1 évesek jutányos ároni eladásra készen állanak, személyesen, vagy levélileg értesülhetni a tulajdonos

KÉTSZERY ISTVÁN
tanítónál,

Mihálydon u. p. Nagy-Kanizsa.

Van szerencsénk ezennel a nagyérdemü közönség tudomására hozni, hogy a magyar kir. kereskedelmi miniszterium folyó 1871. nov. 18-áról keltezett 11299/71. számú engedélye alapján a

677-6,1

„KRONOS”

nyugdíj- és életbiztosító társulat
P E S T E N

üzleti tevékenységét megkezdette.

Díjszabályaink megállapításánál kiterjeszkedtünk az életbiztosítás terén eddigelé felmerült minden biztosítási módozatra s alig létezik a gyakorlat terén üdvõsnek bizonyult biztosítási combináció, melyet a legkedvezõbb feltételek mellett ne teljesíthetnénk. — A biztosítási módozatok sokszerûsége s a lehető legjutányosabbra szabott díjtételek mellett a díjak befizetését illetõleg mindennemü kedvezményekben részesítjük a biztosított és

két millió forint alaptõkénekkel

megkivántató biztosítékokat nyújtjuk elvállalandó kötelezettségeink teljesítése iránt.

Pest, 1871. november 15.

Az igazgatóság.

Iroda: Váci-utca, a „VASTUSKÖHÖZ” 1. emelet.

A kik vezér-, fõ-, vagy kerületi ügynökséget kívánnak vállalni, forduljanak ebbeli ajánlataikkal egyenesen az igazgatósághoz Pesten.

Einladung zum Ankaufe der neu erschienenen Innsbrucker (sogenannt) Tiroler-Lose,

welche, wie nachstehend erläufert, besser wie Baargeld, und deren erste und nächste Ziehung schon am 3. Jänner 1872 erfolgt.

Die gefertigte Wechselstube erlaubt sich hiermit ihren geschätzten P. T. Privatkunden und Geschäftsfreunden anzuzeigen, daß sie die von der Landeshauptstadt Innsbruck gemachte Anleihe im Betrage von 1 Million Gulden österr. Währ. übernommen und ersucht deshalb diesbezügliche allfällige geneigte Aufträge oder Anfragen nur an die gefertigte Wechselstube gelangen zu lassen.

Kurze Darstellung einiger der Vortheile, welche diese Anleihe darbietet:

1. Diese Anleihe beträgt in Summe bloß 1 Million Gulden und wird mit 2,535,910 fl. ö. W. binnen 40 Jahren rückgezahlt.
2. Ist dieselbe in Theilschuldvertheilungen (Vose) getheilt, wovon jedes mit mindestens 30 fl. ö. W. verlost werden muß und
3. Haben dieselben 4 Ziehungen im Jahre mit Haupttreffer von 30000, 12000, 10000, 10000 fl. ö. W., weiters
- 4.ieten dieselben, abgesehen davon, daß die Landeshauptstadt Innsbruck die Zahlungspflicht übernommen, welche gewiß jede Garantie bietet noch dadurch daß die Landeshauptstadt mit ihrem sämmtlichen beweglichen und unbeweglichen Vermögen im gerichtlich erhobenen Werthe von mehr wie 8000,00 fl. und mit allen ihr gebührenden Steuergutschlügen und Gefällen haftet, jede auch nur immerhin möglich wünschenswerthe oder denkbare Sicherheit und sind sobin in dieser Beziehung jedem anderen Vose gleichzustellen.

Um nun seinen P. T. Kunden den Beweis zu liefern, welche Ansicht die gefertigte Wechselstube selbst über den Werth und die Sicherheit dieses Papieres selbst als Anlage-Capital hat, so hat sich dieselbe entschlossen, einen Theil dieser Vose zu dem Zwecke zu reserviren, daß sie erklärt und sich verpflichtet, alle hievon bei ihr von heute bis

1. Jänner 1872 in einzelnen Stücken à fl. 30 ö. W. gekauften derartigen Lose

(wenn der Vorrath so lange reicht), innerhalb eines Jahres, d. i. bis incl. 1 Jänner 1873 mit dem vollen Ankaufspreise, d. i. ebenfalls à 30 fl. in Zahlung zu nehmen, wodurch sonach jeder Käufer eines derartigen Voses erstlich gar kein Risiko, nachdem er innerhalb eines Jahres selbes Vose jeden Moment zum vollen Ankaufspreise in Zahlung geben kann, weiters somit umsonst in 4 Ziehungen auf Haupttreffer von 30000, 12000, 10000, 10000 fl. ö. W. spielt.

Derart Vose ohne diese Verpflichtung des Rückkaufes verkauft die gefertigte Wechselstube, stets genau nach dem Tagescourse, u. d.ermalen mit 26 fl. ö. W. pr. Stück. Diese Vose sind auch in den meisten Wechselstuben sowohl in Wien als auch in den Provinzen nach den Tagescourse zu haben. Um jedoch den Ankauf dieser Vose Jedermann zu ermöglichen, so hat die gefertigte Wechselstube eine weitere Anzahl dieser Vose angeschieden, welche sie auf 30 monatliche Raten mit bloß à 1 fl. ö. W. verkauft und wobei man nach Zahlung der ersten Rate von nur 1 fl. und der gesetzlichen Stempelgebühr schon allein in den nächsten Ziehungen auf die Haupttreffer und überhaupt auf alle Treffer spielt. Auch hierbei verpflichtet sich die gefertigte Wechselstube alle derart auf Raten verkauften derartigen sogenannten Tirolerlose nach Verfall der letzten Rate durch volle 3 Tage mit dem ihr wirklich gewordenen Betrag zurückzulassen. Die gefertigte Wechselstube, nachdem sie, um ihre geehrten P. T. Kunden auf diese außergewöhnlichen, außerordentlichen Vortheile, welche mit dem Ankaufe dieser Vose verbunden, aufmerksam zu machen und zum baldigen Ankaufe (um an diesen Begünstigungen Theil zu nehmen, da die zum Rückkauf bestimmte Anzahl Vose bald vergriffen sein dürfte) einzuladen sich erlaubt, glaubt annehmen zu können, daß wohl kaum irgend Jemand (welcher überhaupt an solchen Vosen Theil nimmt,) sein dürfte, der sich nicht veranlaßt sehen würde eines oder auch mehrere dieser Vose anzukaufen, da hiermit gar kein Risiko verbunden, man umsonst in vier Ziehungen spielt und diese Vose, wie oben erwähnt, binnen einem Jahre zum vollen Ankaufspreise in Zahlung genommen werden. Bei geneigten auswärtigen Aufträgen beliebe man deshalb gütigst den entfallenden Betrag nebst 30 Kreuzern für vier Ziehungslisten des Jahres 1872, welche sodann franco zugesendet würden, wenn hierauf reflectirt werden sollte, franco an die gefertigte Wechselstube gelangen zu lassen.

Wechselstube der k. k. priv. Wiener Handelsbank vormals Joh. E. Sothen in Wien, Graben Nr. 31.

pr. Stück. Diese Vose sind auch in den meisten Wechselstuben sowohl in Wien als auch in den Provinzen nach den Tagescourse zu haben. Um jedoch den Ankauf dieser Vose Jedermann zu ermöglichen, so hat die gefertigte Wechselstube eine weitere Anzahl dieser Vose angeschieden, welche sie auf 30 monatliche Raten mit bloß à 1 fl. ö. W. verkauft und wobei man nach Zahlung der ersten Rate von nur 1 fl. und der gesetzlichen Stempelgebühr schon allein in den nächsten Ziehungen auf die Haupttreffer und überhaupt auf alle Treffer spielt. Auch hierbei verpflichtet sich die gefertigte Wechselstube alle derart auf Raten verkauften derartigen sogenannten Tirolerlose nach Verfall der letzten Rate durch volle 3 Tage mit dem ihr wirklich gewordenen Betrag zurückzulassen. Die gefertigte Wechselstube, nachdem sie, um ihre geehrten P. T. Kunden auf diese außergewöhnlichen, außerordentlichen Vortheile, welche mit dem Ankaufe dieser Vose verbunden, aufmerksam zu machen und zum baldigen Ankaufe (um an diesen Begünstigungen Theil zu nehmen, da die zum Rückkauf bestimmte Anzahl Vose bald vergriffen sein dürfte) einzuladen sich erlaubt, glaubt annehmen zu können, daß wohl kaum irgend Jemand (welcher überhaupt an solchen Vosen Theil nimmt,) sein dürfte, der sich nicht veranlaßt sehen würde eines oder auch mehrere dieser Vose anzukaufen, da hiermit gar kein Risiko verbunden, man umsonst in vier Ziehungen spielt und diese Vose, wie oben erwähnt, binnen einem Jahre zum vollen Ankaufspreise in Zahlung genommen werden. Bei geneigten auswärtigen Aufträgen beliebe man deshalb gütigst den entfallenden Betrag nebst 30 Kreuzern für vier Ziehungslisten des Jahres 1872, welche sodann franco zugesendet würden, wenn hierauf reflectirt werden sollte, franco an die gefertigte Wechselstube gelangen zu lassen.

(672-83)

Csak a

KOHN GYULA

norinbergi-, díszmü- és divatáru raktárában

Nagy-Kanizsán.

(676-1)

Belusur gyógyszertára mellett és az új t a k a r é k -
p é n z t á r i h á z b a n

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN

JUTÁNYOS ÁRON KAPHATÓ

KARÁCSONI ÉS UJ-ÉVI

ajándékokul szolgáló

tárgyak s gyermek-játékok.

A HAJ KIHULLASA MEGVÉDVE!

Évekig tartó fûrközés folytán vógténo sikerült nekem egy

haj- és pikkelyviz

feltalálása, mely által már 4-5-szõri használat után a haj kihullása, valamint az oly igou kellemetlen pikkelyek képzõdése minden korra elháríttatik.

Egy üveg ára 2 frt., postáni küldéssel 15 krral több.

Kapható a feltalálónál

DEMAL hajfodrásznál

Bécsben, b. lváros, (Johannesgasse Nr. 1.)

Megrendelések a vidékrõl azonnal teljesíttetnek.

Köszönet elismerés.

Õn haj- és pikkelyvizének ötszõri használatá után fejbõröm a pikkelyek fejlődésétõl ment maradt, és hajam többé nem hullott ki, mi annak javulását lényegesen elõsegíti. Ennek folytán ezennel alkalmas vagyok Önnek köszönetem s elismerésem nyilvánítására.

Mély tisztelettel **PRIGL J.**

(600-22)

a mödlingi ca. k. szab. vas- és ércszõntõde könyvvivõje

FIGYELMEZTETÉS HÖLGYEKNEK.

Mindenféle chignonok, coffok, hajfürtök stb. a lehető legjutányosab áron kaphatók. A hajak urak részére tökéletes hasonlatosságban készíttetnek.

Demal A., hajfodrász.

Raktár van Pesten, Török József urnál, király-utca 7.; Lemberg-ben Rucker S. urnál.

Hirdetmény!

Nagy-Kanizsa város tiszéke mint gyámhatóság részéről közhírré tétetik, miszerint néhai Neumann Náthánhagyatékához tartozó nagy-kanizsai 17. sz. a. tükönyben 1 sor. sz. 17. ház sz. 574. számmal jelelt, Varasd-utczában levő 6000 fortra becsült háznak nyilvános árverés útján eladása a f. i. 2919. sz. a. végzéssel elrendeltetvén, eszközésére f. é. decemb. hó 18-án, s a mennyiben ekkor a becsár meg nem ígértetnék 1872. évi január 18-án mindenkor reggeli 9 óra a helyszínére tüzet ki, a venni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a becsárhoz megfelelő 10% bányapénzt az árverezésre kiküldött bírói tagnak kezeire lefizetni.

Megjegyzetjük, hogy az árverési feltételek a városi tiszéki irodában hivatalos órákban gaponként megtekinthetők. Kelt Nagy-Kanizsán 1871. novemb. 11.

MÉNLOVAK ELADÁSA.

Miltóságos gróf Jankovich Gyula daruvári uradalmi rendezőse által (Slavonia) közhírré tétetik, miszerint itten egy darab jó hágó mén a cs. ménesből származó, a régi eredeti lippiezi fajból — fekete, jó háttas ló, kissébb ménesbe alkalmas 12 éves — továbbá egy darab erős nagy hágó mén — pej — 7 éves keresztzett perscheron és karintai faj után — nagy terhek vonására alkalmas, maga egy 30 mázsát könnyedén indit — igen jó hágó — az eddigi ménes feloldása és több birtok részek hasznosbérbe adása miatt eladandók. Venni szándékozók a fent említett rendezőséghez fordulni felkéretnek. (680—3.1)

Mint a legjelesb SZÉPÍTŐ-SZERT

ajánljuk
D. Lang óvszer-kenőését
(Präservativ-pasta.)

Ezen egészen ártatlan természetl anyagokból készített szépitő-szer nem vegytani készület, a bőrnek semmi módon sem ártalmas, s azért a legteljeseb megnyúvással s kitűnő eredménynek biztos bizonyításával ajánljuk használatra.

Ezen jeles óvszer-kenős használattal van a bőrre nézve, különösen arcon, nyakon és kezeken, gyógyítja azonnal a legteljeseb bizonyítéknyújtás mellett egészen ártalmatlanul a bőr minden tisztáltságát s kitűnő, épen egy elvártatja a betegségeket, vagy bá által előidézett ráncokat, sebhelyeket, ripacsosságot s a test redőzetét, a testszint széplőtlen tisztára, puha s ruganyosra s az aggkorra is fiatal, egészséges színre idézi elő. Tulajdon, hogy hasonló szer még nincs, mely ezen tökélyességet eddig elérte volna. Az eredmény csudálatos és meglepő, úgy hogy minden további dicsegetel feleslegessé tesz. Egy tégely ára használati utasítással együtt 2 ft.

D. LANG arcfesték-kenőese
(„Schmink-pasta“)

bir mind azon fentebb nevezett tulajdonságokkal, s a bőrnek azonnal egészen ártatlan módon természetl, finom s gyöngéd fehér vagy vörös színt kölcsönöz; s a bőrön teljesen láthatlan s fölölmul minden eddig létező ily neműeket.

Egy tégely ára fehér vagy vörös 2 ft. o. o.
Főszállító rakhely nagyban és kicsiben
egyedül feltalálójánál van

D. LANG

(603 20.18)

Bécsben, Burggasse No. 17.

Kölcsonök

10,000 forinttól kezdve felfelé bármily összegig, községek, testületek, valamint egyeseknek is előjegyzés- vagy jó váltókra adatnak. A törlesztés részletenként, vagy rövid idő alatt is történhetik. A feltételek jutányosak.

Tudakozódhatni e czím alatt: „ALPHA“, Keszthely, poste, restante. (667—3.3)

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

Központi szállítási lakhely a „Gölyához“ czimzett gyógyszerár Bécsben.

Órás: Tapasztalván, hogy az onyómnek szöröl szóra után-nyomott, sőt a közönség ámitása végett hamisított név-aláírásommal ellátott használati utasítványokkal árutatnak Seidlitz-porok, s e végett a kül-alak hasonlóságánál fogva saját gyártmányommal könnyen feleltethetnek, ezen hamisítványok vásárlásától azon megjegyzéssel óvok mindenkit miszerint: „az általam készített Seidlitz-por minden katulyja hasonló készítményektől megkülönböztetésül saját védjeggyem és aláírásommal ellátva.

Az egy lepecsételt eredeti doboznak 1 ft — kr. Használati utasítás minden nyelven. E porok rendkívül s a legteljesebb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi szerek között tagadhatlanul az első helyet foglalják el; mint azt sok ezer a császári birodalom minden részeiből kezeinkhez küldött hála-iratok a legreiszletesebben tanúsítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emésztetlenség, gyomorhóvnel, továbbá görsők, vese és ideges bajokban, szívdobogásnál, idegesség okozta főfájás, vértolulás, csúszos fogfájdalomnál, végül hysteriára, bükörára és húzamos hányásrahajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósabb gyógyhatást eredményezték.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógyszer. Lovák K. gyógyszer. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál

Belovárótt Lakovics G.
Csaktorayán Kárász H.
Közegen Csacsinovits Istv. gyógyszer.
Kaposvárott Kegl. Nándor gyógyszer.
Kohn Jakab
Kerezen Breyer Jakab fia
Kaprónozán Werli Sánd. gyógyszer.
Letenyen Kájlivoda J. gyógyszer.

Marozaliban Isztl Nándor
Bánok-Szt. györgyön Fibicz J. gyógyszer.
Szombathelyen Pilich Ferencz gyógyszer.
Sopronban Mezey András gyógyszer.
Zágrábban Mittelbach Zs. gyógyszer.
Ceyleck J. I. gyógyszer.
Urweisz Fr. gyógyszer.

Ezen czégeknél kapható még: (544—52.33)

A norvegiai Bergen városból való legtisztább és leghatályosabb
valódi Dorsch-halmájzsír-olaj

Ára egy üvegnek használati utasítással 1 ft.

Minden üveg, más halmájzsír-olaj-fajtól leendő megkülönböztetés végott védjeggyemmel van ellátva.

A valódi Dorsch-halmájzsír mőll- és tüdő-bajoknál, scrophulus és rachitis betegségekben legjobb gyógyhatással van; meggyógyítja a legelidültöb köszvény- és csúszbajokat, valamint az időségi bőrkütegeket.

Ezen legtisztább és leghatályosabb halmájzsír-olaj faj a Dorsch-halnak leggondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által nyeretik, és általában semmi vegytani kezelés alá nem vonatik, hanem a bepecsételt eredeti üvegekben lévő folyadék ében és ugyanazon állapotban van mint az közvetlenül a természet által nyújtott. Moll A., gyógyszerész és vegyész Bécsben.

Ujlaky, Hirschler és fia

fakereskedő társulat

ALSO-DOBORBUBOL, utolsó posta KOTTORI,

tisztelettel jelenti a magas uraságoknak s egyáltalán a t. cz. közönségnek, miszerint

deszka, lécz, és mindennemű fenyő-épületfából

nagy és jól berendezett raktára van; mely raktárból bármi e nemű megbízás gyorsan és jutányosan eszközöltetik; mire nézve midőn a magas uraságok s a t. cz. közönség további bizodalmat kérnök, ajánljuk

Nagy-Kanizsán, SCHLESINGER GYULA urnál lévő

bizományi raktárunkat.

Teljes tisztelettel,

Ujlaky, Hirschler & Fia,

fakereskedők.

(529—84)

Wajdits József kiadó lap-, és nyomdatulajdonos, gyorsajtó nyomása Nagy-Kanizsán.

Hartmán Lipót könyvkereskedésében Zágrábban

megjelent, s kapható ebben, valamint minden hiteles könyvkereskedésben Nagy-Kanizsán, Wajdits Józsefnél:

Első kepekönyv kis gyermekek számára. Ára: 32 kr.

Természetrizai képes a-b-c esimes versekkel. Ára: 50 kr.

A-B-C-s kepekönyv jó gyermekek számára. Tizenhat szines képpel-kicsinyek s nagyok mulatságát. Háziesszók, zenefüszerek, fegyverek stb. Magyar-német nyelven. Ára: 40 kr.

A gyermekjátékok. 16 szinezett ábra, tanulságos versekkel. Ára: 40 kr.

Intó állatok kis gyermekek számára. Ára: 50 kr.

A háziállatok s azoknak hasznai. Tanulságosan mulattató képes-könyv az ifjuság számára. Minden háziállatok természetliven szinezett ábrával s magyarul s szöveggel. Magyar s német nyelven. Ára: 1 ft.

A kis anatórogiot. Az ifjuság mulattatása s oktatására. A legnevezeteseb említsáltatok természetliven szinezett ábrával s magyarul s szöveggel. Magyar s német nyelven. Ára: 1 ft.

Schmid Kristóf 100 erkölcsi elbeszélései mind a két nembeli ifjuság számára. Tanulságos versekkel s két szinezett képpel. Ára: 60 kr.

Aesop meséi, az ifjuság számára. Erkölcsi versekkel s két szinezett képpel. Ára: 60 kr.

Az említsók s a madarak természetrajza 143 természetliven szinezett ábrával. Ára 1 ft. 40 kr.

Képes atlasz az állat- s a növényország természetrajzához 331 természetliven szinezett ábrával 32 képes táblán, mindenben ábrák névjegyzéke mellett: magyar, német, latin, olasz, horvat és szlovén nyelven. Ára: 2 ft.

Gyakorlati móddezer a német nyelvet gyors, könnyű s alapos megtanulására. Ahu (Seidenstücker) tanulmója szerint. Nyelvtani jegyzetekkel, Oskolák, magantantók s öntanulók számára. I. folyam. 1 s 2. rész. Hetedik kiadás. Ára: 70 kr.

Második folyam. I. és II. rész. Második kiadás. Ára: 80 kr.

Praktischer Lehrgang zur schnellen, leichten und gründlichen Erlernung der ungarischen Sprache, nach Ahu Seidenstücker's Lehrmethode, mit grammatischen Anmerkungen. Zum Schul-, Privat- und Selbstunterrichte. I. Abtheilung. 6. Auflage. 96 Seiten gross octav, 50 kr. broch. Dasselbe. II. Abth. 5. Auflage. 100 Seiten gross octav, broschirt 50 kr.

Klökner Péter könyvkereskedő

Székesfejervárott, kiadásában megjelentek s általa minden hiteles hazai könyvkereskedésben kaphatók:

„POLITIKAI KIS KÁTÉ”

V. az újabb törvények magyarázatával bővített kiadás.

Irta Boross Mihály, ára 16 kr.

POLITIKAI ÓRAMUTATÓ

azok számára, kik nem tudják hányat ütött az óra.

Második kiadás, irta Boross Mihály, ára 24 kr.

A „Politikai óramutató” mintegy folytatása, mondhatni kiegészítő része a „Politikai kis káténak,” s mindkét műben kérdések- és feleletekben népszerű világos s érthető nyelven, higgadt s megnyerő modorban az 1865—71-ki országgyűlésen alkotott törvények magyarázatnak, s biztosan hiszem, hogy kedvelt népszerű írónk újabb „Politikai óramutató” című munkája, melynek I. kiadásáról a saját dícsérőlog szolt, jolesül a „Pesti Napló” azt mondá, hogy min drága gyöngyszem ragyog ki a többi népszerű iratok közül, ép oly kedvezőleg fogadtatik s terjesztetik, mint az 1868-ban megjelent s most az újabb törvények magyarázatával bővített „Politikai kis káté”. Mindkét munkából nagyobb mennyiségben rendkívül jutányos árban szolgálók.

Továbbá ajánlom az egész országban elterjedt tankönyvkiadványaimat u. m.:

Seldel Pál, Földrajz III. kiadás ára kötve 18 kr.	Tartalom: Földrajz, történelem, polgári jogok és kötelességek ismertetése, természetrajz, természetl, gazdaszattan.
Természetrizaj II. kiad. ára köt. 18 kr.	Bardon, Természetrizaj dióhéjban, kérd. és fel. ára kötve 18 kr.
Természettan II. kiadására köt. 18 kr.	Vasadi B. Lajos, Honpolgártan, kérd. és fel. ára kötve 18 kr.
Gazdaszattan ára kötve 18 kr.	Gazdaszattan, kérd. és fel. ára kötve 18 kr.
M. történelem 25 kr.	
Ismétlő iskolások tankönyve I. rész tanuló urak számára 16 kr.	
II. tanulók számára 48 kr.	

NÉPTANITÓK NAPTARA 1871-İK ÉVRE.

Irta Seidel Pál, ára 50 kr.

„Néptanítók hires nejei és leányai.”

Történelmi beszélek, irta Seidel Pál, ára 50 kr.

Virágnyelv, III. javított kiadás, kitűnő esinnal s 34 szinnyomattal kiállitva, elegans boritekbba kötve ára 60 kr.

Végül ajánlom SCHMIDT J. urnak kiadásomban

megjelent, s helybeli zenekarok által játszott, s általános tetszésben részesült következő

ZENESZERZEMÉNYEIT:

Schmidt J. „Oha Péter,” Polca-Française, op. 1. ára 60 kr.
„Herminenklänge,” Polca-Mazur, op. 2. ára 60 kr.
„Blondes Ideal,” Polca-Française, op. 3. ára 50 kr.

Nagyobb rendelmenyeknél lehetö előny nyújtatik.